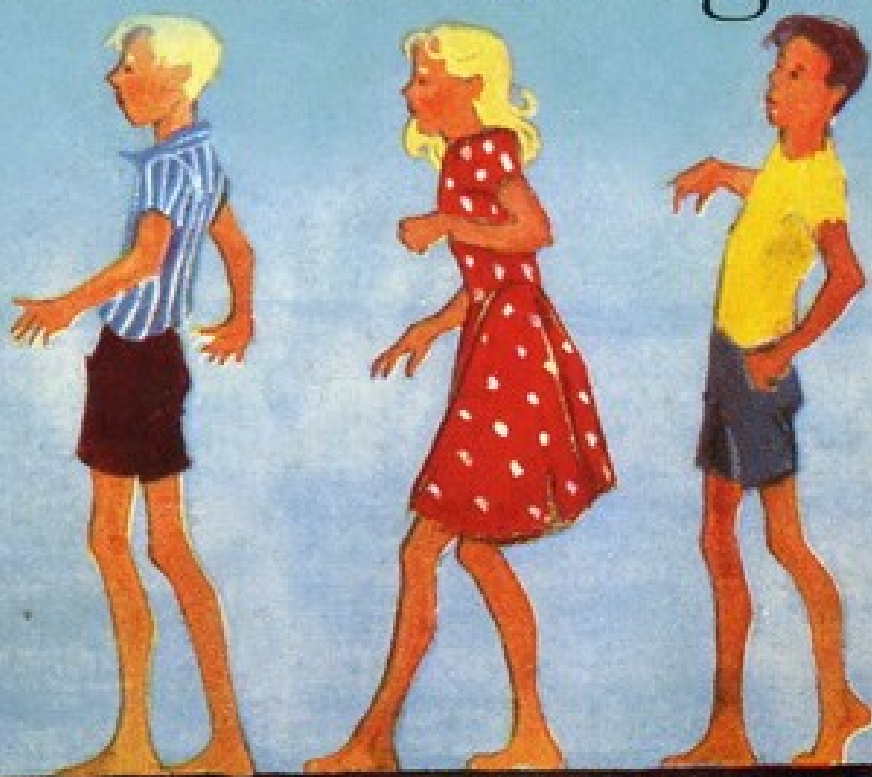

ASTRID LINDGREN

Mästerdetektiven Blomkvist lever farligt

Astrid Lindgren

Astrid Lindgren

*Mästerdetektiven
Blomkvist lever farligt*

Illustrationer
av Eva Laurell

Läs mer om Astrid Lindgren på
www.rabensjogren.se
www.astridlindgren.se

Rabén & Sjögren
Box 2052, 103 12 Stockholm
www.rabensjogren.se

© Text: Saltkråkan AB / Astrid Lindgren 1951
Omslag och illustrationer av Eva Laurell
Sextonde upplagan. Tredje tryckningen.
Tryckt hos Livonia Print, Lettland 2010
ISBN 978-91-29-65762-3

*Rabén & Sjögren ingår i
Norstedts Förlagsgrupp AB, grundad 1823*

1

”Du kan inte va klok”, sa Anders. ”Du kan absolut inte va klok. Ligger du där igen och drömmer?”

Han som inte var klok spratt hastigt upp från gräsmattan och blängde under en lingul lugg förnärmat på de två vid staketet.

”Snälle lille söte Kalle”, sa Eva-Lotta, ”du kommer att få liggsår om du inte snart slutar opp att ligga under det där päronträdet och glo varenda dag hela gusslånga sommaren.”

”Jag ligger visst inte och glor varenda dag”, sa Kalle argt.

”Nä, Eva-Lotta, överdriv inte”, sa Anders. ”Minns du inte den där söndan i början av juni – då låg inte Kalle under päronträdet en enda gång. Han var inte detektiv på hela dan. Tjuvar och mördare fick husera vilt.”

”Javisst, det minns jag nu”, sa Eva-Lotta. ”Mördarna hade verkligen en frisdag i början av juni.”

”Dra åt skogen”, sa Kalle.

”Ja, det var just vad vi tänkte göra”, medgav Anders.

"Men vi ville ha dej med. Om du tror att mördarna kan klara sej utan tillsyn en timme eller så."

"Å, det kan dom väl inte", retades Eva-Lotta glatt och hjärtlost. "Dom måste passas som småbarn."

Kalle suckade. Det var hopplöst, det var alldeles hopplöst. Mästerdetektiven Blomkvist, det var han det! Och han krävde respekt för sitt yrke. Men fick han det? Inte av Anders och Eva-Lotta åtminstone. Och ändå hade han bevisligen satt fast tre stycken juvelthjuvar alldeles själv förra sommaren. Ja, Anders och Eva-Lotta hade ju hjälpt honom, men det var dock han, Kalle, som genom skarp-sinnighet och iakttagelseförmåga hade kommit skurkarna på spåren.

Den gången hade Anders och Eva-Lotta förstått att han verkligen var en detektiv som kunde sitt yrke. Men nu retades de med honom, som om det där aldrig hade hänt. Som om det över huvud taget inte fanns några brottslingar i världen att hålla ögonen på. Som om Kalle bara var en överspänd dumbom med huvudet fullt av inbillningar.

"Ni var så lagom malliga förra sommaren", sa han och spottade en lång, harmsen salivstråle över gräsmattan. "Då, när vi satte fast juvelthjuvarna, då var det ingen som klagade på mästerdetektiven Blomkvist."

"Det är ingen som klagar på dej nu heller", sa Anders. "Men du begriper väl att det där är saker som händer en gång och aldrig mer. Den här stan har legat här sedan

1300-talet, och hittills har här mej veterligt inte funnits några fler brottslingar än just dom där juvelthjuvarna. Det är ett år sen nu. Men du ligger fortfarande under päronträt och löser kriminalgåtor. Ge opp, Kalle lille, ge opp! Tro mej, det kommer inte fler skurkar nu på ett tag."

"Och allting har sin tid, vet du väl", sa Eva-Lotta. "Jaga bovar har sin tid och göra köttbullar av di röa har sin tid."

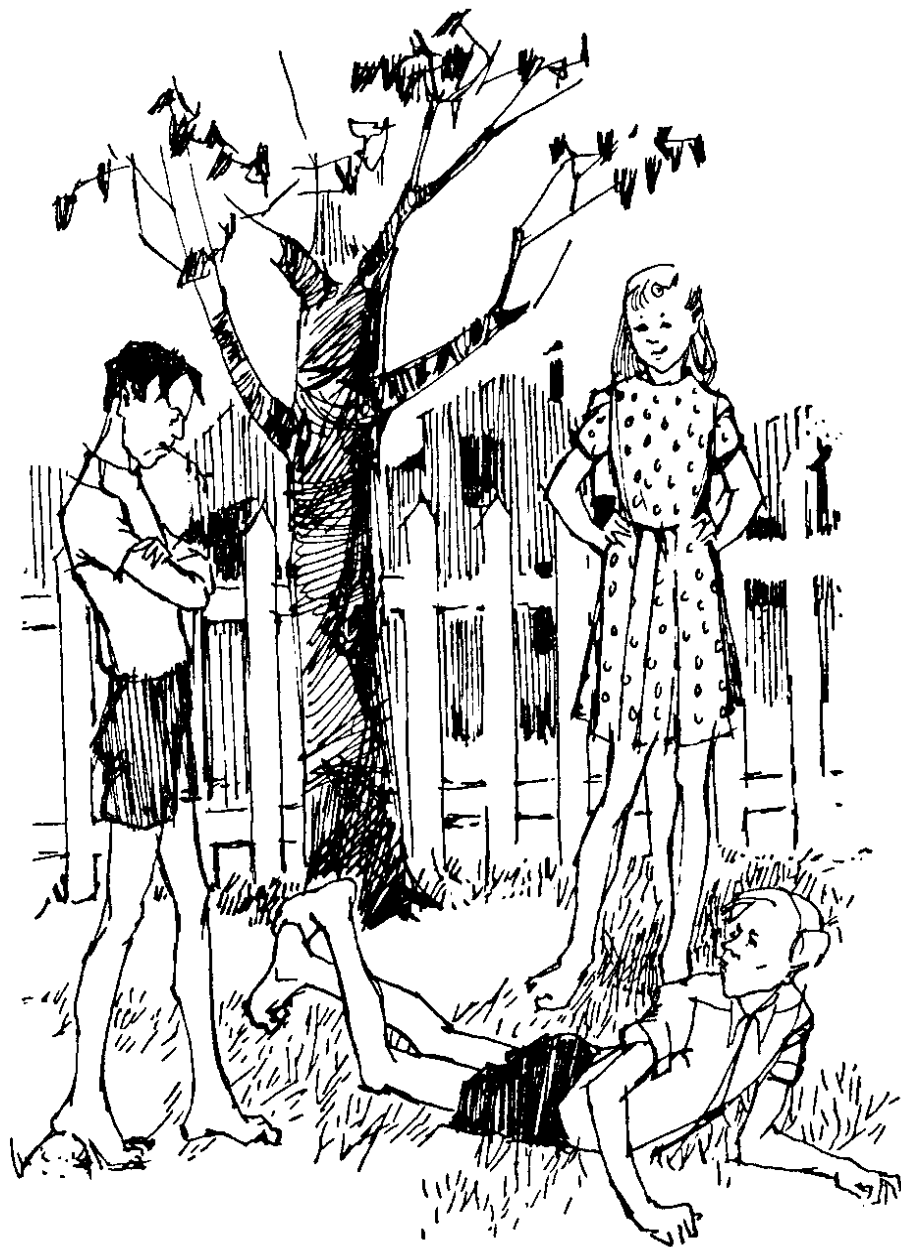
"Köttbullar var det ja", sa Anders med entusiasm. "Röda Rosen har förklarat krig igen. Benka kom med deras krigsförklaring för en stund sen. Läs själv!"

Han drog upp ett stort plakat ur fickan och överräckte till Kalle. Och Kalle läste:

KRIG! KRIG!

Till den vanvettige ledaren för det brottsliga anhang som kallar sig Vita Rosen.

Härmed göres veterligt att det i hela Sveriges land icke finnes någon bonne, som har en gris som är tillnärmelsevis så dum som ledaren för Vita Rosen. Detta bevisas därav att då detta mänsklighetens avskum i går mötte Röda Rosens hugstore och allmänt aktade ledare mitt på stora torget, behagade sagda avskum icke gå åt sidan utan understod sig i sin ohyggliga dumhet att knuffa till vår ädle, högt frejdade ledare och utbrista i vidriga smädelser. Denna skymf kan endast avtvås med blod.

*Nu är det strid mellan den Röda och den Vita Rosen och tusen
sinom tusen själar skola gå in i döden och in i dödens natt.*

Sixten, ädling och ledare för
Röda Rosen.

"Och nu ska vi ge dom på tafs", sa Anders. "Kör du med?" Kalle flinade belåtet. Rosornas krig, som med kortare avbrott hade rasat i flera år, var inget man frivilligt avstod ifrån. Det gav spänning och innehåll åt ett sommarlov, som annars kanske kunde ha blivit lite enformigt. Cykla och bada, vattna jordgubbarna, springa ärenden i farsans specceriaffär, sitta nere vid åkanten och meta, hållas i Eva-Lottas trädgård och sparka boll – det räckte inte att fylla dagarna. För sommarlovet var ju så långt.

Ja, ett sommarlov var långt lyckligtvis. Och det var den finaste uppfinning som någonsin gjorts, ansåg Kalle. Nog var det märkvärdigt att tänka sig, att vuxna människor hade hittat på det. Att de faktiskt lät en gå där i solskenet i två och en halv månad utan att man behövde bry sig om trettioåriga kriget och sådant där ett enda jota! Man kunde ägna sig åt rosornas krig i stället, det var bra mycket trevligare.

"Om jag kör med", sa Kalle. "Behöver du fråga om det?"

Så tunnsått som det varit med brottslingar på sista tiden, var mästerdetektiven Blomkvist bara glad att få ta ledigt ett slag och ägna sig åt den högre krigföring, som rosorna

utvecklade i sina duster. Och det skulle bli intressant att se vad de röda hade kokat ihop den här gången.

"Jag tror jag ger mej ut på en liten förberedande spaning", sa Anders.

"Gör det", sa Eva-Lotta. "Och så startar vi om en halvtimme. Jag ska bara vässa knivarna först."

Detta lät imponerande och farligt. Anders och Kalle nickade gillande. Eva-Lotta var en krigare som man kunde lita på.

De där knivarna som skulle vässas var visserligen bara bagarmästare Lisanders brödknivar, men i alla fall! Eva-Lotta hade lovat sin pappa att dra slipstenen åt honom, innan hon gav sig iväg. Det var ett svettigt arbete att stå i brännande julisol och dra den tunga slipstenen, och det underlättade en hel del, om man föreställde sig att det man trälade för var nödvändiga vapen i rosornas krig. "Tusen sinom tusen själar skola gå in i döden och in i dödens natt", mumlade Eva-Lotta för sig själv, där hon stod vid slipstenen och drog så att svetten trängde fram i pannan och det ljusa håret lockade sig kring tinningarna.

"Vad sa du", sa bagarmästare Lisander och tittade upp från slipstenen.

"Inget."

"Då var det väl det jag hörde då", sa bagarmästarn och provade med fingret eggen på brödkniven. "Nu kan du kila!"

Och Eva-Lotta kilade. Hon slank hastigt genom staketet, som skilde hennes egen trädgård från Kalles. Det var en bräda borta där på ett ställe. Den hade varit borta så länge någon kunde minnas, och den skulle förbli borta, så länge Eva-Lotta och Kalle hade något att säga till om. De behövde den genvägen.

Det hände att specerihandlare Blomkvist, som var en ordentlig man, sa till bagarmästare Lisander, när de satt tillsammans i bagarmästarns berså om sommarkvällarna:

"Hör du, bror, vi skulle kanske laga det där staketet. Det ser lite slarvigt ut, tycker jag."

"Å, vi väntar väl tills ungarna blir så stora att dom fastnar i hålet", sa bagarmästarn.

Trots ihärdigt bullätande var emellertid Eva-Lotta fortfarande smal som en pinne, och det beredde henne inga svårigheter att kravla genom den trånga öppningen.

Det hördes en vissling ute från vägen. Anders, ledare för Vita Rosen, hade kommit tillbaka från sin spaning.

"Dom hålls i sitt högkvarter", skrek han. "Framåt till strid och seger!"

Kalle hade återtagit positionen under päronträdet, när Eva-Lotta försvann till sin slipsten och Anders på sitt spaningsuppdrag. Han utnyttjade det korta stilleståndet innan rosornas krig skulle braka löst för ett viktigt samtal.

Jo, han hade ett samtal, fast ingen levande varelse syntes

i närheten. Mästerdetektiven Blomkvist talade med sin inbillade åhörare. Det var en kär följeslagare, som han hade haft i många år. Å, det var en underbar människa den där åhöraren! Han behandlade den framstående detektiven med den djupa aktning han så väl förtjänade och så sällan fick av någon annan, allra minst av Anders och Eva-Lotta. Just nu satt han vid mästarens fötter andäktigt lyssnande till varje ord.

"Herr Bengtsson och fröken Lisander visar en beklagansvärd nonchalans inför brottsligheten i vårt samhälle", försäkrade herr Blomkvist och såg sin inbillade åhörare allvarligt in i ögonen. "En tids lugn är nog för att få dem att släppa all vaksamhet. De förstår inte, att just lugnet är bedrägligt."

"Är det", sa den inbillade åhöraren och lät kolossalt uppskrämd.

"Lugnet är bedrägligt", vidtog mästerdetektiven med eftertryck. "Denna förtjusande lilla fridfulla stad, denna strålande sommarsol, denna idylliska ro – bah! Vilken minut som helst kan allt vara förändrat. När som helst kan brottet kasta sin slagskugga över oss alla."

Den inbillade åhöraren flämtade till.

"Herr Blomkvist, ni skrämmer mej", sa han och kastade skygga blickar omkring sig, liksom för att se om brottet kanske redan stod på lur bakom knuten.

"Överlämna allt i min hand", sa mästerdetektiven.

"Oroa er inte! Jag vakar."

Nu kunde den inbillade åhöraren knappt tala, så rörd och tacksam var han. Och hans stammande tacksägelser avbröts dessutom av Anders stridsrop utanför grinden:

"Framåt till strid och seger!"

Mästerdetektiven Blomkvist for upp, som om en geting hade stuckit honom. Det dugde inte att än en gång bli hittad under päronträdet.

"Farväl", sa han till sin inbillade åhörare, och han hade själv en känsla av att det var ett avsked för rätt lång tid. Rosornas krig skulle inte lämna honom många minuter över att resonera kriminalistik i gröngräset. Och det var lika gott det. Uppriktigt sagt – det var ett snärj att få tag i brottslingar i den här stan! Ett helt år sedan sist, kan man bara tänka sig! Rosornas krig var sannerligen välkommet!

Men hans inbillade åhörare tittade långt och ängsligt efter honom.

"Farväl", sa mästerdetektiven en gång till. "Jag är inkallad i militärtjänstgöring för en tid. Men var inte orolig! Jag skulle inte tro att något allvarligt kommer att hända just nu."

Skulle inte tro! Skulle inte tro! Där springer mästerdetektiven, som borde vaka över samhällets säkerhet. Där springer han, glatt visslande, och hans bara, bruna fötter hamrar mot trädgårdsgången, när han rusar ut till Anders och Eva-Lotta.

Skulle inte tro! Den gången trodde ni fel, herr mästerdetektiv!

2

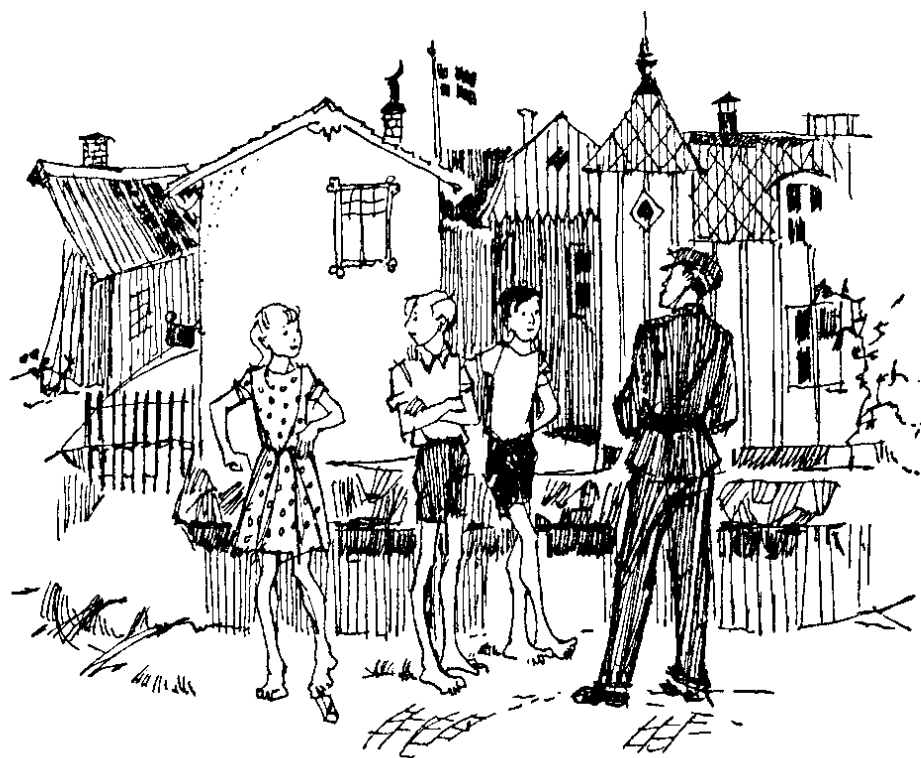
I den här stan finns det bara en gata och en bakgata, brukade bagarmästare Lisander förklara för folk som kom på besök från andra orter. Och bagarmästarn hade rätt. Storgatan och Lillgatan, det var vad som fanns, och så Stora Torget. Resten var bara små kullerstensbelagda, backiga gränder och gatstumpar, som ledde ner till ån eller också oförmodat slutade vid något fallfärdigt gammalt hus, som med ålderns rätt låg där och spärrade vägen och envist motsatte sig all modern stadsplanering. I stadens utkanter fanns det väl en och annan nymodig enplansvilla i en fint planterad trädgård, men det hörde till undantagen. De flesta trädgårdarna var som bagarmästarns, tämligen vildvuxna med gamla knotiga aplar och päronträd och nötta gräsmattor, som aldrig klipptes. De flesta husen var också av samma typ som bagarmästarns, stora träkåkar, som en svunnen tids byggmästare i vild skönhetsyra hade prytt med de mest oväntade utsprång och tinnar och torn. En vacker stad var det väl strängt taget inte, men den hade en gammaldags

hemtrevlig ro. Och nog hade den en viss skönhet också, åtminstone en sådan här varm julidag, när rosor och lövkojor och pioner blommade i alla trädgårdar och Lillgatans lindar stilla speglade sina kronor i ån, som så trögt och eftertänksamt rann fram i sin fåra.

När Kalle och Anders och Eva-Lotta kom travande längs åkanten på väg mot Röda Rosens högkvarter frågade de inte efter ifall deras stad var vacker eller ej. Det enda de visste var att den lämpade sig utmärkt som krigsskådeplats för rosornas krig. Där fanns prång att gömma sig i, plank att klänga över, krokiga små gränder att skaka av sig förföljare i, tak att klättra upp på och vedbodar och uthus inne på gårdarna att barrikadera sig i. Så länge en stad hade alla dessa utomordentliga förmåner behövde den inte vara vacker. Det var nog, att solen sken och att gatstenarna kändes så varma och behagliga under ens bara fötter, det kändes som sommar i hela kroppen. Den lite unkna luften från ån, som då och då blandades med vilsegången rosendoft från någon trädgård i närheten, var angenäm och sommaraktig den också. Och glass-ståndet borta i gathörnet pryddes upp stadsbilden fullt tillräckligt, ansåg Kalle och Anders och Eva-Lotta. Här behövdes inte mer skönhet.

De köpte var sin glass och fortsatte gatan fram. Borta vid åbron kom konstapel Björk långsamt patrullerande. Hans uniformsknappar blänkte i solskenet.

"Hej, farbror Björk", skrek Eva-Lotta.

"Hej på er", sa konstapeln. "Hej mästerdetektiven", la han till och tog Kalle vänligt om nacken. "Inga nya fall för dagen?"

Kalle såg förnärmad ut. Farbror Björk hade minsann varit med och skördat frukterna av Kalles förbrytarjakt förra sommaren, så han borde verkligen inte komma här och skoja.

"Nä, inga nya fall för dagen", svarade Anders i Kalles ställe. "Alla tjuvar och mördare har fått order att inställa

verksamheten tills i morgon, för Kalle har inte tid med dom i dag.”

”Nä, i dag ska vi skära örona av Röda Rosen”, sa Eva-Lotta och log förtjust mot konstapel Björk. Hon tyckte mycket om honom.

”Eva-Lotta, ibland har jag en känsla av att du borde försöka vara lite mer kvinnlig”, sa konstapel Björk och tittade bekymrat ner på den smala, solbrända amazonen, som stod där i rännstenen och lekfullt försökte fånga en tom cigarrettask genom att kröka på stortån. Hon lyckades, och en kraftig knyck med foten förpassade cigarrettasken ner i ån.

”Kvinnlig, jo, om måndagarna”, försäkrade Eva-Lotta och log ljuvt med hela sitt söta ansikte. ”Hej, farbror Björk, nu måste vi kila.”

Konstapel Björk skakade på huvudet och vandrade vidare.

Åbron innebar en svår frestelse, varje gång man måste passera den. Naturligtvis kunde man gå över den i vanlig ordning. Men där fanns räcken, ganska smala räcken. Om man tog sig över bron genom att balansera på dem, så hade man en stund av angenämt kill i maggropen. För det *kunde* ju hända att man *dämp* i. Visserligen hade det ännu aldrig hänt trots långvariga övningar på broräcket, men man kunde inte vara säker. Och även om avskärandet av Röda Rosens öron var ett rätt brådskande ärende, ansåg både

Kalle och Anders och Eva-Lotta att man hade tid med en liten balansgång. Detta var förstås strängt förbjudet, men konstapel Björk hade försvunnit och ingen annan människa syntes till.

Jo, en. Just som de målmedvetet hade klättrat upp på räcket och den trevliga hisnande känslan i magen mycket riktigt hade infunnit sig, kom gubben Gren stultande borta vid brons motsatta ända. Men gubben Gren brydde man sig inte om. Han stannade framför barnen, suckade som han brukade göra och sa på sitt vanliga frånvarande sätt:

”Ja ja, barndomens glada lekar! Barndomens glada, oskyldiga lekar, ja ja!”

Så där sa gubben Gren jämt. De brukade härma honom ibland. Aldrig så att han hörde det förstås. Men när Kalle av misstag fick fothollen rätt in genom pappa Blomkvists skyltfönster eller när Anders ramlade från cykeln och med ansiktet före rände rakt ner i en nässelhög, då kunde det hända att Eva-Lotta suckade och sa:

”Ja ja, barndomens glada lekar, ja ja!”

De uppnådde lyckligt andra brofästet. Ingen hade ramlat i den här gången heller. Anders tittade sig om för att se ifall någon hade märkt deras förchavande. Men Lillgatan låg fortfarande öde. Det var bara gubben Gren som gick där långt borta. Hans stultande gång kunde man inte ta fel på.

”Jag vet ingen som går så konstigt som Gren”, sa Anders.

"Gren är konstig helt och hållet", sa Kalle. "Men man kanske blir konstig när man är alldeles ensam."

"Stackarn", sa Eva-Lotta. "Tänk att bo i en sån där rus-kig kåk och inte ha nån som städar åt en eller lagar mat eller nånting."

"Tja, städning kunde man väl klara sej utan", sa Anders efter moget övervägande. "Och ensam skulle jag inte ha nåt emot att vara ett litet slag. Då fick man åtminstone ha sitt modellbygge i fred."

För den som likt Anders måste samsas med en massa småsyskon i en minimal lägenhet var det ingen särskilt motbjudande tanke att ha ett helt hus alldeles för sig själv.

"Å, du skulle bli konstig av det på en vecka", sa Kalle. "Konstigare än du redan är, menar jag. Lika konstig som Gren."

"Pappa tycker inte om den där Gren", sa Eva-Lotta. "Han säger att Gren är en procentare."

Varken Anders eller Kalle visste vad en procentare var för något, men Eva-Lotta förklarade.

"Pappa säger att en procentare är en sån där som lånar ut pengar till folk som behöver."

"Ja, men det är väl rart av'en", sa Anders.

"Nä, det är det inte", sa Eva-Lotta. "Det är så här, förstår du. Antag att du nödvändigt behöver låna tjugofem öre, du måste absolut ha tjugofem öre till nånting."

"Till en kola", föreslog Kalle.

"Du sa ordet", sa Anders. "Jag känner redan att jag behöver det."

"Ja, då går du till Gren", sa Eva-Lotta. "Eller nån annan procentare. Och han ger dej tjugofemöringen ..."

"Gör han", sa Anders glatt överraskad av denna möjlighet.

"Ja, men du måste lova att betala tillbaka om en månad", sa Eva-Lotta. "Och det räcker inte att du betalar tjugofem öre, du måste ge honom femti öre."

"Det sker inte", sa Anders. "Varför skulle jag göra det?"

"Gosse", sa Eva-Lotta. "Har du aldrig räknat såna där räntetal i skolan? Gren vill ha ränta på sina pengar, förstår du väl."

"Ja, men han kan väl ta till måttligt", sa Kalle, som inte ville se Anders ekonomi alldeles undergrävd.

"Det är det som procentare inte gör", sa Eva-Lotta. "Dom tar inte till måttligt. Dom tar för mycket räntor. Och det står det i lagen att man inte får göra. Det är därför som pappa inte tycker om Gren."

"Ja, men varför är folk så illa korkade så dom lånar pengar av procentare då", undrade Kalle. "Dom kunde väl låna av nån annan till sina kolor."

"Dummer", sa Eva-Lotta. "Det kanske inte är fråga om tjugofem öre till kola utan om tusentals kronor. Det kanske finns folk som måste, måste ha femtusen kronor precis på eviga minuten, och det kanske inte finns nån

som vill låna dom det. Ingen mer än såna där procentare som Gren."

"Nu ger vi attan i Gren", sa Anders, ledare för Vita Rosen. "Framåt till strid och seger!"

Där låg postmästarns hus, och i trädgården bakom en uthuslänga som användes som garage. Som garage och som högkvarter för Röda Rosen. Ty postmästarns Sixten var ledare för detta stridslystna band.

Garaget föreföll just nu övergivet och tomt. Man kunde på långt håll se att ett vitt plakat satt uppspikat på dörren. Det hade varit en enkel sak att gå in genom trädgårdsgrinden och fram till garaget för att läsa vad där stod, men så skötte man inte rosornas krig. Det kunde vara ett försåt. De röda rosorna låg kanske på lur inne i sitt tillbommade högkvarter, färdiga att kasta sig över de omisstänksamma som vågade sig i närheten.

Vita Rosens ledare instruerade sina trupper.

"Kalle, smyg dej längs häcken, tills du kommer bakom högkvarteret utom synhåll för fienden. Ta dej upp på taket. Skaffa hit kungörelsen, död eller levande!"

"Kungörelsen död eller levande, vad menar du med det", sa Kalle.

"Håll mun", sa Anders. "Det är du som ska vara död eller levande, begriper du väl. Eva-Lotta, du ligger stilla här och spejar genom häcken. Märker du att någon fara hotar

Kalle, så visslar du vår signal."

"Och du, vad ska du göra", frågade Eva-Lotta.

"Jag ska gå in och fråga Sixtens morsa om hon vet var Sixten är", sa Anders.

Alla satte i gång. Kalle hade snart nått högkvarteret. Att ta sig upp på taket var ingen större konst, det hade Kalle gjort många gånger förr. Det var bara att tränga genom häcken och kliva upp på soptunnan som stod bakom garaget.

Han kravlade över taket, oändligt tyst för att inte fienden skulle höra honom. Innerst inne visste han mycket väl att garaget var tomt, det visste Eva-Lotta också, och det visste framför allt Anders, som hade gått in till postmästarns för att fråga efter Sixten. Men rosornas krig hade sina särskilda regler. Och därför kröp Kalle fram som om det gällde ett företag av livsfarlig art, och Eva-Lotta låg bakom häcken och följde spánt varje hans rörelse, beredd att ge till en busvissling, om det mot förmodan skulle behövas.

Just då kom Anders tillbaka. Sixtens mamma visste inte var hennes älskade gosse höll hus.

Kalle böjde sig försiktigt ner över takkanten och lyckades genom att sträcka sig ordentligt få fatt i plakatet på dörren. Så återvände han tyst och stilla samma väg han kommit. Eva-Lotta höll vakt in i det sista.

"Bra gjort, du tappre", sa Anders gillande, när Kalle överlämnade plakatet till honom. "Nu ska vi se!"

Sixten, 'ädling och ledare för Röda Rosen', var det som hade skrivit den märkliga kungörelsen. Men för att vara åstadkommet av en ädling var dess språk sällsamt mustigt, det måste erkännas. Av en ädling hade man kanske haft rätt att vänta sig något mera förfinat.

Ni vidriga luspudlar, ja just ni, vita rosor, som förpestar den här stan med er stinkande närvaro. Härmed göres veterligt att vi, nobla ädlingar av Röda Rosen, har dragit oss ut till slagfältet på Prärien. Kom dit snarast på det att vi må utrota det vämjeliga ogräs, som kallar sig Vita Rosen, och strö dess aska på Johanssons gödselstack, där den bör hemma.

Kom an, luspudlar!!!

Ingen som läste dessa varma ord skulle väl kunna gissa att de röda och vita rosorna i själva verket var de allra bästa vänner. Bortsett från Kalle och Eva-Lotta visste Anders ingen renhårigare kamrat än Sixten, det skulle då möjligen vara Benka och Jonte, präktiga röda rosor de också. Och om det var någon i den här staden som Sixten och Benkas och Jonte gillade högt och rent, så var det de vidriga luspudlarna Anders, Kalle och Eva-Lotta.

"Det var det", sa Anders, när han hade slutat läsningen. "Till Prärien! Framåt till strid och seger!"

Det var gott att Prärien fanns. Gott för de generationer av barn, som hade lekt där så långt någon kunde minnas. Gamla stadiga familjefäder blev veka om hjärtat, när de erinrade sig sin barndoms indianlekar ute på Prärien. Senare tidens barn hade stor nytta av det. Om Kalle kom hem en afton med sönderriven skjorta efter någon särskilt livlig batalj, så sa inte specerihandlare Blomkvist så värst mycket, för han kom ihåg en skjorta som revs sönder på Prärien en vårkväll för ungefär trettio år sedan. Och även om fru Lisander nog skulle önskat, att hennes unga dotter sökt sig lite mer till jämnårigt flicksällskap i stället för att skala omkring med pojkarna ute på prärien, så lönade det sig inte att hon kom med några invändningar. För då tittade bagarmästarn så illmarigt på henne och sa:

"Hör du, Mia, när du var liten, vilken jäntunge här i stan var det då som flitigast höll till på Prärien?"

Prärien var en stor allmänning som låg alldeles i utkanten av staden. Den var bevuxen med kort färgäs, ett sådant där gräs som det var ett nöje att gå på med bara fötter. Om våarna lyste det saftigt grönt. Då var hela Prärien ett småkulligt, grönt hav med gula färgklickar av ymnigt växande tussilago. Men sommarens sol hade gjort sitt verk, och nu låg Prärien där brun och förtorkad. Kalle, Anders och Eva-Lotta, som skyndsamt hade efterkommit Sixtens vänliga maning, stirrade med solbländade ögon ut över slagfältet för att försöka upptäcka sina fiender. Men de röda rosorna syntes inte till. Stora delar av Prärien täcktes emellertid av hasselsnår och enbuskar, bland vilka en smygande riddare av Röda Rosen lätt kunde sticka sig undan.

De vita hävde upp sitt fruktansvärda härskri och trängde in mellan buskarna. De genomsökte vartenda snår, de snodde och letade, men där fanns ingen fiende. De fortsatte tills de nådde yttersta utkanten av Prärien ända framme vid Herrgården, men det hjälpte inte.

"Vad är det här för larvigt skämt", sa Anders. "Dom finns ju ingenstans."

Då ljöd över Präriens stillhet ett skärande hänfullt skratt ur tre strupar.

"Nej, nu ...", sa Eva-Lotta och såg sig oroligt omkring. "Jag tror minsann att dom är inne i Herrgårn."

"Ja, dom är faktiskt inne i Herrgårn", sa Kalle med beundran i rösten.

Där stod vid utkanten av Prärien mellan darrande aspar ett gammalt hus, det var Herrgården. Ett förnämt gammalt 1700-talshus, som hade sett mycket bättre dagar. Och ur ett fönster på baksidan stack där nu ut tre triumferande pojkansikten.

"Ve den, som nalkas Röda Rosens nya högkvarter", skrek Sixten.

"Hur i all sin dar har ni ...", sa Anders.

"Jo, det skulle ni allt vilja veta", skrek Sixten. "Dörren stod öppen, så enkelt var det."

Herrgården hade stått obebodd i många år och var mycket förfallen. Det var meningen att den skulle restaureras och flyttas till Stadsparken för att göras till hembygds-museum, det hade stadsfullmäktige beslutat för länge sedan. Men pengar för ändamålet skulle samlas in på frivillighetens väg, och det gick trögt. Under tiden förföll huset mer och mer. Hittills hade det varit låst och därigenom fredat för stadens ungar. Kunde den murkande dörren nu inte längre hålla inkräktarna borta, så var det nog nödvändigt för stadsfullmäktige att hastigt ingripa, medan det ännu fanns någon tillstymmelse till hembygds-museum kvar. Ty att döma av bullret var det inte precis några pietetsfulla språng de röda gjorde bland 1700-talspanelerna där inne. De gamla golvplankorna jämrade sig ängsligt under deras levnadsglada fötter, som rörde sig så hastigt och ovarsamt i vilda glädjeskutt över det nya högkvarteret.

”Vi ska ta luspudlarna tillfånga och spärra in dom här och låta dom försmäkta av hunger”, sa Sixten hänfört.

Hans tilltänkta offer kom förväntansfullt löpande sitt öde till mötes. Och de röda gjorde inget för att hindra dem. Sixten hade nämligen beslutat att de skulle med liv och blod hålla övre våningen som var lättare att försvara. Dit upp ledde en ståtlig trappa, och mitt i den stod nu de röda och lät med krigiska åtbörder förstå, att intet kunde vara dem kärare än att få gå löst på fienden.

De vita gick frejdigt till attack. Och det buller och brak som uppstod när de krigande möttes skulle ha fått stadens hembygdsförening att slita sitt hår, om den hade hört det. Dess blivande museum darrade i sina fogar, och trappans sirliga träräcke bägnade. Vilda tjut steg mot det gamla vackra stucktaket, och Vita Rosens ledare för baklänges nerför trappan med ett oväsen som måste ha fått det förgångnas andar, om där fanns några dylika, att blekna ännu mer och skrämde skocka sig samman i vråna.

Krigslyckan växlade. Än drev de vita sina motståndare uppför nästan hela trappan, än befann de sig under det fruktansvärda trycket ovanifrån på oordnad reträtt mot bottenvåningen. När striden hade böljat fram och tillbaka gott och väl en halvtimme började alla parter längta efter lite omväxling. De vita drog sig tillbaka ett ögonblick för att förbereda ett sista rasande anfall. Då gav Sixten sina trupper en snabb och tyst order. Sekunden efteråt lämnade

de röda utan föregående varning sin position i trappan och retirerade blixtnabbt upp till övre våningen. Här fanns det många möjligheter att illfundigt sticka sig undan i rum och garderober, det visste Sixten och hans trogna, som grundligt hade undersökt hela huset tidigare på dagen. Och när Anders, Kalle och Eva-Lotta kom stormande uppför trappan var de röda rosorna som bortblåsta. De hade utnyttjat de få sekundernas försprång. Just nu stod de förskansade bakom en väl belägen garderobsdörr och iakttog genom en springa de vitas brådsnande rådslag alldeles utanför.

”Sprid er”, sa den vite ledaren. ”Sök upp fienden i vilket hål han än ligger och darrar för sitt liv! Gör processen kort med honom när ni finner honom.”

De röda rosorna inne i garderoben hörde detta med tillfredsställelse. Sixtens öga glimmade belåtet i dörrspringan. Men därom visste de vita intet.

Sprid er, hade ledaren sagt. Det var det dumaste han kunde hitta på. Det beseglade hans öde. Han satte själv omedelbart i gång med att sprida sig och försvann runt ett hörn.

Så fort han var utom synhåll smög sig Kalle och Eva-Lotta försiktigt iväg åt motsatta hållet. Där var en dörr, och de öppnade den. Det var ett vackert, soligt rum där inne, och fastän de mycket väl kunde se att det var tomt på fiender gick de i alla fall in och unnade sig en liten paus i krigsföringen för att titta ut genom fönstret. Men detta visade

sig vara ett allvarligt felgrepp. De återvände till dörren lagom för att höra en nyckel vridas om i låset på utsidan, och de hörde också den röde ledarens raa skratt och gruvliga triumfskri:

"Ha, luspudlar, nu har ni satt eran sista potatis! Här slipper ni inte levande ut."

Och så Benkas gälla stämma:

"Nä, här får ni sitta tills det växer mossor på er. Men vi kan ju komma hit och hälsa på er på julafton. Vad vill ni ha i julklapp?"

"Era huven på ett fat", skrek Eva-Lotta där innanför.

"Garnerade precis som alla andra grishuven", hjälpte Kalle till.

"Oförsämda in i det sista", sa den röde ledaren sorgset till sina vapenbröder. Så höjde han rösten och skrek till fångarna:

"Är det nån sista hälsning ni vill att jag ska framföra till era kära där hemma?"

"Ja, be pappa att han ringer till uppfostringsanstalten och talar om var dom kan hämta dej", sa Eva-Lotta.

"Ajö, luspudlar", sa Sixten. "Skrik när ni blir hungriga, så ska vi komma och repa lite gräs åt er."

Så vände han sig till Benka och Jonte och gnuggade belåtet händerna.

"Och nu, mina tappra vapenbröder! Någonstans i detta hus uppehåller sej i detta ögonblick en liten ynkelig råtta,

som kallar sej ledare för Vita Rosen. Ensam och värnlös! Sök honom! Sök honom, säger jag!"

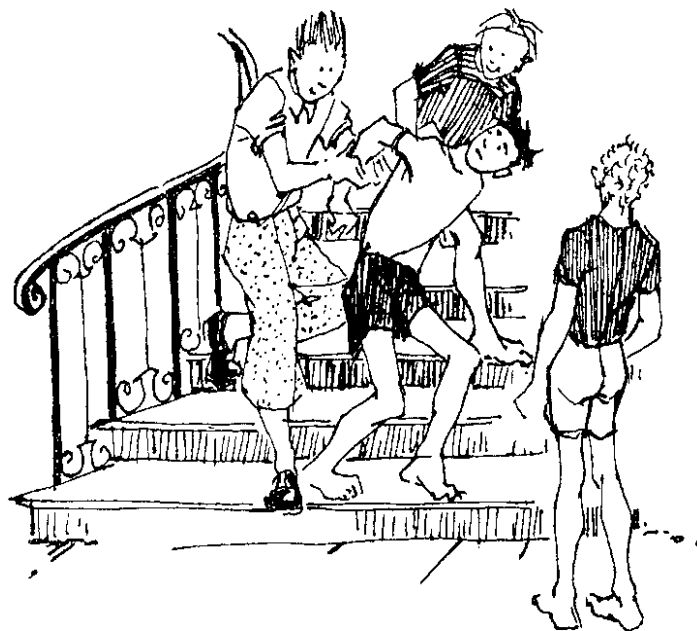
De röda gjorde sitt bästa. De smög sig på tå längs den långa korridoren som sträckte sig genom hela övervåningen. De gluttade försiktigt in i alla rum. De ställde sig på lur utanför garderobsdörrar. Och de visste att var den vite ledaren än befann sig måste han vara medveten om den fruktansvärda fara som hotade honom. Hans bundsförvant var inlåsta. Han var ensam mot tre. Tre, som glödde av lust att få tag i honom. Ty detta att fånga motståndarnas ledare, det var i rosornas krig en enastående bravad, ungefär som om amerikanerna under förra världskriget hade lyckats spärra in Hitler i Sing-Sing.

Men den vite ledaren hade gömt sig väl. Hur de röda än nosade runt hittade de inte så mycket som en fjäder av honom. Ända tills Sixten plötsligt hörde ett svagt knarrande över sitt huvud.

"Han är uppe på vinden", viskade han.

"Finns det en vind här", sa Jonte förvånad. Det hade de röda rosorna inte märkt, fast de hade gått igenom huset så grundligt tidigare på dagen. Men det var kanske inte så konstigt, ty dörren till den smala vindstrappan var en vanlig liten tapetdörr, som knappast observerades om man inte visste om den. Det tog också en god stund för de röda att hitta den.

Men sedan gick det hastigt. Visserligen stod Anders i full

stridsberedskap uppe på vinden och varnade högljutt var och en som inte hade gjort ordentligt testamente, att komma i närheten av honom. Men det hjälpte inte.

Sixten, som var ovanligt stor och stark för sin ålder, gick i spetsen, Benka och Jonte assisterade när det behövdes, och så fördes Anders vilt sprattlande nerför trappan och vidare mot okända öden.

Kalle och Eva-Lotta skrek tröstens ord till honom genom den stängda dörren.

"Vov-i-kok-o-mom-mom-e-ror sos-non-a-ror-tot o-kok-kok ror-ä-dod-dod-a-ror dod-i-gog", skrek de.

"Vi kommer snart och räddar dig, betydde detta på Vita Rosens hemliga språk. Det fanns inget säkrare sätt att reta de röda. De hade länge förgäves försökt komma underfund med detta märkliga tungomål, som de vita behärskade till fulländning och kunde prata så vanvettigt fort, att det för den oinvigde lät som ett fullkomligt sammelsurium. Varken Sixten eller Benka eller Jonte hade sett något av språket i skrift, annars hade de säkert inte haft några svårigheter att lista ut hemligheten: varje konsonant dubblerades och ett 'o' placerades emellan. Så blev exempelvis 'Kalle' 'Kok-a-lol-lol-c' och 'Anders' 'A-non-dod-e-ror-sos'.

Det var Eva-Lotta som hade ärvt detta språk, det s.k. rövarspråket, av sin far. Bagarmästarn hade en kväll av en ren händelse kommit att berätta för henne hur han och hans kamrater under pojkåren brukade prata på det där viset, när de inte ville att någon skulle förstå vad de sa. Eva-Lottas vilda entusiasm för rövarspråket förvånade i viss mån hennes fader, som aldrig hade märkt någon motsvarande hänförelse hos henne, när det gällde oregelbundna tyska verb och dylikt, men han satt snällt hela kvällen och tränade henne, och dagen därpå förde hon sin kunskap vidare till Anders och Kalle.

Att klämma ur de vita nyckeln till det hemliga språket var ett av de rödas krigsmål. Ett annat och ännu viktigare var att återerövra Stormumriken. Stormumriken var det vördnadsbjudande namnet på ett rätt obetydligt föremål.

Stormumriken var helt enkelt en sten, en egendomligt formad sten, som Benka en gång hade hittat. Med litet god vilja kunde man inbilla sig att den hade formen av en gubbe, en eftertänksam liten gubbe, som i likhet med Buddha satt och betraktade sin navel. De röda gjorde den omedelbart till sin speciella mascot, som tillskrevs en rad utomordentligt värdefulla egenskaper. Det behövdes inte mer för att de vita skulle anse det som en kär plikt att försöka komma åt den. De häftigaste strider hade rasat om Stormumriken. Det kunde kanske synas märkligt att en liten sten tillmättes så stor betydelse. Men varför skulle inte de röda rosorna kunna älska sin Stormumrik lika innerligt som exempelvis skottarna sin kröningssten och vara lika innerligt upprörda när de vita lömskt lade beslag på den, som skottarna när engelsmännen placerade kröningsstenen i Westminster Abbey?

Det var ett sorgligt faktum, att de vita för närvarande innehade Stormumriken och höll den gömd på okänd plats. Det skulle för övrigt ha varit en enkel sak att förvara den på ett ställe där ingen mänsklig makt kunde hitta den eller komma åt den. Men det ingick i de besynnerliga regler som gällde för rosornas krig, att den som för tillfället hade hand om Stormumriken var skyldig att lämna motståndaren åtminstone någon ledtråd var klenoden stod att finna. Ledtråden kunde ha formen av en karta, en mycket svårtydd och delvis missvisande sådan, eller en rebus nerklott-

rad på en papperslapp, som en mörk natt stacks ner i fiendens brevlåda och av vilken man med utvecklande av allt sitt skarpsinne kunde lista ut att Stormumriken låg gömd i det tomma kråkboet i almen som växte i nordligaste hörnet av kyrkogården eller under en av takpannorna på skomakarmästare Bengtssons vedbod.

Just nu fanns den inte på något av dessa ställen. Just nu fanns den på en helt annan plats. Och en av huvudanledningarna till att rosornas krig hade blossat upp igen denna varma julidag, det var just att de röda så gärna skulle vilja ha besked om exakt var denna plats var belägen. Med den vita ledaren som gisslan skulle det kanske inte vara så omöjligt att få veta det.

"Vi kommer snart och räddar dej", hade de skrikit, Eva-Lotta och Kalle. Och deras ledare kunde sannerligen behöva lite uppmuntran. För nu fördes han av starka armar bort till pinligt förhör. Om Stormumriken och om det hemliga språket.

"Joj-a-gog y-pop-pop-a-ror i-non-tot-e-tot", försäkrade han heroiskt och högljutt, när han passerade den dörr bakom vilken hans vapenbröder satt fångna.

"Vänta bara, snart har du poppat färdigt", sa Sixten hotfullt och tog ett ännu stadigare tag om hans arm. "Vi ska nog klämma ur dej vad det betyder, var inte orolig!"

"Var stark, var ståndaktig", skrek Kalle.

"Håll ut! Håll ut! Vi kommer snart", skrek Eva-Lotta.

Och tvärs genom dörren hörde de sin ledares sista stolta ord:

”Länge leve Vita Rosen!”

Och därefter:

”Släpp min arm! Jag följer er frivilligt. Jag är redo, mina herrar!”

Sedan hörde de ingenting. Den stora tystnaden sänkte sig över deras fängelse. Fienden hade lämnat huset och tagit deras ledare med sig.

Visserligen hade de röda antytt att Kalle och Eva-Lotta skulle få stanna där de var, tills det började växa mossor på dem. Men detta var nog inte riktigt bokstavligt menat. Även i rosornas krig var man tvungen att ta en viss hänsyn till de besvärliga och störande element, som kallas föräldrar. Visst var det innerligt harmligt att ädla krigare skulle nödgas avbryta sig mitt i den hetaste drabbningen för att gå hem och äta köttfärs och rabarberkräm, men föräldrar hade nu en gång för sig att barn någotsånär borde passa måltider. Det var underförstått i rosornas krig att man måste böja sig för dessa fåniga föräldrakrav. Gjorde man inte det, kunde man riskera mycket allvarliga avbrott i krigsföringen. Föräldrar hade så gränslöst dålig urskillning, de kunde mycket väl dra till med ett utgångsförbud just den kväll som var vikt för ett avgörande slag om Stormumriken. Föräldrar begrep på det hela taget sorgligt lite om Stormumriken, även om deras egna barndomsminnen från Prärien ibland som en tillfällig ljusstrimma lyste upp deras förmörkade förstånd.

När de röda drog iväg med Anders och lämnade Kalle och Eva-Lotta kvar inlåsta i ett tomt rum i ett obebott hus för att försmäkta av hunger, innebar detta följaktligen bara att de skulle försmäkta ungefär två timmar eller med andra ord till klockan sju. Klockan sju stod en riklig och närande kvällsvard på bordet hemma hos såväl specerihandlare Blomkvists som hos bagarmästare Lisanders och alla andra familjer i staden. I god tid före detta kritiska klockslag skulle Sixten skicka antingen Benka eller Jonte att i all tysthet öppna dörren för de inspärrade. Därför såg Kalle och Eva-Lotta hungersnöden i ögat med orubbligt lugn. Men det var en smälek att ha blivit instängd på detta nesliga sätt. Det innebar dessutom en förkrossande poängseger för de röda. Och deras övertag just nu, sedan de hade fångslat och bortfört den vite ledaren, var i sanningen katastrofalt. Inte ens de vitas innehav av Stormumriken kunde uppväga något dylikt.

Eva-Lotta tittade förbittrad ut genom fönstret efter de bortdragande. Där gick de, den vite ledaren på alla håll omgiven av fiender. De tågade militäriskt framåt över den solstekta Prärien på väg mot staden. Snart skulle de vara försvunna.

"Jag undrar vart de tänker föra honom", sa Eva-Lotta.

"Till Sixtens garage förstås", sa Kalle och tillade bekymrat:

"Den som bara hade en tidning eller nånting!"

"En tidning", sa Eva-Lotta irriterat. "Läsa tidning nu, när vi måste försöka ta oss ut härifrån."

"Du har så rätt så", sa Kalle. "Vi måste ut härifrån. Det var därför jag ville ha en tidning."

"Trodde du att det skulle stå något i den om bästa sättet att klättra utför husväggar?"

Eva-Lotta lutade sig ut genom fönstret för att uppskatta avståndet till marken.

"Vi slår förstås ihjäl oss om vi hoppar", fortsatte hon. "Men det kan ju inte hjälpas."

Kalle gav till en belåten vissling.

"Tapeten, den tänkte jag inte på. Den får duga."

Han slet raskt bort ett sjok av den fladdrande tapeten. Eva-Lotta tittade förvånad på.

"Det här var nog en riktigt vacker tapet på 1700-talet", sa Kalle. Han böjde sig ner och stack ut den stora pappersbiten genom springan under dörren.

"Rena rutinarbetet", sa han och tog fram sin pennkniv ur fickan. Han fällde upp det minsta och finaste bladet och petade försiktigt i nyckelhålet. Det hördes ett klirrande på utsidan. Det var nyckeln som föll till golvet.

Kalle drog åt sig tapeten igen, och mycket riktigt, där låg nyckeln. Den hade hamnat där den skulle.

"Som sagt, rena rutinarbetet", sa mästerdetektiven Blomkvist, därmed antydande för Eva-Lotta att hans verksamhet som detektiv dagligen tvingade honom att öppna

stängda dörrar på det ena eller andra knepiga sättet.

"Å, Kalle, du är oslagbar", sa Eva-Lotta beundrande.

Kalle låste upp dörren. De var fria.

"Men vi kan inte ge oss iväg utan att be rödingarna om ursäkt", sa Kalle.

Han fiskade upp en blyertsstump ur sin innehållsrika byxficka och räckte den till Eva-Lotta. Och hon skrev på baksidan av tapeten:

Trindskallar av Röda Rosen!

Era mossodlingar har skändligen misslyckats. I precis fem minuter och trettio sekunder har vi väntat på att det skulle börja spira, men nu ger vi oss av. Små snorungar, visste ni inte att Vita Rosor kan gå genom brädväggar?

De stängde omsorgsfullt fönstret och la på fönsterhakarna. Sedan låste de dörren från utsidan och lät nyckeln sitta kvar i låset. På dörrvredet hängde de avskedsbrevet.

"Det ska ge dom lite att tänka på. Fönstret stängt inifrån och dörren låst utifrån – vad dom ska undra hur vi har kommit ut", sa Eva-Lotta och spann av förtjusning.

"En poäng för Vita Rosen", sa Kalle.

Anders fanns inte i Sixtens garage. Kalle och Eva-Lotta företog en mycket försiktig rekognoscering dit för att ta reda på var befrielseverket skulle sättas in. Men garaget låg där lika tyst och tomt som förut.

Sixtens mamma höll på att hänga tvätt i trädgården.

"Vet tant var Sixten är?" frågade Eva-Lotta.

"Nja, han var här för en stund sen", sa postmästarfrun.

"Med Bengt och Anders och John."

De röda hade tydligen fört sin fånge till ett säkrare ställe. Men vart?

Svaret fanns där alldeles bredvid dem. Kalle såg det först. Det stod en slidkniv nerborrad i gräsmattan, och den

vassa spetsen höll fast en liten papperslapp. Det var Anders kniv det där, både Kalle och Eva-Lotta kände igen den. Och på lappen stod ett enda ord: Jonte.

Det hade lyckats den vite ledaren att i ett obehågat ögonblick lämna detta lakoniska meddelande till sina vapenbröder.

Kalle la pannan i djupsinniga veck.

"Jonte", sa han. "Det kan bara betyda en sak. Anders sitter fången hemma hos Jonte."

"Ja, vad trodde du", sa Eva-Lotta. "Om det nu är hos Jonte han är så är det förstås finurligare att skriva 'Jonte' och inte till exempel 'Benka'."

Kalle svarade ingenting på detta.

Jonte bodde i den del av staden, som kallades Rackarbacken. Det var inte precis stadens yppersta societet som höll till i de små kåkarna där. Men Jonte gjorde inte heller anspråk på att tillhöra samhällets främste. Och han var fullt belåten med familjens fallfärdiga stuga, som rymde ett rum och kök på nedre botten och ett litet vindsrum i övervåningen. Det sistnämnda var inte beboeligt annat än sommartid. Om vintern var där för kallt. Men nu var det juli, och i vindsrummet var det hett som i Venedigs blykamrar, och följaktligen var det ett mycket lämpligt ställe för pinliga förhör. Jonte hade ensamrätt till vindsrummet. Här sov han i en enkel tätsäng, här hade han sin hemgjorda hylla av sockerlådor, där han förvarade sina detektivmagasin och sin

frimärkssamling och vad annat dyrbart han ägde i detta liv. Och ingen konung kunde vara mer belåten med sitt palats än Jonte med sin lilla kammare, där den varma luften stod stilla och flugorna surrade i taket.

Hit hade de röda fört Anders. Ty det var så turligt att Jontes pappa och mamma just i dag var ute vid familjens lilla kolonilott strax utanför staden. De hade mat med sig och skulle inte komma hem i första taget. Jonte skulle hålla för sig själv och steka korv och potatis, ifall han blev hungrig.

Och eftersom Sixtens mamma gick och hängde tvätt mitt utanför de rödas högkvarter i Sixtens garage, och eftersom det var så underbart föräldrafritt hemma hos Jonte, hade Sixten funnit det vara ett utmärkt påhitt att förlägga det pinliga förhöret till Jontes kammare borta på Rackarbacken.

Kalle och Eva-Lotta höll rådslag. Naturligtvis kunde de starta sin räddningsexpedition genast, men vid närmare eftertanke fann de det vara klokast att vänta lite. Det skulle vara dumt att visa sig för de röda just nu. Snart var det kvällsvard. Snart skulle Sixten skicka Benka eller Jonte ut till Herrgården. Snart skulle antingen Benka eller Jonte stå där i bestört häpnad över Kalles och Eva-Lottas flykt. Det var en tanke full av djup sötma. Det skulle vara synd att förstöra en så fin poäng.

Kalle och Eva-Lotta beslöt uppskjuta hela undsättnings-

företaget till efter kvällsvarden. De visste ju dessutom mycket väl, att Anders skulle få permission på hedersord för att gå hem och äta han också. Och ingenting kan väl vara försmädligare för en undsättningsexpedition än att anlända till räddningsplatsen just när den som ska undsättas har givit sig av på egen hand för att äta kvällsvard.

"Och förresten", sa Kalle. "Om man tänker spana på nån som hålls inomhus, så ska man passa på just när det mörknar och folk tänder ljuset. Innan dom hinner dra ner rullgardin. Det vet varenda en som har det minsta hum om kriminalteknik."

"Jonte har ingen rullgardin", sa Eva-Lotta.

"Så mycket bättre", sa Kalle.

"Men hur ska vi kunna spana in genom ett fönster i vindsvåningen", undrade Eva-Lotta. "Nog för att jag är långbent, men ..."

"Det märks att du inte har läst nån kriminalteknik", sa Kalle. "Hur tror du kriminalarna i Stockholm gör till exempel? Om dom ska spana in i en våning tre trappor opp där det finns skurkar, så skaffar dom sej tillträde till en lägenhet på andra sidan gatan, helst i fjärde våningen, så att dom kommer lite högre opp än skurkarna. Och så står poliserna där med kikare och kikar rätt in på skurkarna innan dom har dragit ner rullgardinen."

"Om jag vore skurk, så skulle jag dra ner rullgardin' först och tända ljuset sen", sa den praktiska Eva-Lotta. "Förres-

ten – vilken lägenhet har du tänkt att vi ska skaffa oss tillträde till för att spana på Jonte?"

Det hade inte Kalle funderat något vidare på. Det var nog lättare för kriminalarna i Stockholm att skaffa sig tillträde till lägenheter. De behövde ju bara visa sin polisbricka. Det var föga sannolikt att det skulle gå lika bra för Kalle och Eva-Lotta. Dessutom låg det inget hus mitt emot Jontes, för där flöt ån. Men det låg ett hus alldeles vid sidan om Jontes, det gjorde det. Gubben Grens hus. Det var ett gammalt ruckel i två våningar. Gubben Gren hade sin snickarverkstad på nedre botten och bodde själv i övervåningen. Skulle man möjligen kunna 'skaffa sig tillträde' till Grens bostad, undrade Kalle. Kliva in till honom och artigt fråga om man kunde få disponera ett fönster för att spana aldrig så lite? Kalle insåg själv hur dumt det förslaget var. Dessutom var det en hake till. Jontes hus och gubben Grens hus vände visserligen gavlarna mot varann, men gubben Grens hus saknade tyvärr fönster i övervåningen åt just Jontes håll.

"Jag vet", sa Eva-Lotta. "Vi kliver opp på gubben Grens tak, det är enda sättet."

Kalle tittade beundrande på henne.

"För att inte ha läst nån kriminalteknik alls, så är du verkligen inte så dum, sa han.

Ja, gubben Grens tak, det var den rätta lösningen. Det låg alldeles lagom högt i förhållande till Jontes vindskupa.

Och Jonte hade ingen rullgardin. De skulle få en makalös utsiktspunkt.

Med glatt hjärta gick Kalle och Eva-Lotta hem till kvällsvarden.

Kvällen var mörk och tyst, när de ett par timmar senare kom smygande över Rackarbacken. Alldeles mörk och tyst. De små träkåkarna låg där så tätt och trängdes med varann om utrymmet. Något av julidagens solhetta dröjde ännu kvar mellan husraderna. Det var varmt, hela Rackarbacken vilade i ett varmt, luddigt mörker. Glimtvis lystes det upp av skenet från något litet fönster eller från en dörr, som stod öppen mot sommarkvällen. Och mörkret var fullt av dofter. Lukten av katt och stekt strömming och kaffe förenade sig med bedövande dofter från blommande jasminbuskar och lika bedövande dofter från någon soptunna, som borde ha tömts för länge sedan. Allt var stilla. Gränderna låg öde. Rackarbackens invånare idkade inget nattliv utomhus. De hade alla dragit sig in mellan hemmets fyra väggar och njöt tryggheten och vilan efter dagens arbete i sina kyfiga små kök, där kaffepannan puttrade på spisen och pelargonerna blommade i fönstren.

Den som var ute på kvällsvandring över Rackarbacken

riskerade inte att möta någon levande varelse.

"Här är tyst som i graven", sa Kalle.

Och han hade rätt. Bara då och då hördes ett mummel av röster bakom något av de upplysta fönstren. En hund gav till ett kort skall någonstans långt borta, men han tystnade snart. Någonstans var det också någon som spelade en liten tvekande melodi på ett dragspel, men det blev bara ett försök, och efteråt var tystnaden djupare än någonsin.

Men hos Jontes var det livligare. Det lyste i hans vindskupa och ljudet av gälla pojkröster trängde ut genom det öppna fönstret. Kalle och Eva-Lotta konstaterade med tillfredsställelse att förhöret tydligen var i full gång. Det var säkert ett spännande drama som försiggick därinne, och Kalle och Eva-Lotta var fast beslutna att avnjuta skådespelet från främre parkett på gubben Grens tak.

"Det är bara att ta sej upp på taket", sa Eva-Lotta frejdigt.

Ja, det var bara det. Kalle gjorde en lov runt kåken för att undersöka möjligheterna. Förargligt – det lyste hos gubben Gren också! Varför kunde inte gamla människor sova om kvällarna, som de så väl behövde? Så att man kunde promenera på deras tak någorlunda ostört. Men det fick inte hjälpas. Ostörda eller ej – upp på taket skulle de.

Ett enkelt företag förresten. Gubben Gren hade nämligen varit vänlig nog att placera en steg vid husets ena gavel. Visserligen stod den stegen alldeles utanför Grens

fönster. Fönstret där det lyste. Och fönstret stod öppet bakom en till hälften nerdragen rullgardin. Det var inte säkert att Gren skulle bli särskilt förtjust, om han plötsligt stack ut huvudet och fick syn på två vita rosor i full färd att ta sig uppför stegen. Folk är sällan benägna att upplåta sina tak till allmän promenadplats. Men i rosornas krig fick man inte låta sig hindras av sådana bagateller. Man måste oåterkalleligen vandra pliktens väg, även om den gick längs gubben Grens takås.

"Gå först du", sa Eva-Lotta uppmuntrande.

Kalle gjorde så. Sakta, sakta började han klättringen uppför stegen. Eva-Lotta följde efter snabbt och tyst. Det skulle bli kritiskt först när de nådde i jämnhöjd med fönstret i andra våningen.

"Gren har främmande", viskade Kalle försiktigt till Eva-Lotta. "Jag hör hur dom pratar."

"Stick in skallen och be att vi också får en kaka", föreslog Eva-Lotta och fnissade belåtet åt detta goda förslag.

Men Kalle tyckte visst inte att det var lika roligt. Han fortsatte mot taket så fort han kunde. Och Eva-Lotta blev också allvarlig, när det var hennes tur att passera det kritiska stället.

Jo, Gren hade främmande, det hördes tydligt, men där serverades nog inga kakor. Någon stod med ryggen mot fönstret, någon som talade med låg, upprörd stämma. Eva-Lotta kunde bara se en bit av personen ifråga, ty rullgardi-

nen var ju halvvägs nerdragen. Men hon såg att Grens främmande hade mörkgröna gabardinbyxor. Och så hörde hon hans röst.

"Ja, ja, ja", sa han otåligt. "Jag ska försöka. Jag ska betala. Och få ett slut på det här helvetet."

Så hördes Grens gnällande gubbstämman.

"Det har herrn sagt så länge. Men nu vill jag inte vänta längre. Herrn förstår väl att jag vill ha mina pengar."

"Ni ska få dom, säger jag." Det var främlingen, som talade igen. "Vi träffas om onsdag. Det vanliga stället. Ta med er alla mina reverser då. Varenda en. Varenda sabla revers. Jag ska lösa dom allihop. Det ska bli ett slut på det här."

"Herrn behöver väl inte ta i så dant", svarade Gren undfallande. "Herrn förstår väl, att jag måste ha mina pengar."

"Blodsugare", sa främlingen. Och det hördes att han menade det.

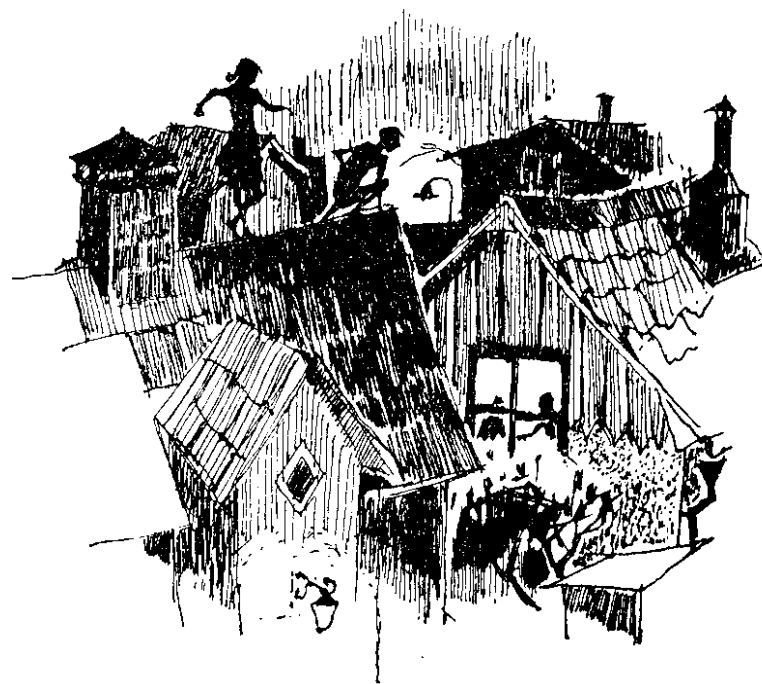
Eva-Lotta klättrade vidare. Kalle väntade på henne, sittande på taknocken.

"Det var ett evigt tjatande om pengar där nere", sa Eva-Lotta.

"Ja, det var förstås sånt där procenteri dom höll på med", förmodade Kalle.

"Jag undrar vad en revers är för något", sa Eva-Lotta fundersamt. Men så avbröt hon sig hastigt: "Äsch, det gör detsamma! Kom, Kalle!"

De måste kliva tvärs över taket till motsatta sidan av

huset som vette mot Jontes fönster. Och det var rätt kusligt att gå där och balansera längs takåsen under en mörk himmel utan några vänliga stjärnor som kunde upplysa deras farliga väg. Ingenting att hålla sig i mer än skorstenen, och det erbjöd bara ett tillfälligt stöd, när de hade vacklat halvvägs. Det kändes motbjudande att släppa taget om den och fortsätta den riskfyllda balansgången, men deras mod livades vid den anblick som mötte dem inne i Jontes kammare. Där satt deras ledare på en stol, och runt om stod de röda rosorna och fäktade med armarna och skrek åt honom, men han skakade bara stolt på huvudet. Eva-Lotta och Kalle la

sig platt på magen och beredde sig på en underbar stund. De kunde höra och se allt som försiggick därinne, vilken triumf, vilket övertag! Å, deras ledare skulle bara veta att räddningen var så nära! Bara två meter från honom låg hans trogna, färdiga att offra liv och blod för honom.

Det var bara en liten detalj som måste klaras ut först. Hur skulle räddningen gå till? Det var nog gott och väl att vilja offra liv och blod, men hur skulle det ske? Tvärs över en två meter bred klyfta.

"Alltid hittar vi väl på nåt", sa Kalle med tillförsikt och la sig tillrätta på taket så bekvämt som förhållandena medgav.

Inne hos Jonte fortsatte förhöret.

"Fånge, du ska få en sista chans att rädda ditt usla liv", sa Sixten och ryckte omilt Anders i armen. "Var har ni gömt Stormumriken?"

"Fåfängt spørjer du", svarade Anders. "Till evärdliga tider håller Vita Rosen sin mäktiga hand över Stormumriken. Ni hittar honom aldrig, det kan du hoppa opp och klappa dej på", la han till något mindre högtidligt.

Kalle och Eva-Lotta nickade tyst bifall uppe på sin utsiktspost, men Sixten, Benka och Jonte såg uppriktigt förargade ut.

"Vi får sätta honom i mitt garage över natten, så att han mjuknar", sa Sixten.

"Haha", sa Anders. "Som Kalle och Eva-Lotta va? Dom

rymde också inom fem minuter, efter vad jag har hört. Precis som jag kommer att göra."

De röda rosorna blev lite betänksamma. Det var en gåta hur Kalle och Eva-Lotta hade lyckats komma ur sitt fångelse. Det verkade närmast övernaturligt. Men det dugde inte att visa sig imponerad inför Anders.

"Inbilla dej inte att du är nån utbrytarkung", sa Sixten. "Vi ska nog spärra in dej så att du blir där. Men först skulle jag vilja höra lite närmare om det där språket ni har. Du kan få nedsatt straff om du ger oss lösningen."

"Sällan", sa Anders.

"Var inte trillsk nu", försökte Sixten. "Du kan väl säga *nåt*, tycker jag. Du kan väl säga mitt namn till exempel. Vad heter jag på ert språk?"

"Dod-ror-u-lol-lol-pop-u-tot-tot-e", sa Anders beredvilligt och skrattade sedan sardoniskt för sig själv, för att Sixten skulle förstå att det var fråga om en gruvlig förolämpning. Hur frestande det än var vågade han inte översätta, ty då hade han ju prisgett nyckeln till rövarspråket. Han bara skrattade sardoniskt en gång till, och uppe på taket mitt emot instämde hans bundsförvanter hjärtligt. Det skulle ha glatt ledaren om han hade vetat det, men tillsvidare svävade både han och de röda i okunnighet om att det fanns publik.

Sixten skar tänder i vanmäktig ilska. Det började bli penibelt för de röda, och det där poppandet och tottandet som

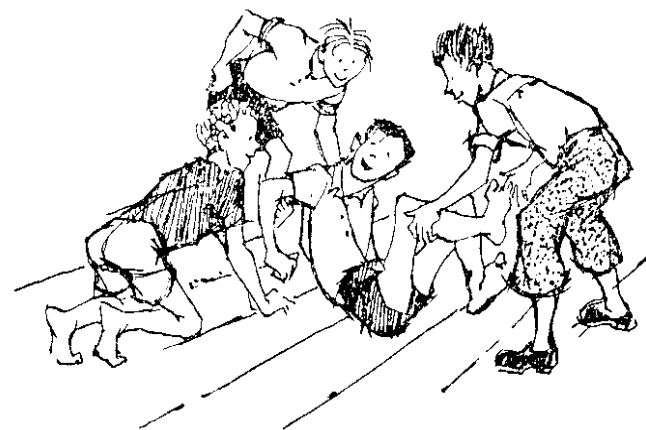
de inte begrep kunde reta gallfeber på vem som helst. Här hade de tagit den vite ledaren tillfånga, och nu visste de knappt vad de skulle göra med honom. Han ville ju inte förråda några hemligheter, och de ridderliga rosorna nedlät sig aldrig under några omständigheter att använda kroppsligt våld för att tvinga fram bekännelser. Visst slogs de ofta så håren rök, men det var i ärlig kamp på slagfältet. Det kunde aldrig bli tal om att ge sig på en värnlös fånge tre mot en.

Var fången så värnlös förresten? Han satt själv och funderade över den saken. Och när han hade funderat färdigt duckade han plötsligt och oväntat ner från stolen och gjorde ett vilt språng mot dörren i ett desperat försök att nå friheten. Men det misslyckades ömkligen. Inom loppet av en sekund hade han tre par hårda pojkar mar slingrade omkring sig, och han blev bryskt återförd till stolen.

"Irodde du va", sa Sixten. "Så lätt går det inte. Du blir fri när jag vill, icke en minut förr. Och det tar kanske ett par år. Apropå det – var har ni gömt Stormumriken?"

"Ja, var har ni till exempel gömt Stormumriken", sa Jonte och petade uppfordrande Anders i sidan. Anders fnissade till och krökte sig som en mask. Han var nämligen ytterst kittlig. När Sixten såg det spred sig ett förklarande leende över hans drag. Han var en riddare av Röda Rosen, och han plågade inte sina fångar. Men vem hade sagt att man inte fick kittla dem?

Han stack på försök in ett lekfullt pekfinger i maggropen

på Anders. Det lyckades över förväntan. Anders frustade som en flodhäst och vek sig dubbel.

Nu blev det liv i rödingarna. På en gång kastade de sig över sitt offer. Och den arme vite ledaren stönade, pep och hickade av skratt.

"Var har ni gömt Stormumriken", sa Sixten och trevade provande längs hans revben.

"Å... å... å", flämtade Anders.

"Var har ni gömt Stormumriken", sa Benka och killade honom målmedvetet under hålfoten.

Det kom bara en ny skrattparoxysm till svar.

"Var har ni gömt Stormumriken", sa Jonte och stack frågande sitt pekfinger in i fångens knäveck.

"Jag ... ger ... opp", kved Anders. "Ute på Prärien ... en

bit bakom Herrgårn ... gå den där lilla stigen ..."

"Och sen då?" sa Sixten och höll hotande sitt pekfinger i beredskap.

Men det blev inget 'sen'. Det hände något alldeles oväntat. Det hördes en skarp smäll, och sekunden efteråt låg Jontes kammare försänkt i egyptiskt mörker. Den lilla enkla glödlampan i taket, som utgjorde rummets enda belysning, hade gått i tusen bitar.

Den vite ledaren var lika bestört som de röda. Men han återvann fattningen snabbare. I skydd av mörkret gled han som en ål mot dörren och försvann ut i sommarnatten. Han var fri.

Uppå taket mitt emot stack Kalle eftertänksamt tillbaka slangbågen i byxfickan.

"Jag ska ta pengar ur min spargris och köpa en ny lampa åt Jonte", sa han ångerfullt.

Skadegörelse på andras egendom var ingenting som anstod en ädel riddare av Vita Rosen, och för Kalle var det fullkomligt självklart att han skulle ersätta förlusten.

"Men du förstår ju att det var nödvändigt", sa han till Eva-Lotta.

Eva-Lotta nickade instämmande.

"Det var alldeles nödvändigt", sa hon. "Vår ledare var i fara. Och Stormumriken också. Det var verkligen nödvändigt."

Inne hos Jonte hade de nu fått fram en ficklampa. I dess

flackande sken kunde de röda med förbittring konstatera att fången hade flytt.

"Han är väck", skrek Sixten och rusade till fönstret. "Vilken fördömd luspudel var det som sköt sönder lampan?"

Han behövde inte fråga. Syndarna stod där på taket mitt emot, två svarta, smala silhuetter, som nu beredde sig till ett snabbt återtag. De hade just hört Anders visselsignal och förstod att han var fri.

Och nu rusade de över taket med livsfarligt hast. Det gällde att komma ner och i säkerhet, innan rödingarna hann fram för att ta emot dem. De löpte längs takåsen i mörkret utan att tveka, och de rörde sig med den lätthet och smidighet som ett vilt och lyckligt liv hade skänkt deras unga, orädda trettonårskroppar.

De nådde stegen och började med rasande fart nerklättringen. Eva-Lotta först, Kalle efter, tätt, tätt. De tänkte inte på Gren nu, de tänkte bara på rödingarna. Det var släckt i Grens fönster. Främlingen hade tydligen gått.

"Skynda dej, jag har bråttom", viskade Kalle enträget till Eva-Lotta.

Då for Grens rullgardin i höjden med en smäll, och gubben tittade ut. Det kom så oväntat och skrämde dem så ohyggligt att Kalle plötsligt släppte taget. Med ett brakande damp han i backen, och det var inte långt ifrån att han hade rivit Eva-Lotta med sig.

"Så bråttom har du väl ändå inte", sa Eva-Lotta sarkas-

tiskt. Hon höll sig krampaktigt kvar i stegen för att inte ramla hon också, och hon vände ett bedjande ansikte mot Gren. Men Gren tittade bara med sina sorgsna gammelmansögon på Kalle som låg på marken och kippade efter andan, och han sa med sin sorgsna gammelmansröst:

”Ja, ja, barndomens glada lekar! Barndomens glada, oskyldiga lekar, ja, ja!”

6

Eva-Lotta och Kalle hade inte tid att närmare förklara för Gren varför de satt på hans stege, och Gren tycktes förresten inte finna något särskilt anmärkningsvärt eller onaturligt i det. Tydligen insåg han, att barndomens glada oskyldiga lekar ibland krävde att man klättrade omkring på stegar här och där i grannskapet. Kalle och Eva-Lotta sa ett hastigt adjö och stack iväg det fortaste de kunde, men Gren tycktes inte ens märka det. Han bara suckade stilla för sig själv och drog ner sin rullgardin.

I den mörka gränden bakom Grens hus återförenades de tre riddarna av Vita Rosen. De tryckte varandras händer och ledaren sa:

”Bra gjort, I tappre!”

Men sedan gällde det att fly. Ty långt borta i grändens motsatta ände hördes ett buller, som växte i styrka. Det var de röda, som äntligen hade vaknat till besinning och skriade efter hämnd.

I Rackarbackens kåkar hade folk vid det laget gått till

sängs och somnat. Nu spratt de yrvaket och vettskrämt upp ur sin slummer. Var det hinjakten som drog förbi där utanför, eller vad i all barmhärtighets namn var det? Ack, det var bara tre ädla riddare av Vita Rosen, som med våldsamma språng kom störtande över grändernas kullerstenar. Och femtio meter bakom kom tre lika ädla riddare av Röda Rosen. Deras språng var förvisso icke mindre våldsamma, och deras gälla och ettriga röster hade en bärvidd, som knappast överträffades ens av en brandkårssiren, när den hörs som bäst.

Till att börja med höll de vita sitt försprång. De rasade runt husknutarna, så att det viftade om öronen, och de log belåtet, när de långt bakom sig hörde Sixtens högljudda förkunnelser om vad som skulle hända när han fick tag i dem.

Kalle kände en vild hänförelse inom sig, där han sprang i mörkret. Det här var livet, å, det var minst lika spännande som att jaga bovar! Jaga bovar, det kunde man bara göra i fantasin, i verkligheten fanns det ju inga, efter vad det såg ut. Men det här var verkligt – trampet av förföljarnas fötter bakom honom. Anders och Eva-Lottas flämtande andetag, de kullriga gatstenarna under hans fötter, de dunkla små gränderna och de mörka lockande prången och gårdarna där man kunde gömma sig, å, det var fint alltihop, det skulle bli en spännande jakt. Och det finaste av allt var att känna hur precis hans kropp lydde honom, hur kvickt hans fötter

rörde sig och hur lätt det gick att andas. Han skulle kunna springa så här hela natten. Han kände sig absolut suverän, kapabel att klara sig ifrån ett helt koppel av blodhundar, om så behövdes.

Det föll honom in, där han sprang, att det skulle vara ännu mer spännande att bli jagad ensam, han skulle kunna retas med sina förföljare på ett helt annat sätt då och vara mycket djärvare i sina manövrer.

"Göm er", sa han hastigt till Anders och Eva-Lotta. "Jag åtar mej att lura dom."

Anders fann detta vara ett vettigt förslag. Alla påhitt som kunde lura rödingarna var välkomna. Och när de hade rundat nästa gathörn dök Anders och Eva-Lotta blixtnabbt in i en mörk port och blev stående där, tysta om än något flämtande.

Det tog ett par sekunder innan de röda kom om hörnet. De passerade Anders och Eva-Lotta så nära att de hade kunnat ta i dem. Eva-Lotta kunde knappt avhålla sig från att sträcka ut handen efter Sixtens morotsfärgade kalufs, när han sprang förbi. Men de röda märkte inget utan rusade besinningslöst vidare.

"Lättlurade som småbarn", sa Anders. Mätte aldrig ha gått på bio och sett hur man gör."

"Men Kalle får det nog besvärligt", sa Eva-Lotta och lyssnade eftersinnande till ljudet av springande fötter som försvann i mörkret. "Tre otäcka röda rävar som jagar en

stackars liten vit kanin", la hon till, plötsligt fylld av medkänsla.

Det dröjde en stund, innan de röda fick klart för sig att en del av bytet hade undgått dem, och då var det för sent att vända. Det enda de kunde göra var att fullfölja jakten efter Kalle. Och ingen ska kunna påstå att de inte gjorde sitt yttersta. Sixten löpte som en besatt, och medan han sprang svor han dyrt och heligt att om Kalle den här gången undgick sitt öde, så skulle han, Sixten, anlägga rött helskägg såsom ett varaktigt tecken på sorg och nederlag. Han utvecklade inte närmare hur han skulle bära sig åt för att få skägget att gro i sitt släta gossansikte, han bara sprang.

Det gjorde Kalle också. Hit och dit i gränderna över hela Rackarbacken, i de mest utspekulerade krumbukter. Hans försprång var aldrig så stort att han kunde skaka av sig förföljarna, och kanske ville han det inte heller. De följde honom tätt i hälarna, och han njöt av att hela tiden hålla dem så pass nära att det kändes farligt.

Det var tyst överallt, men genom tystnaden hörde han plötsligt ljudet av en bilmotor som startades någonstans i närheten. Det förvånade honom, ty bilar var en sällsynthet på Rackarbacken. Han hade mästerdetektiven nu inte varit så helt upptagen av rosornas krig och hade han inte haft ett koppel röda rosor i hasorna, så är det väl troligt att han försökt få en skymt av bilen. För man kan aldrig vara nog

påpasslig när det gäller ovanliga företeelser, det hade han ofta bedyrat för sin inbillade åhörare. Men nu var som sagt mästerdetektiven 'inkallad i militärtjänst', och han störtade blint vidare, endast svagt intresserad av den där bilen, som tydligen avlägsnade sig och blev borta.

Sixten började bli otålig. Han hetsade Jonte, som höll skolans rekord på hundra meter, att i ett lämpligt ögonblick försöka genskjuta Kalle och driva honom tillbaka i Sixtens väntande armar. Och det lämpliga ögonblicket kom. Det fanns en genväg på ett ställe, och Jonte tog chansen att Kalle skulle vika av just åt det hållet. Sålunda kom det sig att Kalle plötsligt fann sig hejdad i sitt lopp av Jonte, som dök upp ur tomma intet rakt framför honom. Kalle tvärvände. Han vågade inte försöka slå sig igenom, ty även om han lyckades med det skulle det i alla fall ta så pass många dyrbara sekunder att Sixten och Benka hann komma till undsättning. Nej, nu gällde det att gå fram med list! Han befann sig mellan två eldar, och han måste bestämma fort vad han skulle göra.

"Nu du", skrek Sixten triumferande på mindre än tio stegs avstånd, "nu åkte du allt dit så att det smällde om det, tror jag!"

"Trodde du ja", sa Kalle, och i sista bråkdelen av en sekund kastade han sig över planket som begränsade gatan åt ena sidan. Han hannade inne på en mörk gård, och rände rakt över den som ett skållat troll. De röda var

honom i hälarna, han kunde höra dunsarna när de hoppade över planket. Men han stannade inte för att lyssna. Han var alltför upptagen med att försöka hitta en möjlighet att ta sig ut på gatan utan att behöva klättra över nästa plank. Ty vem det nu var som var ägare till detta plank, så hade han tydligen en mycket vrång inställning till krig mellan vita och röda rosor. Annars skulle han väl inte ha försett sitt plank med en så ruskig taggtråd.

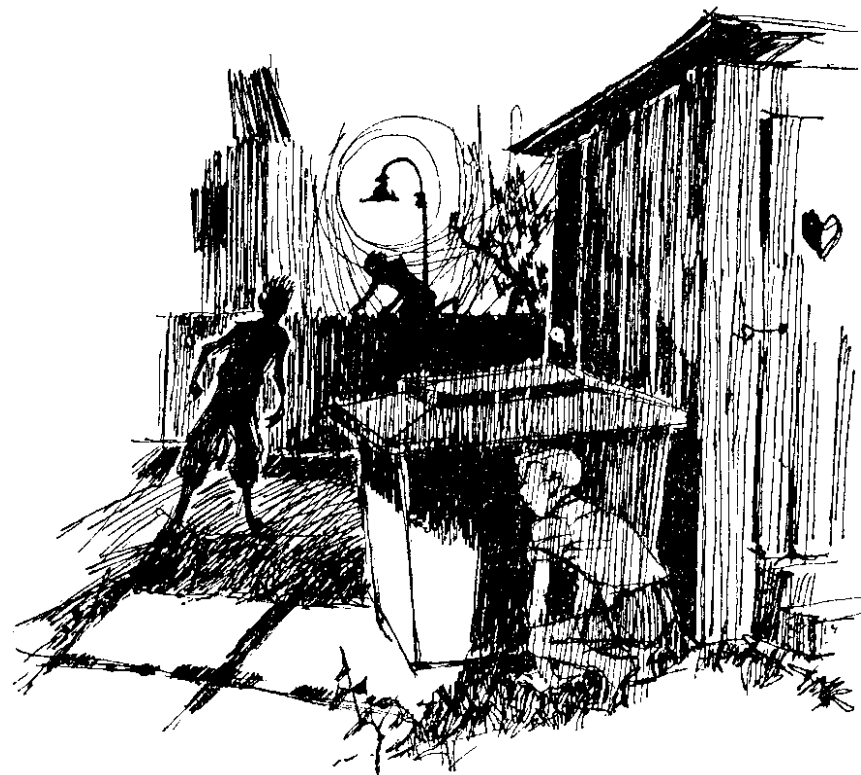
"Du milde petter, vad gör jag nu", viskade Kalle rådvill för sig själv.

Han hade ingen tid att fundera. Vad som än skulle göras, måste det göras ögonblickligen. Han kröp kvickt ner bakom en soptunna och satt där med klappande hjärta. Det fanns kanske skuggan av en möjlighet att de röda inte skulle upptäcka honom. Men de var alldeles inpå honom nu. De viskade halvhögt med varann och letade, letade i mörkret.

"Han kan inte ha klättrat över planket", sa Jonte, "för då hade han fastnat i taggtråden. Det vet jag, för jag har själv försökt en gång."

"Enda utgången från gården är genom farstun till huset där", sa Sixten.

"Gumman Karlssons farstu, aktare för det", sa Jonte, som kände Rackarbacken och dess invånare till punkt och pricka. "Gumman Karlsson är arg som en spindel, aktare för henne."

Vilket är värst, tänkte Kalle, där han satt, att infångas av rödingarna eller av gumman Karlsson, det skulle jag bra gärna vilja veta.

De röda fortsatte att leta.

"Jag tror att han är kvar här på gården nånstans", sa Benka tvärsäkert. Han nosade omkring överallt, och till sist upptäckte han Kalle som en mörk skugga bakom soptunnan.

Hans jubeltjut, om ock dämpat, väckte nytt liv i Sixten och Jonte. Vad mera var – det väckte även liv i fru Karlsson. Sagda dam hade en lång stund oroats av ett mystiskt buller på bakgården, och hon var inte den som tänkte tillåta mystiska buller på sin bakgård, om hon kunde göra något åt det.

Vid det här laget hade Kalle bestämt sig för att vad som helst var bättre än att bli tillfångatagen av rödingarna, till och med ett aldrig så litet hemfridsbrott hos Rackarbackens mest fruktade person. Han undgick på ett par millimeter när Sixtens nävar och gjorde en störtcykling rakt in genom fru Karlssons farstu för att den vägen ta sig ut på gatan. Men någon kom emot honom i mörkret. Och denna någon var ingen annan än fru Karlsson. Hon var ute i angeläget ärende – att göra slut på det mystiska bullret, vem det än var som förorsakade det, råttor eller inbrottstjuvar eller hans majestät konungen själv. För fru Karlsson ansåg inte att någon mer än hon hade rätt att bullra på just denna bakgård. När Kalle kom skenande som en skrämde hare, blev emellertid fru Karlsson så överraskad att hon i rena häpenheten släppte förbi honom. Men hack i häl efter honom kom Sixten och Benka och Jonte, och de hamnade samtliga i hennes utbredda armar. Hon pressade dem hårdhänt intill sig och skrek med en röst som en korpral:

”Jaså, är det såna här busungar i farten! På min gård! Nu går det för långt! Nu går det sannerligen för långt!”

”Förlåt”, sa Sixten. ”Vi skulle bara ...”

”Vad skulle ni bara”, skrek fru Karlsson. ”Vad skulle ni bara – på min gård va?”

Med någon möda lyckades de sprattla sig lösa ur hennes kvävande grepp.

”Vi skulle bara”, stammade Sixten, ”vi skulle ... vi gick vilse, för det var så mörkt.”

Och så rusade de vidare utan att säga adjö.

”Jo, ni kan försöka gå vilse på min gård en gång till”, skrek fru Karlsson efter dem, ”så ska jag tussa polisen på er, så mycket ni vet det.”

Men de röda rosorna hörde inte. De var redan långt ute på gatan. Åt vilket håll fanns nu Kalle? De stannade och lyssnade och hörde på avstånd det lätta tap-tappet av hans fötter, och de störtade ivrigt efter.

För sent kom Kalle underfund med att han befann sig i en ny återvändsgränd. Den här lilla gatan slutade ju nere vid ån, det borde han ha kommit ihåg. Naturligtvis kunde han kasta sig i vattnet och simma över till andra sidan, men det betydde en onödig massa bråk om våta kläder när man kom hem. Han ville i varje fall pröva alla andra tänkbara utvägar först.

Fredrik med foten, tänkte Kalle. Fredrik med foten bor i det här lilla huset. Han skulle säkert gömma mej, om jag bad honom.

Fredrik med foten var stadens jovialiske buse och en stor

gynnare av Vita Rosen. I likhet med stadens övriga lite mer avsigkomna individer bodde han här uppe på Rackarbacken, och tydligen hade han inte somnat än, för det lyste i hans fönster. Det stod en bil utanför. Märkvärdigt så många bilar det fanns på Rackarbacken i kväll! Kunde det vara den han hörde nyss, undrade Kalle.

Men han hade inte tid att undra längre, ty han hörde sina fiender komma galopperande gatan fram. Han betänkte sig inte mer utan ryckte raskt upp Fredriks dörr och störtade in.

"Goafton, Fredrik", började han brådslande, men så hejdade han sig tvärt. Fredrik var inte ensam. Fredrik låg i sin säng, och där bredvid satt doktor Forsberg och tog pulsen på honom. Och doktor Forsberg, stadsläkaren, var ingen annan än Benkas pappa.

"Ijänare, Kalle", sa Fredrik med foten matt. "Jo du, här ligger en annan. Sjuk och dålig värre. Jag dör nog snart. Du skulle bara höra hur det bullrar i min mage."

Under andra omständigheter skulle det ha varit ett nöje för Kalle att höra hur det bullrade i Fredriks mage, men inte just nu. Doktor Forsberg såg lite irriterad ut över avbrottet, och Kalle begrep ju att han ville vara ensam med Fredrik när han undersökte honom. Så det återstod tydligen inget annat än att om igen kasta sig ut i gatans faror.

Kalle hade underskattat rödingarnas intelligens. De räknade snabbt ut att han måste ha kilat in till Fredrik, och nu

kom de skyndsamt efter. Benka störtade in som god etta.

"Nu du, din luspudel, blir du tagen på bar gärning", skrek han.

Doktor Forsberg vände sig om och tittade rakt in i sin sons upphetsade ansikte.

"Är det mej du talar till", sa han.

Benka tappade hakan av häpnad och svarade inget.

"Pågår det nån sorts stafettlöpning tvärs genom Fredrikssons sjukrum", fortsatte doktor Forsberg, "eller hur kommer det sig, att du är ute och ränner så här sent?"

"Jag ... jag skulle bara se om du var på sjukbesök", sa Benka.

"Jo, jag är ute på sjukbesök", försäkrade hans far. "Du har mycket riktigt – som du sa – tagit luspudeln på bar gärning. Men jag är färdig nu, så nu följs vi åt hem."

"Nämen, pappa", skrek Benka i full förtvivlan.

Men doktor Forsberg stängde beslutsamt sin läkarväska och tog sedan ett milt och stadigt tag i Benkas ljusa, knollriga hår.

"Kom nu, min lille gosse", sa han. "Godnatt, Fredriksson! Ni dör inte än på ett tag, det lovar jag."

Kalle stod lite avsides medan samtalet pågick, och över hans ansikte spred sig ett leende, som blev allt bredare. Vilken blåsning för Benka, vilken kolossal blåsning! Springa rätt i famnen på sin far! Hemförd av pappa som en liten barnunge! Just när han skulle lägga vantarna på Kalle. Det

skulle Benka få äta upp mången gång under rosornas krig. 'Kom nu, min lille gosse' – man behövde inte säga mer.

Och när Benka av den starka fadersarmen obevekligt fördes mot dörren insåg han allt detta i dess fulla ohygglighet. Å, han skulle bestämt ta och skriva en insändare i ortstidningen: 'Måste man ha föräldrar?' Visst gillade han både far och mor högt och rent, men denna rent otroliga precision, med vilken föräldrar dök upp i de mest olämpliga ögonblick, det kunde ju driva det tåligaste barn till förtvivlan.

Sixten och Jonte kom flåsande på gatan utanför, och Benka hann viska till dem:

"Han är därinne."

Sedan fördes Benka bort till den väntande bilen – varför, ack, varför hade han inte sett den förut! – och Sixtens och Jontes stirrande ögon följde honom fyllda av ett medlidande utan gräns.

"Arma kille", sa Jonte med en djup suck.

Men sedan var det inte tid för suckar och medömkan. Trefalt ve över Vita Rosen, som fortfarande gäckade dem! Kalle skulle fångas, och det var bråttom.

Sixten och Jonte rusade in till Fredrik. Men där syntes ingen Kalle.

"Tjänare, Sixten, och du, lille Jonte", sa Fredrik matt. "Ni skulle bara höra, hur det bullrar i min mage. Sjuk och dålig värre ..."

"Fredrik, har du sett Kalle Blomkvist?" avbröt Sixten.

"Kalle! Ja, han var här nyss. Han hoppade ut genom fönstret", sa Fredrik och log illmarigt.

Jaså, den boven hade hoppat ut genom fönstret. Jo, Fredriks fönster stod öppna båda två, för doktor Forsberg hade tyckt att det behövdes vädras. Och de lortiga, en gång vita gardinerna fladdrade för kvällsvinden.

"Kom, Jonte", skrek Sixten. "Vi följer efter. Det gäller sekunderna!"

Och de hävde sig handlöst ut genom var sitt fönster. Ty det gällde som sagt sekunderna.

Ögonblicket efteråt hördes ett stort plask och ett vrål. Tänk, att inte ens Jonte, som var barnfödd på Rackarbacken, kom ihåg att baksidan av Fredriks stuga vette direkt ut mot ån.

"Kom fram nu, Kalle", sa Fredrik matt. "Kom fram, så ska du få höra hur det bullrar i min mage."

Och Kalle klev fram ur garderoben sprittande av förtjusning. Han sprang till fönstret och lutade sig ut.

"Det är väl säkert att ni kan simma?" skrek han. "Eller ska jag gå efter en korkdyna?"

"Det räcker om du slänger hit din egen korkade skalle, den flyter vem som helst på", skrek Sixten ilsket och avfyrade en kraftig vattenstråle i Kalles leende ansikte. Kalle torkade obekymrat bort det mesta av vattnet och sa:

"Tycks vara varmt och skönt i spat. Jag tycker ni ska ta

er en lång stärkande simtur.”

”Nä, kom in till mej vetja”, ropade Fredrik matt. ”Kom in, så ska ni få höra hur det bullrar i min mage.”

”Hej, nu sticker jag”, sa Kalle.

”Ja, stick så långt in i aftonsången du kan komma”, sa Jonte bittert och satte kurs mot en tvättbrygga i närheten.

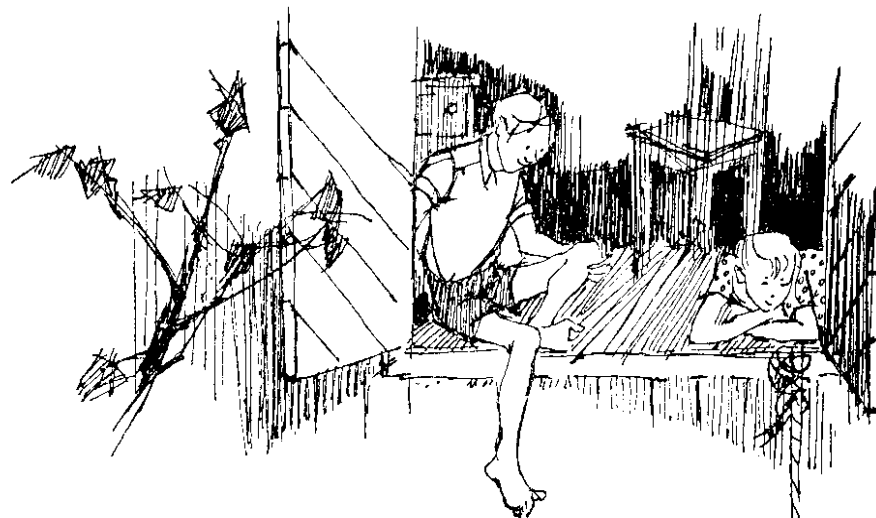
Jakten var slut. Sixten och Jonte begrep det.

Kalle sa godnatt åt Fredrik och kilade sedan på lätta och glada fötter hem till Eva-Lotta. I trädgården låg bageriet, där bagarmästare Lisander dagligen bakade de limpor och franska och wienerbröd som höll stadens befolkning vid jämnt och gott hull. Uppe på bagerivinden hade Vita Rosen sitt namnkunniga högkvarter. För att komma dit måste man klättra uppför ett rep som hängde ut från vindsluckorna på gaveln. Givetvis fanns det också en trappa upp till vinden, men en riddare av Vita Rosen kunde inte anständigtvis begagna en så tarvlig utväg. Kalle klättrade också plikt-troget uppför repet, och när Anders och Eva-Lotta hörde honom, stack de ivrigt ut huvudet genom den öppna vinds-luckan.

”Jaså, du klarade dej”, sa Anders belåtet.

”Jo, vänta bara ska ni få höra”, sa Kalle.

En ficklampa kastade ett sparsamt ljus över högkvart-
ret, där allsköns bråte trängdes kring väggarna. I dess sken
satt de tre vita rosorna med korslagda ben och lyssnade till
berättelsen om Kalles underbara räddning.

”Bra gjort, du tappre”, sa Anders, när Kalle hade slutat.

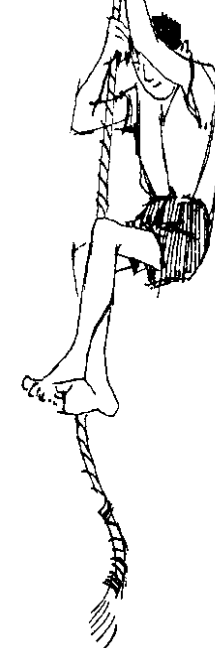
”Ja, för till att vara första krigsdagen, så tycker jag Vita Rosen har klarat sej riktigt bra”, sa Eva-Lotta.

Då hördes en kvinnoröst, som skar genom tystnaden utanför.

”Eva-Lotta, om du inte ögonblickligen kommer in och lägger dej, så skickar jag pappa att hämta dej!”

”Ja, ja, mamma, jag kommer”, skrek Eva-Lotta.

Hennes trogna följeslagare reste sig för att gå.

”Hej, vi ses i morgon”, sa Eva-Lotta. Och så skrattade hon belåtet för sig själv.

”Rödingarna trodde dom skulle få tag i Stormumriken, haha!”

”Men där högg dom sej i tummen”, sa Kalle.

”Si, i den natten fingo de intet”, sa Anders och firade sig värdigt nerför repet.

7

Kan det finnas någon plats i världen mer sömnig och lugn och fattig på sensationer än den här lilla stan, tänkte fru Lisander. Hur skulle det förresten orka hända något, så varmt som det är.

Hon flanerade sakta mellan stånden på torget och valde förstrött bland varorna som låg utlagda till beskådande. Det var marknadsdag och mycket folk på gator och torg, och hela staden borde väl ha bubblat av liv och rörelse. Men det gjorde den inte alls. Den dāsade precis som vanligt. Vattnet i den lilla springbrunnen framför rådhuset porlade stilla och sömnigt fram ur käftarna på bronslejonen, och bronslejonen såg sömniga ut de också.

Musiken i Konditoriträdgården nere vid ån spelade stilla och sömnigt, någon sorts godnattvals mitt på blanka förmiddagen. Sparvarna som pickade nerfallna kaksmulor mellan borden gjorde små dāsta hopp dā och dā, men såg faktiskt sömniga ut de också.

Sömnigt alltihop, tänkte fru Lisander.

Folk gitte knappt röra sig. De stod i grupper på torget och pratade slött med varann, och om de tillfälligtvis måste gå några steg, så skedde det långsamt och med stor tvekan. Det var väl värmen som var skuld till det förstås.

Ty det var verkligen varmt, denna den sista onsdagen i juli månad. Fru Lisander skulle alltid minnas den som en av de hetaste dagar hon hade upplevat. Hela månaden hade förresten varit torr och brännande het, och det föreföll som om juli beslutat sig att just i dag slå sitt eget rekord, innan dess tid var alldeles ute.

"Känns som det skulle bli åska", sa folk till varann. Och många av lantborna som hade kommit till staden med hästskjuts bestämde sig för att resa hem tidigare än vanligt för att inte riskera att komma ut i oväder.

Fru Lisander köpte en slump bigarrår av en bonde som hade bråttom att komma iväg. Hon stoppade ner påsen i sin torgkasse, belåten med sitt billiga köp. Just när hon skulle gå vidare kom Eva-Lotta framhoppande och spärrade vägen för henne.

Äntligen en som inte ser sömnig ut, tänkte fru Lisander. Hon betraktade ömt sin lilla dotter och tog med blicken in alla detaljerna: det glada ansiktet, de pigga, blå ögonen, det blonda, rufsiga håret och de långa, brunbrända benen, som stack fram under en ljus, nystruken sommarklänning.

"Jag såg att fru Lisander köpte bigarrår", sa Eva-Lotta.

"Kan fröken Lisander få en grabbnäve männtro?"

"Det kan fröken Lisander visst få", sa hennes mamma. Hon öppnade påsen, och Eva-Lotta tog händerna fulla av de gulröda, doftande bären.

"Vart ska du ta vägen förresten?" frågade fru Lisander.

"Det får du inte veta", sa Eva-Lotta och spottade ut en kärna. "Hemligt uppdrag. Kolossalt hemligt uppdrag!"

"Jaså! Ja, bara se till att du inte kommer för sent till middan."

"Vem tar du mej för", sa Eva-Lotta. "Jag har väl inte kommit för sent till nån måltid, sen jag missade skorpvällingen den dan jag döptes."

Fru Lisander log mot henne.

"Jag älskar dej", sa hon.

Eva-Lotta nickade bekräftande åt detta självklara faktum och fortsatte över torget. Körsbärskärnor markerade hennes väg.

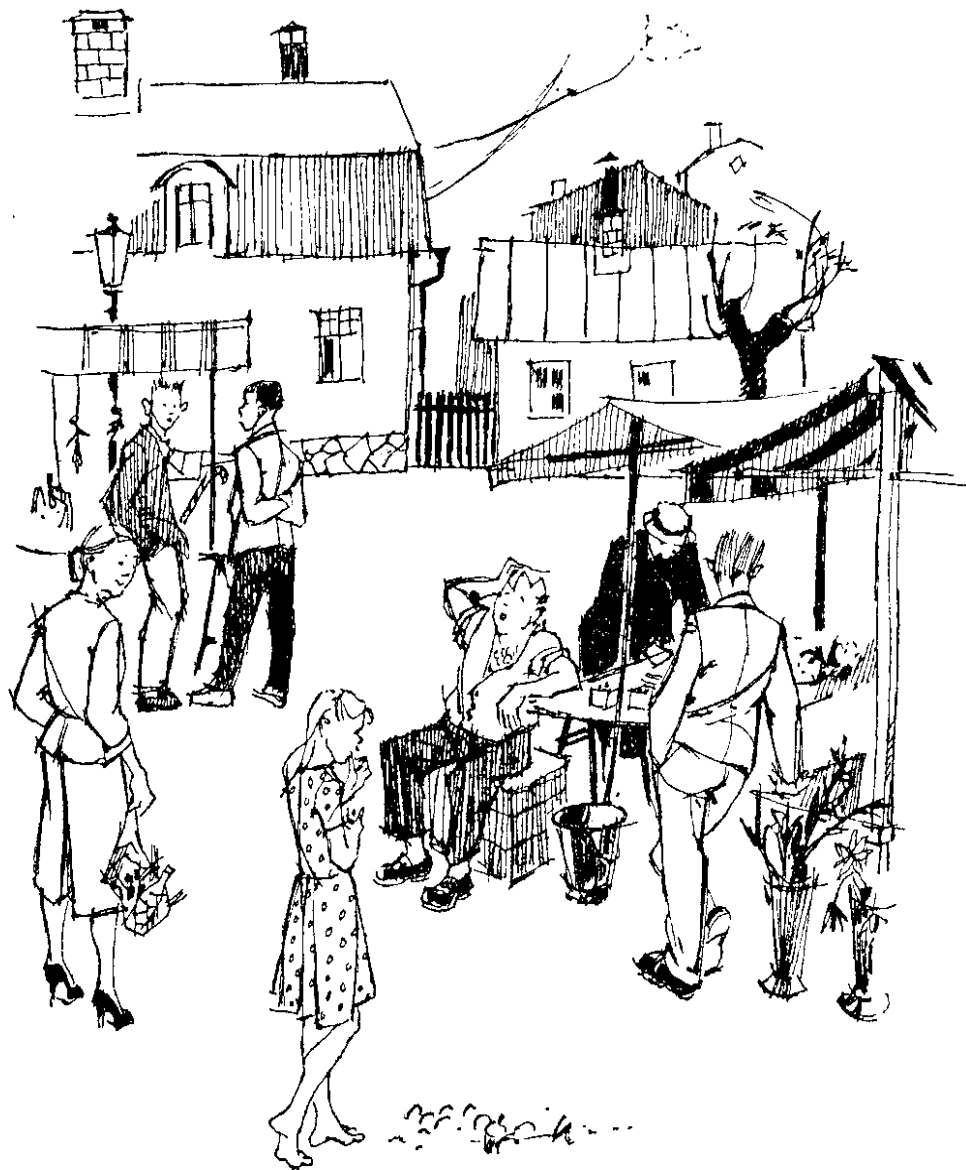
Modern stod ett ögonblick och tittade efter henne. Och plötsligt fick hon en ängslande förnimmelse i hjärttrakten. Herregud, vad flickan var smal om nacken, vad hon såg liten och värnlös ut på något sätt! Det var minsann inte så länge sen den ungen åt skorpvälling, och nu löpte hon vilt omkring på 'hemliga uppdrag' – var det rätt, borde man inte se efter henne lite mer?

Fru Lisander suckade och gick långsamt hemåt. Hon kände att hon snart skulle bli tokig av värmen, och då var

det bättre att befinna sig inom hemmets hank och stör.

Eva-Lotta besvärades inte alls av värmen. Hon njöt av den, liksom hon njöt av folklivet på gatorna och saften av de härliga bigarräerna, när den rann nerför hennes strupe. Det var marknadsdag, hon tyckte om marknadsdagar. Ja, vid närmare eftertanke tyckte hon om alla dagar utom dem då de hade handarbete i skolan. Men nu var det ju sommarlov.

Hon strosade långsamt över torget och fortsatte Lillgatan fram förbi Konditoriträdgården och vidare bort mot åbron. Egentligen hade hon inte alls lust att avlägsna sig från händelsernas centrum, men hon hade ju ett hemligt uppdrag, och det måste hon uträtta. Ledaren hade nämligen befallt henne att hämta Stormumriken och föra den till ett säkrare ställe. Under det pinliga förhöret hade han ju nästan förrätt var Stormumriken fanns. Och man kunde ge sig katten på att rödingarna ända sedan dess hade hållit på och rotat igenom varenda kvadratmillimeter mark längs den lilla stigen bakom Herrgården. Men eftersom ännu inga triumfskrin hade försports från dem var det väl ganska säkert att Stormumriken fortfarande fanns kvar, där de vita hade placerat den – uppe på en stor sten alldeles invid stigen. Den låg fullt synlig i en liten fördjupning i stenen. Det var egentligen löjligt enkelt att hitta den, påstod Anders. Det var bara en tidsfråga, när rödingarna skulle slå klorna i den dyrbara klenoden. Men i dag var det marknad, och man

kunde förmoda att Sixten och Benka och Jonte hölls som klistrade vid karusellen och skjutbanorna nere på tivoliområdet bakom järnvägsstationen. I dag hade Eva-Lotta sin chans att ostört hämta Stormumriken från dess numera osäkra förvaringsplats. Ledaren hade också bestämt klenodens nya gömställe: uppe i slottsruinen, invid pumpen på borggården. Detta betydde, att Eva-Lotta i tryckande åskvärme skulle traska först den långa vägen över Prärien, sedan tillbaka igen tvärs genom hela staden och därefter klättra den branta stigen upp till ruinen, som låg på anse- lig höjd över staden i rakt motsatt väderstreck till Herrgården. Sannerligen, man måste vara en mycket hängiven riddare av Vita Rosen för att underkasta sig något dylikt utan att knorra. Och Eva-Lotta var hängiven. Man skulle kanske tycka att det hade räckt, om hon hade hämtat Stormumriken och i all enkelhet stoppat den i sin egen ficka, åtminstone tills det blev svalare. Men om man tyckte det, visade det bara att man inte begrep ett enda jota om stormumrikar och krig mellan röda och vita rosor.

Varför skulle förresten just Eva-Lotta anförtros uppdraget? Kunde inte ledaren ha skickat Kalle? Nej, ty en oförstående fader hade satt Kalle till springpojke och extra- biträde i speceriaffären denna dag, då lantborna kom in till staden för att förnya sina förråd av syltsocker och kaffe och salt sill. Kunde inte ledaren ha gått själv då? Nej, ty ledaren skulle passa sin fars skomakarverkstad. Det behagade inte

skomakarmästare Bengtsson att arbeta marknadsdagar och därmed jämförliga dagar. Då slog han sig lös och 'firade'. Men han kunde inte därför stänga verkstan. Någon kunde komma och lämna skor, någon kunde komma och hämta skor, trots att det var marknad. Och därför lovade han stor- laget att slå sin son både gul och blå, om denne understod sig att vika från verkstan så mycket som fem minuter.

Eva-Lotta, hängiven riddare av Vita Rosen, är det som får uppdraget, det hemliga och heliga uppdraget att föra en vördad Stormumrik från ett förvaringsrum till ett annat. Detta är inte ett ärende vilket som helst, det är en rituell handling, en mission. Vad gör det då att solen glöder så för- tärande över Prärien och att svartblåa moln börjar skocka sig vid horisonten? Vad betyder det att man inte får delta i marknadslivet, att man måste lämna 'händelsernas centrum' – för det var ju det hon gjorde när hon vek av över åbron och tog vägen ut mot Prärien?

Gjorde hon det? Nej, händelsernas centrum ligger inte alltid mitt där marknadslivet pågår. Händelsernas centrum ligger denna dag någon helt annanstans.

Och Eva-Lotta vandrar just nu på bara, bruna ben rakt in i det.

De där molnen börjar se verkligt hotande ut. Blåsvarta, otäcka, de gör en rentav lite ängslig. Eva-Lotta går lång-

samt, för här ute på Prärien är det så hett att luften nästan dallrar.

Usch, Prärien är så stor och vid, det tar ju en evighet att komma över den! Men Eva-Lotta är inte ensam ute och går i solskenet. Hon blir nästan glad, när hon långt framför sig upptäcker gubben Gren. Man kan inte ta miste på att det är Gren, ingen här i stan stultar så där som han. Gren är också på väg ut mot Herrgården, tycks det.

Så där, nu slår han in på den lilla stigen mellan hasselbuskarna och försvinner ur Eva-Lottas åsyn. Du store Nebukanesar, han är väl inte ute efter Stormumriken han också! Eva-Lotta flinar för sig själv vid denna tanke. Men hon avbryter sig hastigt och kisar genom soldiset. Där kommer någon från andra hållet, någon som inte är från stan tydligen, eftersom han dyker upp på vägen, som förbi Herrgården slingrar sig vidare ut mot landsbygden. Titta, det är bestämt den där gossen i gröna gabardinbyxorna! Javisst, det är ju onsdag i dag. Det var i dag han skulle 'lösa sina reserver' eller vad det var han sa, nej, sina 'reverser', så var det det hette. Eva-Lotta undrar hur man gör när man löser reverser. Äsch ja, procenteri och sånt där, det måtte vara invecklat! Vad stora människor har mycket dumheter för sig! "Vi träffas på det vanliga stället", hade han sagt, gabardingossen. Jaså, det var här ute. Skulle det behöva vara just bredvid Stormumriken, va? *Fanns* det inga andra buskar dom kunde träffas och procenta i? Nej, tydligen

inte. Nu dyker gabardinbyxorna in på stigen mellan hasselsnåren, han också.

Eva-Lotta går ännu lite långsammare. Hon har ingen särskild brådska, och det är väl bäst att den där gossen får lösa sina reverser i lugn och ro, innan hon hämtar Stormumriken. Hon går in i Herrgården ett slag medan hon väntar, och orienterar sig lite i alla skrymslena där. Herrgården blir kanske snart krigsskådeplats igen, och då kan det vara bra att hitta överallt.

Hon tittar ut genom ett fönster åt baksidan. O, hela himlen är svart. Solen är borta, och det hörs ett hotfullt muller i fjärran. Hela Prärien ser så kuslig och öde ut. Hon måste skynda sig, hon måste hämta Stormumriken och komma härifrån! Och hon springer ut genom dörren, hon springer det fortaste hon kan, hon springer in på stigen mellan hasselsnåren, och hela tiden hör hon det hotande åskmullret, hon springer vidare, springer ... nej, nu tvärstannar hon förvirrad. Hon har löpt rakt i armarna på någon som kommer på stigen från motsatta hållet och har lika bråttom som hon. Först ser hon bara de mörkgröna garbardinbyxorna och den vita skjortan, men så lyfter hon upp blicken och ser hans ansikte. O, vilket ansikte, så blekt, så fullt av ångest, kan en stor karl verkligen vara så rädd för åskan? Eva-Lotta känner nästan medlidande med honom.

Men det verkar inte som om han ville veta av henne överhuvudtaget. Han kastar en hastig blick på henne, han

ser skrämnd och arg ut på samma gång, och så skyndar han sig att komma förbi henne på den smala stigen.

Eva-Lotta tycker inte om att man tittar på henne så där, som om hon vore något obehagligt. Hon är van att folk lyser upp när de får se henne. Och hon vill inte att karlen skall försvinna utan att hon på något sätt har markerat att hon är en vänligt sinnad person och att hon vill bli behandlad som en sådan.

"Jag undrar, hur mycket klockan är", säger hon hövligt, bara för att säga *något* och för att visa att ... ja, att de ju i alla fall är civiliserade människor, även om de har råkat törna ihop här bland buskarna.

Karlen rycker till och hejdar sig ovilligt. Det verkar först som om han inte tänkte svara på frågan, men till sist tittar han på sin armbandsklocka och mumlar otydligt:

"En kvart i två."

Sedan rusar han iväg. Eva-Lotta tittar efter honom. Hon ser att det sticker ut en massa papper ur hans ena byxficka. Hans ena gröna gabardinbyxficka.

Så är han borta. Men det ligger ett vitt, hopskrynklat papper kvar på stigen, det tappade han i brådskan.

Eva-Lotta tar upp det och tittar nyfiket på det. 'Revers', står det överst. Jaså, det är så reverser ser ut, håhåjaja! Var det något att föra sånt väsen om?

Då kommer det en knall, en fruktansvärd knall, och Eva-Lotta hoppar till av förskräckelse. Hon är egentligen inte

rädd för åskan. Men just nu, just nu, ensam här ute på Prärien! Allting känns plötsligt så obehagligt. Det är så mörkt här inne bland buskarna. Och det är något hemskt och olycksbådande i själva luften. O, den som bara vore hemma! Hon måste skynda sig nu, skynda sig alldeles kolossalt.

Men först Stormumriken! En riddare av Vita Rosen gör sin plikt, även om hjärtat sitter i halsgropen. Det är bara

några steg kvar till den där stenen. Bara förbi de där buskarna där. Eva-Lotta springer ...

Först kommer det bara som en jämmer över hennes läppar. Hon står alldeles stilla och ser och jämrar sig tyst. Kanske, o, kanske är det bara något hon drömmer! Kanske ligger det inget ... ingen alls hopsjunken bredvid stenen ...

Så slår hon händerna för ansiktet och vänder sig om och springer, och underliga, förfärliga läten stiger upp ur hennes strupe. Hon springer, fast benen darrar under henne. Hon hör inte askknallarna och känner inte regnet som sprutar ner över henne, känner inte hasselgrenarna som slår henne i ansiktet. Hon springer som man gör i drömmen för okända farligheter bakom en.

Över Prärien. Över åbron. De välkända gatorna, som plötsligt är tomma och övergivna i ösregnet.

Hemma! Hemma! Äntligen! Hon stöter upp trädgårdsgrinden. Där i bageriet är pappa. Han står där vid sina plåtar i sina vita bagarkläder. Han är stor och trygg som vanligt, och man blir alldeles mjölig, bara man kommer i närheten av honom. Pappa är likadan som han brukar, även om världen i övrigt är hemsk och förändrad och omöjlig att leva i mera. Eva-Lotta kastar sig vilt i hans famn, trycker sig intill honom, slår sina armar om hans hals, hårt, hårt, borrar in sitt tårdränkta ansikte vid hans axel och kvider tyst:

"Pappa! Hjälp mej! Gubben Gren ..."

"Barnet mitt, vad är det med gubben Gren?"

Och ännu tystare, ännu mera skälvande:

"Han ligger död ute på Prärien."

8

Var det den här staden som var så sömnig och lugn och stilla?

Inte nu längre. Inom en timme var allt förändrat. Hela staden surrade som en bikupa, polisbilar kom och for, telefoner ringde, folk pratade och gissade och upprördes och undrade och frågade konstapel Björk om det var sant att mördaren redan var gripen. Och de skakade på huvudet och sa, att "jaså, det skulle gå så illa för stackars gamle Gren ... jaja ... men man har ju förstått en del av vad han har haft för sej, så det var kanske inte så konstigt ... fast i alla fall ... fy tusan så ruskigt!" Och stora hopar av människor strömmade nyfiket ut mot Prärien.

Hela området omkring Herrgården var emellertid avspärrat med polisvakt, där kom ingen fram. Med anmärkningsvärd hast hade statspolisen fått sitt folk dit. Brottsplatsundersökningen var i full gång, allting fotograferades, varenda meter mark undersöktes, alla iakttagelser protokollfördes. Fanns det några spår efter mördaren, fotavtryck

eller så? Nej, ingenting! Hade det någonsin funnits några, så hade de blivit förstörda av det häftiga regnet. Det fanns ingenting, inte så mycket som en bortkastad cigarrettstump som spår efter gärningsmannen. Rättsläkaren som gjorde den rättsmedicinska undersökningen av kroppen kunde konstatera att Gren blivit dödad av ett skott bakifrån. Gubbens plånbok och klocka fanns kvar. Något rån mord tycktes det inte vara.

Kriminalkommissarien hade försökt få höra den där lilla flickungen som upptäckte ogärningen, men doktor Forsberg ville inte tillåta det. Flickan hade fått en chock och måste vara i fred. Kommisarien fick lov att böja sig för detta, men han såg bekymrad ut över dröjsmålet. Doktor Forsberg kunde i alla fall berätta för honom att flickan hade gråtit och sagt upprepade gånger: "Han har gröna gabardinbyxor!" Det var tydligen mördaren hon menade.

Men inte kunde man skicka ut ett signalement över hela landet på bara ett par gröna gabardinbyxor. Om det nu verkligen var mördaren som flickan hade sett, vilket kommisarien för sin del inte var säker på, så hade han väl vid det här laget bytt ut sina gröna byxor mot något annat. Men för säkerhets skull skickade kommisarien trots allt ut en telegrafisk maning till samtliga polisstationer att hålla ögonen öppna för alla gröna gabardinbyxor, som på något sätt kunde misstänkas. Och för övrigt var det bara att göra alla tänkbara rutinundersökningar, i avvaktan på att flickan

skulle hämta sig så pass, att hon kunde höras närmare.

Eva-Lotta låg i sin mammas säng, det var den tryggaste platsen hon kunde tänka ut. Doktor Forsberg hade varit hos henne, och hon hade fått ett pulver, så att hon skulle få sova utan onda drömmar. Mamma och pappa hade dessutom lovat att sitta vid var sin sida om sängen hela natten.

Men ändå, ändå ... Envetna tankar jagade varann i hennes hjärna. O, om hon aldrig hade gått dit ut till Herrgårn! Allting var förstört nu. Det skulle aldrig bli nåt roligt mer i världen. Hur skulle nånting kunna vara roligt, när människor kunde göra så illa mot varann? Nog visste hon förut att såna saker hände, men hon visste det inte på samma sätt som nu. Tänk, så Anders och hon hade retat Kalle och talat om 'mördare', precis som om det vore nånting lustigt, nånting att skämta om! Det var outhärdligt att komma ihåg det nu. Aldrig mer skulle hon göra det. Man fick inte säga sånt på skoj ens, för då kanske man manade fram det onda, så att det hände i verkligheten. O, tänk, om det var hennes fel att Gren ... att Gren ... nej, hon ville inte tänka på det. Men hon skulle bli annorlunda, ja, ja, det skulle hon! Hon skulle bli lite mer kvinnlig, så där som farbror Björk hade sagt. Aldrig mer skulle hon vara med om rosornas krig, för var det inte just rosornas krig som var orsaken till att hon hade blivit inblandad i det här ... det här som man inte fick tänka på, om inte skallen skulle spricka.

Nej, det skulle vara slut på krig för hennes del. Hon skulle aldrig leka mer. Aldrig mer! Å, vad hon skulle få tråkigt!

Tårar kom på nytt i hennes ögon, och hon grep sin mammas hand.

"Mamma, jag känner mej så gammal", sa hon och grät. "Jag känner mej nästan som femton år."

Sedan somnade hon. Men innan hon sjönk in i den barmhärtiga medvetlösheten undrade hon lite vad Kalle tänkte just nu. Kalle, som hade jagat mördare i flera år! Vad hade han för sig när det verkligen dök upp en?

Mästerdetektiven Blomkvist fick veta det när han stod bakom disken i sin pappas affär och just höll på att slå in två salta sillar i tidningspapper åt en kund. Precis då kom fru Karlsson uppe från Rackarbacken inseglande genom dörren, sprickfärdig av nyheter och sensationslystnad. Och inom två minuter var hela affären en kokande gryta av frågor och utrop och rysningar. All handel avstannade, så många som fanns inne i butiken skockade sig omkring fru Karlsson. Och hon pratade och berättade så att saliven rök, allt vad hon visste och mera till.

Mästerdetektiven Blomkvist, han som skulle vaka över samhällets säkerhet, stod bakom disken och hörde på. Han sa inget. Han frågade inget. Han var alldeles förlamad. När han hade hört det mesta smög han sig omärkligt ut på lagret och sjönk ner på en tom sockerlåda.

Han satt där länge. Talade han manne med sin inbillade åhörare, det hade väl varit lämpligt just nu? Nej, han gjorde inte det. Han talade överhuvudtaget inte, men han tänkte ett och annat.

Kalle Blomkvist, tänkte han, du är en krake. En riktig liten krake, det är vad du är! Mästerdetektiv – inte mer än mina gamla skor! Här kan försiggå de mest avskyvärda brott, men du går lugnt bakom disken och slår in sill. Fortsätt med det för all del, fortsätt med det, så gör du åtminstone *nån* nytta!

Han satt där med huvudet lutat i händerna, dystert grubblande. Å, varför skulle han behöva stå i affären just i dag! Annars hade Anders nog skickat honom i stället för Eva-Lotta. Och då hade det varit han som upptäckt ogärningen. Eller vem vet – han hade kanske kommit i tid för att hindra den? Och förpassa våldsmannen inom lås och bom med många förmaningar. Så där som han brukade göra.

Men så drog han sig med en suck till minnes, att det bara var i fantasin han brukade göra det. Och äntligen begrep Kalle verkligen vad det var som hade hänt. Han begrep det med en chock, som på en gång gjorde slut på hans lust att vara mästerdetektiv. Det var inget låtsmord det här, som man klarade av så elegant och kunde sitta och skrävla om inför en inbillad åhörare. Det var en skrämmande och otäck och motbjudande verklighet som nästan gjorde honom

sjuk. Han föraktade sig själv för det, men faktum var att han var glad, uppriktigt glad, att han inte hade varit i Eva-Lottas ställe i dag. Stackars Eva-Lotta!

Utan att fråga någon om lov lämnade han affären. Han kände att han måste gå och tala med Anders. Att försöka komma till tals med Eva-Lotta var utsiktslöst, det förstod han, för fru Karlsson hade beskärmat sig och sagt att "bagarns flicka ä precis förbi å doktorn ä hos'na" – det visste hela staden vid det här laget.

Men Anders, han visste inget han. Han satt på skomakarverkstan och läste Skattkamarön. Ingen människa hade varit inne hos honom sedan tidigt på förmiddagen, och tur var ju det, ty Anders befann sig på en ö i Söderhavet, omgiven av illasinnade pirater, och hade inget intresse till övers för halvsulningar. När Kalle utan varning ryckte upp dörren stirrade Anders på honom, som om han fruktat att få se den enbente John Silver kliva in. Han blev glatt överraskad när han fann att det bara var Kalle. Han for upp från sin trefotsstol och skralade obesvärat:

*Femton gästar på död mans kista,
för sjung hej och en flaska rom!*

Kalle ryste.

"Tig", sa han. "Tig med dej!"

"Det säger sånglärarn också, så fort jag försöker ta en ton", medgav Anders villigt.

Kalle såg ut som om han tänkte säga något, men Anders förekom honom.

"Har du hört om Eva-Lotta har hämtat Stormumriken än?"

Kalle tittade förebrående på honom. Hur mycket dumheter skulle Anders egentligen hinna få ur sig innan Kalle kunde komma åt att berätta? Han försökte om igen, men Anders hejdade honom nu också. Han hade fått sitta tyst så länge, och pratlusten bubblade i honom. Han tog Skattkamarön och stack den under näsan på Kalle.

"Aktare, vilken bok", sa han. "Den är så spännande så det är inte klokt. Du, på den tiden skulle man ha levat, vilka äventyr! Nu för tiden händer det ju inget."

"Gör det inte", sa Kalle. "Du vet inte vad du talar om."

Och så berättade han för Anders vad som hände nu för tiden.

Anders mörka ögon mörknade ännu mer när han hörde vad hans order om förflyttning av Stormumriken hade ställt till. Han ville genast rusa till Eva-Lotta och om inte precis trösta henne, så dock på något sätt visa att han själv tyckte han var en lus, som hade skickat henne på det där uppdraget.

"Men jag kunde väl inte veta att det skulle ligga döa folk där ute", sa han nedslaget till Kalle.

Kalle satt mitt emot honom och hamrade eftertänksamt in en rad pligg i skomakarbordet.

"Nej, hur skulle du kunna veta det", sa han. "Det är ju inte så ofta som det gör det."

"Gör vad?"

"Ligger döa folk ute vid Herrgårn."

"Nej, just det", sa Anders. "Och förresten klarar Eva-Lotta det, skriv opp det. En annan flicka skulle få dändimpen direkt, men inte hon. Du ska se att hon kan ge polisen en massa ledtrådar."

Kalle nickade.

"Hon kanske har sett nån som ... kan ha gjort det."

Anders ryste. Men han var inte på långt när så tagen som Kalle. Han var en glad och utåtriktad och mycket aktiv yngling, och ovanliga händelser uppväckte hans verksamhetslust, även om de var skrämmande. Han ville göra något, och det genast, hugga in i spaningsarbetet och sätta fast mördaren, helst inom loppet av en timme. Han var ingen drömmare som Kalle. Det vore orätt att påstå att inte Kalle trots sina drömmier också kunde vara synnerligen verksam – det fanns minsann de som hade fått erfara det – men Kalles verksamhet föregicks alltid av ett långvarigt mediterande. Kalle satt och tänkte ut saker, riktigt finurliga saker ibland, det måste erkännas, men oftast var det nog fantasier rakt ut i det blå.

Anders fantiserade inte. Han ägnade ingen tid åt meditationer. Hans kropp var så sprittande full av energi att det var en ren plåga för honom att sitta stilla någon längre

stund. Det var ingen slump som hade gjort honom till ledare för Vita Rosen. Han var självskriven. Gladlynt och talför och påhittig och alltid färdig att gå i spetsen vad det än gällde, det var Anders. En vekare typ än han skulle ha tagit skada av förhållandena i hemmet, där fadern var en odräglig tyrann. Men inte Anders. Han höll sig bara undan så mycket han någonsin kunde, och kontroverserna med sin far tog han med stort jämnmod. Allt ovetat rann av honom som vattnet av en gås, och fem minuter efter den grundligaste avhyvling var Anders ute och sprang, lika glad som någonsin.

Det var otänkbart att han skulle kunna sitta här med händerna i kors, när andra och viktigare saker fordrade hans ingripande.

"Kom, Kalle", sa han. "Jag stänger verkstan, farsan får säga vad han vill."

"Törs du verkligen det", sa Kalle, som kände skomakar-mästaren.

"Ssss", sa Anders.

Visst tordes han. Han måste bara på något sätt motivera för eventuella kunder varför verkstan var stängd mitt på blanka vardagen. Han tog en blåpenna och textade på en bit papper.

STÄNGT PÅ GRUND AV MORD.

Så satte han fast det med ett häftstift utanpå dörren och vred om nyckeln.

"Nä, du är inte vettig", sa Kalle när han upptäckte det. "Så där kan du inte skriva."

"Kan jag inte", sa Anders tveksamt. Han la huvudet på sned och funderade. Kanske Kalle hade rätt, kanske den där lappen kunde missförstås. Han rev ner den och sprang in och fabricerade en ny. Så nubbade han fast den på dörren och gick raskt därifrån. Kalle följde sin ledare.

Fru Magnusson mitt över gatan kom strax efteråt för att hämta sina nyklackade skor, och hon blev stående och läste med ögon runda av förvåning:

I anseende till den tjänliga väderleken
hålles denna verkstad
STÄNGD.

Fru Magnusson ruskade på huvudet. Riktigt vid sina fulla fem hade han ju aldrig varit, skomakarn, men nu hade det visst brutit ut på allvar. "I tjänliga väderleken' – har man bara hört!

Anders skyndade mot Prärien. Ytterst motvilligt följde Kalle med. Han hade inte den minsta lust att gå dit. Men Anders var förvissad om att polisen oroligt väntade på Kalles hjälp. Visserligen hade Anders retat mästerdetektiven för hans griller, men det glömde han när nu ett aktuellt

kriminalfall verkligen inträffade. Då mindes han bara Kalles märkliga insatser förra året. Det var enbart Kalles förtjänst att de där juveltjuvarna hade blivit fast. Ja, Kalle var en framstående detektiv, Anders erkände villigt hans överlägsenhet. Och han var övertygad om att polisen inte heller hade glömt.

"Du förstår väl att dom blir glada om du ställer dej till förfogande", sa han. "Du kommer att lösa det här i ett nysande. Och jag kan bli hantlangare åt dej."

Kalle var i en svår belägenhet. Han kunde inte ge sig till att förklara för Anders att det bara var låtsmord som han behärskade till fulländning. Att han tyckte det var enbart

otäckt att ha med riktiga mord att göra. Han drog benen efter sig där han gick, så att Anders blev otålig.

"Skynda dej", sa han. "Varje sekund är dyrbar vid ett sånt här tillfälle, det måtte väl du veta bättre än nån annan."

"Jag tycker vi låter polisen sköta det här själv", sa Kalle för att klara sig ur knipan.

"Och det säger du", sa Anders förtörnad. "Du som vet hur dom kan rota till saker och ting, det har du själv sagt många gånger. Var inte dum nu utan kom här!"

Han tog den motsträvige mästerdetektiven i armen och nödgade honom med sig.

"Så småningom kom de fram till det avspärrade området. "Du", sa Anders. "Har du tänkt på en sak?"

"Nej, vad då", sa Kalle.

"Stormumriken är inspärrad. Om rödingarna ska ha tag i den måste dom bryta igenom poliskedjan."

Kalle nickade eftersinnande. Många öden hade övergått Stormumriken, men detta var första gången den var skyddad av polisvakt.

Konstapel Björk patrullerade vid avspärningen och Anders dök rakt på honom. Han drog med sig Kalle och avlevererade honom framför Björk ungefär som när en hund kommer släpande på ett föremål och väntar beröm för det.

"Farbror Björk, här kommer Kalle", sa han förväntansfullt.

"Jag ser det", sa farbror Björk. "Och vad vill Kalle?"

"Släpp fram honom vetja, så att han kan komma åt å spana", sa Anders. "Undersöka brottsplatsen ..."

Men farbror Björk skakade på huvudet och såg så dödligt allvarligt ut.

"Ge er iväg, pojkar", sa han. "Gå hem! Och var tack-samma att ni är så små så ni inte begriper det här."

Kalle rodnade. Han begrep mycket väl. Alldeles utmärkt väl begrep han att detta inte var någon plats för mästerdetektiven Blomkvist, den där med de skarpskurna dragen och de stora orden. Bara han kunde få Anders att begripa det också!

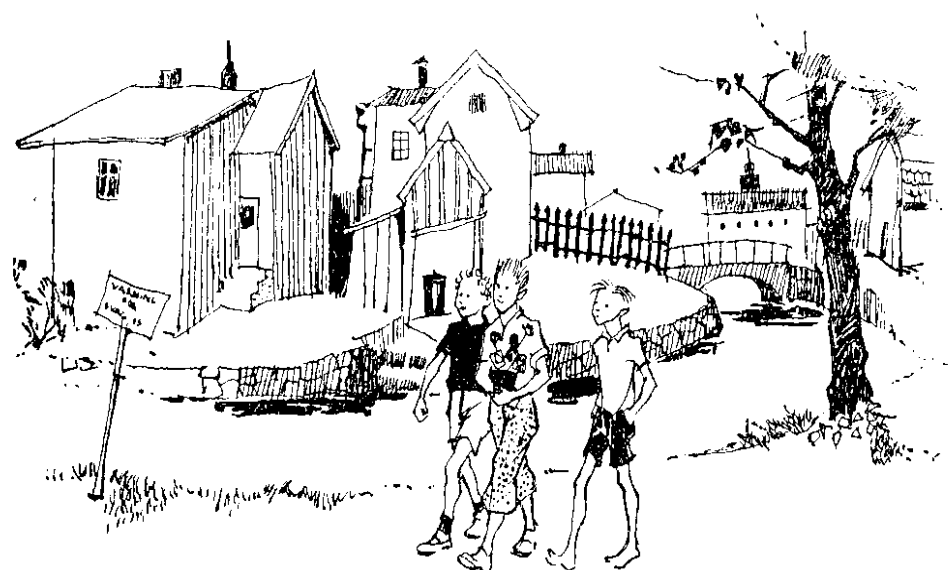
"Typiskt", sa Anders bittert, när de lomade tillbaka mot staden. "Även om du hade klarat opp vartenda mord sedan Kain dräpte Abel, så skulle polisen aldrig medge att en privatdetektiv duger nånting till."

Kalle skruvade på sig av obehag. Ungefär så där hade han själv talat många gånger. Han önskade innerligt att Anders ville byta samtalsämne. Men Anders fortsatte:

"Dom kör väl fast förr eller senare förstås. Men lova mej att du inte åtar dej saken förrän dom kommer och ber på sina bara knän."

Kalle lovade beredvilligt.

Det stod små tysta grupper av människor överallt. De stod där och stirrade oavvänt bort mot de där buskarna, där en samlad expertis just nu höll på att försöka finna lösning-

en till ett drama som hade kostat en människa livet. Det var så underligt stilla ute på Prärien i dag. Kalle kände sig beklämd. Och till och med Anders började äntligen gripas av den dystra stämningen. Kanske farbror Björk hade rätt. Det här var nog inget för Kalle, även om han var en aldrig så skicklig detektiv.

De vandrade sorgmodigt hemåt.

Sixten och Benka och Jonte var också på hemväg från Prärien. De hade tagit sig ledigt från rosornas krig i dag, precis som Anders hade räknat ut, och de hade tillbringat många lyckliga timmar med att åka karusell och skjuta till måls nere på tivolit. Men för en stund sedan hade den fruk-

tansvärda nyheten nått dit, och tivoliområdet hade hastigt tömts på besökare. Sixten och Benka och Jonte hade också störtat ut till Prärien – bara för att konstatera att det var lika bra att gå hem. Just när de hade kommit till den slutsatsen, mötte de Anders och Kalle.

Det växlades inga otidigheter mellan de röda och vita i dag. I samlad flock traskade de tillbaka mot staden alla fem, och under den promenaden tänkte de på döden mer än de någonsin hade gjort i sina unga pojkliv.

Och de kände ett djupt medlidande med Eva-Lotta.

”Synd om’na, faktiskt”, sa Sixten. ”Dom säger att hon är så nere så. Ligger bara och gråter.”

Anders blev nästan mer tagen av detta än av hela ohyggligheten i övrigt. Han svalde ett par gånger. Det var ju hans fel att Eva-Lotta låg och grät.

”Man borde kanske uppvakta’na på något sätt”, sa han till sist. ”Skicka dit en blomma eller så där.”

De övriga fyra stirrade på honom, som om de inte trodde sina örons vittnesbörd. Var situationen verkligen så allvarlig? Att skicka blommor till en flicka – han måste vara övertygad om att Eva-Lotta på något sätt var förlorad!

Men ju mer de tänkte på det, desto noblare föreföll dem förslaget. Eva-Lotta skulle ha en blomma, det var hon ärligen värd. Sixten gick djupt gripen hem och knuckte en av sin mors röda pelargoner, och bärande blomkrukan mellan sig tågade de alla fem till bagarmästarns.

Eva-Lotta sov och fick inte störas. Men hennes mamma tog emot deras pelargon och satte den vid Eva-Lottas huvudgärd, så att hon skulle se den, så fort hon vaknade.

Det var inte den sista gåva Eva-Lotta skulle få för sin insats i dramat.

De satt på veranden och väntade, den vänlige kriminalkommissarien och konstapel Björk och en till. Det var viktigt att den lilla flickan inte blev nervös inför förhöret, sa kommissarien. Inte mer nervös än hon redan var i varje fall. Därför var det så bra att ha konstapel Björk med, som tillhörde ortspolisen och kände flickan. Och för att ge hela förhöret karaktären av ett vanligt litet samspråk skulle det hållas just här i flickans hem, på den soliga verandan, inte på polisstationen. En främmande omgivning verkar alltid oroande på barn, sa kommissarien. Och flickans vittnesmål skulle tas upp på en bandspelare så att hon inte behövde besväras mer än en gång. När hon hade berättat vad hon visste skulle hon få glömma alltihop. Glömma att det fanns något så ont i världen. Sa kommissarien.

Och nu satt de där och väntade på att hon skulle komma. Det var tidigt på morgonen, och hon var visst inte riktigt färdig än. Medan de väntade bjöd fru Lisander på kaffe och nybakade wienerbröd, och det kunde de verkligen behöva,

de stackars polismännen som hade arbetat nästan hela natten och inte fått vare sig mat eller sömn.

Det var förresten en underbar morgon. Luften var frisk och klar efter gårdagens åskväder, rosorna och pionerna i bagarmästarns trädgård såg alldeles nytvättade ut, och bofinkar och mesar kvittrade muntert i den gamla apeln borta vid husknuten. Den goda kaffedoften svävade över verandan. Det såg riktigt gemytligt ut det hela. Man kunde knappt tro att de tre som satt där och åt och drack och dopade var polismän i tjänsteutövning och att de höll på att utreda ett mord. En sådan här ljuvlig sommarmorgon ville man inte tro att något dylikt existerade.

Kommissarien tog sitt tredje wienerbröd och sa:

”Uppriktigt sagt så tvivlar jag på att vi får så värst mycket ur flickan – var det Eva-Lotta hon hette? Jag tror inte att hennes vittnesmål kommer att föra oss framåt något nämnvärt. Barn kan inte göra sakliga iakttagelser. Dom fantiserar så mycket.”

”Eva-Lotta är saklig”, sa konstapel Björk.

Bagarmästare Lisander kom ut på verandan. Han hade en liten rynka i pannan, som inte brukade finnas där. Den rynkan betydde att han var orolig för sitt enda och älskade barn och att han vändades för att han måste tillåta de här polismännen att plåga henne med frågor.

”Hon kommer nu”, sa han kort. ”Kan jag få vara närvarande under förhöret?”

Efter någon tvekan gick kriminalkommissarien med på det. Villkoret var bara att bagarmästarn förhöll sig absolut tyst och inte ingrep i förhöret på minsta sätt.

"Ja, ja, det är nog kanske lika bra att Eva-Lotta får ha sin pappa hos sej", sa kommissarien. "Hon känner sej tryggare då. Det kan ju tänkas att hon är rädd för mej."

"Varför skulle jag vara det", sa en lugn röst från dörren, och Eva-Lotta steg ut i solskenet. Hon vände ett par allvar-samma ögon mot kommissarien. Varför skulle hon vara rädd för honom? Eva-Lotta var inte rädd för människor. Enligt hennes erfarenhet var de flesta snälla och vänliga och ville en väl. Det var först i går, som hon på allvar hade förstått att det kunde finnas de som var ondskefulla. Men hon såg inget skäl varför hon skulle räkna in kriminalkommissarien bland dem. Hon visste att han satt där för att han måste sitta där. Hon visste att hon måste berätta allt för honom om det där ohyggliga ute på Prärien, och hon var villig att göra det. Varför skulle hon vara rädd?

Hennes huvud kändes tungt efter all gråt och efter nattens djupa sömn. Hon var inte glad. Men hon var lugn nu, alldeles lugn.

"Gomorrön, lilla Lisa-Lotta", sa kriminalkommissarien hurtigt.

"Eva-Lotta", sa Eva-Lotta. "Gomorrön!"

"Javisst ja – Eva-Lotta! Kom och sätt dej här, lilla Eva-Lotta, så ska vi pratas vid ett slag. Det kommer inte att ta

lång stund, och sen får du gå och leka med dina dockor igen."

Och detta sa han till Eva-Lotta, som kände sig så gammal, nästan som femton år!

"Jag slutade leka med dockor för tio år sen", sa Eva-Lotta upplysningsvis.

Konstapel Björk hade rätt – det var tydligen ett sakligt barn det här! Kommissarien förstod att han måste lägga om ton och behandla Eva-Lotta som en vuxen.

"Berätta nu alltihop för mej", sa han. "Du var alltså ute vid mord ... ute på Prärien i går eftermiddag? Hur kom det sej att du gick dit ut alldeles ensam?"

Eva-Lotta knep ihop läpparna.

"Det ... det kan jag inte tala om", sa hon. "Det är alldeles hemligt. Jag var ute på ett hemligt uppdrag."

"Barn lilla", sa kommissarien. "Vi håller på att försöka klara ut ett mord. Det finns ingenting som är hemligt då. Vad skulle du göra ute vid Herrgård i går?"

"Jag skulle hämta Stormumriken", sa Eva-Lotta surmulet.

Det tarvades en ganska ingående förklaring, innan kommissarien fick fullt klart för sig vad en Stormumrik var för något. I den polisrapport, som upprättades efter förhöret, stod det bara kort och gott: "Om sig berättade Lisander, att hon den 28 juli på eftermiddagen begivit sig ut på allmänningen väster om staden i avsikt att där avhämta en s.k. stormumrik."

"Såg du någon människa där ute?" frågade kommissarien, sedan mysteriet med Stormumriken hade blivit upplarat.

"Ja", sa Eva-Lotta. "Jag såg ... Gren ... och en till."

Kommissarien blev ivrig.

"Berätta precis hur och var du såg dom", sa han.

Och Eva-Lotta berättade. Hur hon hade sett Gren bakifrån på ungefär hundra meters avstånd ...

"Stopp", sa kommissarien. "Hur kunde du se att det var Gren på så långt håll?"

"Det märks att kommissarien inte är från stan", sa Eva-Lotta. "Varenda människa här i stan skulle ha känt igen Gren på gången. Har jag inte rätt, farbror Björk?"

Björk vitsordade att hon hade rätt.

Och Eva-Lotta fortsatte sin berättelse. Om hur hon hade sett Gren vika in på den lilla stigen och försvinna bland buskarna. Hur han med de mörkgröna byxorna hade kommit från andra hållet och försvunnit samma väg ...

"Har du en aning om hur mycket klockan var då?" frågade kommissarien, fast han ju visste att barn sällan kan ge exakta tidsuppgifter.

"Halv två", sa Eva-Lotta.

"Hur vet du det, tittade du på klockan?"

"Nej", sa Eva-Lotta och blev blek. "Men jag frågade mör... mördaren ungefär en kvart senare."

Kommissarien tittade på sina kolleger. Hade de någon-

sin hört på maken? Det här förhöret skulle tydligen bli mer givande än han hade föreställt sig.

Han böjde sig fram och såg inträngande Eva-Lotta in i ögonen.

"Du frågade mördaren, säger du. Vågar du verkligen avgöras vem som mördade Gren? Såg du kanske när det skedde?"

"Nej", sa Eva-Lotta, "men om jag ser en människa försvinna in bland en massa buskar och en annan människa som rusar dit strax efter, och jag efter några minuter hittar den första människan död, så kan det inte hjälpas att jag misstänker den där andre. Gren kan förstås ha ramlat omkull och slagit ihjäl sej, men det vill jag bli överbevisad om först."

Björk hade rätt. Detta var ett mycket sakligt barn.

Hon berättade vidare hur hon, när hon sett de två försvinna längs stigen där Stormumriken fanns, hade gått in i Herrgården för att fördriva väntetiden och att hon hade stannat där högst en kvart.

"Och sedan", sa kommissarien.

Eva-Lottas ögon mörknade, och hon såg plågad ut. Det som kom nu var svårast att berätta.

"Jag sprang rakt på honom på den lilla stigen", sa hon stilla. "Jag frågade honom hur mycket klockan var, och han sa: 'En kvart i två'."

Kommissarien såg belåten ut. Rättsläkaren hade kunnat

fastställa tiden för mordet till någon gång mellan tolv och tre, men den här flickungens uppgifter gjorde det möjligt att precisera det mycket närmare: någon gång mellan klockan halv två och en kvart i två. En sådan sak kunde komma att visa sig betydelsefull. Sannerligen, Eva-Lotta var ett ovärderligt vittne!

Han frågade vidare.

"Hur såg mannen ut? Berätta allt vad du kommer ihåg! Alla detaljer."

Eva-Lotta drog om igen fram de mörkgröna gabardinbyxorna. Vit skjorta. Mörkröd slips. Armbandsklocka. En hel massa svart hår på händerna.

"Hur såg han ut i ansiktet?" frågade kommissarien ivrigt.

"Han hade mustascher", sa Eva-Lotta. "Och långt, svart hår som föll ner i pannan på honom. Inte så värst gammal var han. Han såg rätt bra ut. Men rädd och arg. Han sprang ifrån mej det fortaste han kunde. Han hade så bråttom så han tappade en revers, och det märkte han inte."

Kommissarien drog ett djupt andedrag.

"Vad i himlens namn säger du? Vad tappade han?"

"En revers", sa Eva-Lotta stolt. "Vet inte kommissarien vad det är? Det är bara ett litet papper som det står 'Revers' överst på. Jag försäkrar att det är inget annat än ett papper. Men folk för ett fasligt liv om reverser, må ni tro."

Kommissarien tittade om igen på sina kolleger. För-

hören i går bland den gamles grannar uppe på Rackarbacken hade ju givit klart besked om att Gren haft ocker som en liten inbringande binäring. Många hade märkt att han tog emot mystiska besök i sin bostad om kvällarna, dock inte så ofta. Tydligen hade han föredragit att träffa sina klienter här och var i stadens omgivningar. Vid husundersökningen i hans bostad hade man hittat en hel massa reverser med olika namn på. Alla namn katalogiserades, och man beredde sig att försöka spåra upp varenda en av Grens mystiska kunder. Någon av dem kunde vara mördaren. Men kommissarien hade hela tiden haft ganska klart för sig att mordet hade kommit till just för att vederbörande ville klara sig ur det penningtrassel som han antagligen hade blivit insyltad i. Det måste vara motivet till våldshandlingen. Och man gör nog inte en sådan sak, om man inte är säker på att kunna rädda undan alla papper som skulle kunna röja en.

Och nu stod flickan här och berättade att mördaren hade tappat en revers där borta bland buskarna. En revers med hans namn på. En revers med mördarens namn. Kommissarien var så ivrig att rösten darrade när han lutade sig fram mot Eva-Lotta.

"Tog du upp den där reversen?"

"Javisst", sa Eva-Lotta.

"Vad gjorde du med den?" sa kommissarien och höll andan.

Eva-Lotta funderade. Det var alldeles tyst medan hon

funderade. Bara bofinken fortsatte att kvittra i äppelträdet.

"Det minns jag inte", sa Eva-Lotta till sist.

Kommissarien stönade sakta.

"Men jag försäkrar att det var inget annat än ett litet papper", vidhöll Eva-Lotta för att trösta honom.

Då tog kommissarien hennes hand och förklarade långsamt och tydligt för henne att en revers var ett ganska viktigt papper, där man erkände att man hade lånat pengar av någon och att man var skyldig att återbetala dessa pengar. Man bekräftade detta med sitt namn. Den här mannen som hade mördat Gren hade tydligen gjort det bara för att han inga pengar hade att betala med. Han hade kallblodigt skjutit en människa för att få tillbaka de där reverserna, som Eva-Lotta tyckte var så oviktiga. Och hans namn måste ha stått på papperet som han tappade på stigen. Förstod Eva-Lotta nu att hon var absolut tvungen att försöka komma ihåg vad hon hade gjort med reversen?

Eva-Lotta förstod det, och hon ansträngde sig verkligen. Hon mindes hur hon stått där med reversen i hand. Hon mindes att det kom en förfärlig åskskräll just då. Men sedan mindes hon inte något mer. Jo, det hemska som hände strax efteråt förstås. Men hon kom inte ihåg ett enda dugg om reversen. Moloket erkände hon detta för kommissarien.

"Och du läste inte händelsevis namnet på den?" sa kommissarien.

"Nej, det gjorde jag inte", sa Eva-Lotta.

Kommissarien suckade. Men han sa till sig själv att så lätt får inte en polismans arbete vara. Det här förhöret med flickan hade ändå givit så mycket. Man kunde inte begära att få mördarens namn alldeles till skänks.

Innan han fortsatte med Eva-Lotta gav han emellertid en telefonorder till polisstationen att varenda bit av Prärien skulle undersökas. Visserligen var själva brottsplatsen minutiöst genomgången, men ett papper kunde blåsa långt. Och reversen skulle och måste återfinnas.

Efteråt fick Eva-Lotta berätta hur hon hade hittat Gren. Hon svalde gång på gång och talade mycket tyst nu. Och hennes pappa lutade huvudet i händerna för att slippa se den ångestfulla blicken i hennes ögon.

Men nu skulle väl det hela snart vara över. Kommissarien hade bara ett par frågor kvar.

Eva-Lotta hade bedyrat att mördaren absolut inte kunde vara någon från den här staden, för då skulle hon ha känt igen honom. Och nu frågade kommissarien henne:

"Tror du att du skulle kunna känna igen honom om du fick se honom en gång till?"

"Ja", sa Eva-Lotta sakta. "Bland tusen skulle jag känna igen honom."

"Och du har aldrig sett honom tidigare?"

"Nej", sa Eva-Lotta.

Hon tvekade ett ögonblick.

"Jo ... delvis", la hon till.

Kommissarien spärrade upp ögonen. Det här förhöret var fullt av överraskningar.

"Vad menar du med 'delvis'?"

"Jag har sett byxerna på'n", sa Eva-Lotta motvilligt.

"Det där får du förklara närmare", sa kommissarien.

Eva-Lotta skruvade på sig.

"Måste jag det", sa hon.

"Det vet du mycket väl att du måste. Var hängde hans byxor?"

"Dom hängde inte", sa Eva-Lotta. "Dom stack fram under en rullgardin. Mördaren var i dom."

Kommissarien nappade raskt till sig ett kvarblivet wienerbröd. Han kände att han behövde något stärkande. Och han undrade om Eva-Lotta verkligen var så saklig som han hade trott. Började hon inte fantisera nu?

"Alltså", sa han. "Mördarens byxor stack fram under en rullgardin. Vems rullgardin?"

"Grens förstår", sa Eva-Lotta.

"Och du, var var du?"

"Jag satt på stegen utanför. Kalle och jag satt där. I måndags kväll vid tiotiden."

Kommissarien hade inga barn, och just nu kände han sig glad och tacksam för det.

"Vad i all världens tider gjorde ni på Grens stege i måndags kväll", sa han. Och vägledd av en ny vishet tillade han:

"Å, jag förstår, det var förstås en annan sån där stormumrik ni var ute efter?"

Eva-Lotta tittade nästan föraktfullt på honom.

"Tror kommissarien att det växer stormumrikar på träen", sa hon. "Det finns bara en Stormumrik i evighet, amen!"

Så berättade Eva-Lotta om nattmarschen över Grens tak. Den stackars bagarmästarn riste bekymrat på huvudet när han hörde det. Och så påstod folk att det var lugnare att ha flickor!

"Hur visste du att det var mördarens byxor du såg?" undrade kommissarien.

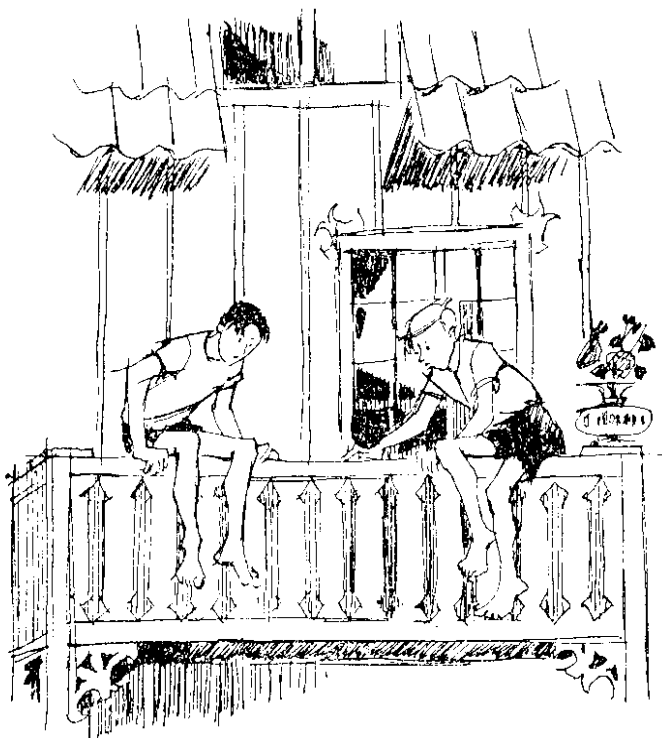
"Det visste jag inte", sa Eva-Lotta. "Hade jag vetat det skulle jag ha gått in och häktat honom."

"Ja, men du sa ju ...", invände kommissarien förtretad.

"Nej, det har jag räknat ut efteråt", sa Eva-Lotta. "För det var ett par mörkgröna gabardinbyxor likadana som dom jag mötte på stigen."

"Det kan vara en tillfällighet", sa kommissarien. "Man får inte dra några förhastade slutsatser."

"Jag har inte förhastat mej", bedyrade Eva-Lotta. "Jag hörde ju hur dom bråkade om reverserna där inne, och han i byxorna sa: 'Vi träffas om onsdag på det vanliga stället! Ta med er alla mina reverser då!' Och hur många gröna gabardinbyxor ska man tippa att Gren kunde hinna med på en enda fattig onsdag?"

Kommissarien var övertygad om att Eva-Lotta hade rätt. Hela pusslet stämde. Allting var klart nu. Motivet. Tidpunkten. Tillvägagångssättet. Det var bara en enda sak som återstod – att ta fast mördaren.

Kommissarien reste sig och klappade Eva-Lotta på kinden.

”Tack ska du ha”, sa han. ”Du har varit mycket duktig. Du har hjälpt oss mer än jag tror att du förstår själv. Glöm bort allt det här nu!”

”Ja tack”, sa Eva-Lotta.

Kommissarien vände sig till Björk.

”Nu ska vi bara ha tag i den där Kalle”, sa han, ”så att han får bekräfta Eva-Lottas uppgifter om vad som hände i måndags kväll. Var hittar man honom?”

”Här”, kom en trygg röst uppe på balkongen över verandan. Kommissarien tittade förvånat dit upp och såg två huvuden, ett ljust och ett mörkt, sticka upp ovanför balkongräcket.

Riddare av Vita Rosen lämnar inte en kamrat i sticket i stunder av polisförhör och andra prövningar. I likhet med bagarmästarn hade Kalle och Anders önskat närvara vid förrättningen. Men för säkerhets skull tyckte de det var klokast att inte fråga om lov.

Alla landets tidningar hade mordet på sina första sidor, och det skrevs mycket om Eva-Lottas vittnesmål. Hennes namn nämndes inte, men det ordades en hel del om "den duktiga trettonåringen", som så vaket hade gjort sina iakttagelser på mordplatsen och kunde lämna polisen så utomordentliga upplysningar.

Ortstidningen var inte riktigt lika diskret när det gällde namn. I den lilla staden visste ju varenda en att den duktiga trettonåringen var identisk med Eva-Lotta Lisander, och redaktören såg inget skäl varför det då inte skulle kunna stå i hans tidning också. En sådan här präktig sak att skriva om hade han inte haft på länge, och han gjorde det mesta möjliga av den. Han skrev en lång, dallrande artikel om "lilla väna Eva-Lotta, som i dag leker bland blommorna i fars och mors trädgård och ser ut att alldeles ha glömt den hemska upplevelsen i onsdags där ute på den vindomsusade Prärien."

Och han fortsatte extatiskt: 'Ja, var skulle hon väl kunna

glömma, var skulle hon kunna känna sig trygg, om inte här – här hemma hos mor och far, här i den välkända barndomsmiljön, där doften av nybakat vetebröd från fars bageri tycks utgöra en borgen för att det dock finnes en vardagstrygghet här i livet, som icke låter sig rubbas av några blodiga attentat från brottets värld.'

Han var mycket nöjd med denna inledning. Och i fortsättningen utbreddes han sig om hur duktig Eva-Lotta hade varit och vilket ingående signalement hon hade lämnat på mördaren. Det vill säga han skrev verkligen inte rent ut 'mördaren' utan 'den man som förmodas sitta inne med gåtans lösning'. Han omnämnde att Eva-Lotta hade förklarat sig kunna känna igen vederbörande, om hon skulle få se honom på nytt, och han påpekade särskilt att lilla Eva-Lotta Lisander kanske till sist skulle bli det verktyg som överantvordade en hänsynslös brottsling till hans rättmätiga straff.

Ja, han skrev precis allting som han inte borde ha skrivit.

Det var en mycket bekymrad konstapel Björk som stack ett exemplar av tidningen, ännu våt av trycksvärta, i nävarna på kriminalkommissarien nere på polisstationen. Kommissarien läste och gav till ett rytande.

"Det är oanständigt att skriva så här", sa han. "Det är rent ut sagt oanständigt."

Bagarmästare Lisander använde ett ännu starkare ord när han kom inrusande på tidningsredaktionen en stund

senare. Ådrorna vid hans tinningar svällde av raseri, och han slog näven i bordet framför redaktören.

"Begriper du inte att det är brottsligt att skriva så här", sa han. "Förstår du inte att det kan vara farligt för min flicka?"

Nej, det hade inte redaktören tänkt på. Hur då farligt?

"Gör dej inte dummare än vad du redan är, för vet du, det behövs inte", sa bagarmästarn, och däri hade han otvivelaktigt rätt. "Förstår du inte att en karl som kan mörda *en* gång mycket väl kan göra det en gång till, om han tycker det blir nödvändigt. Och då får man ju säga att det är omtänksamt av dej att ge honom Eva-Lottas namn och adress. Kunde du inte ha satt ut telefonnumret också, så han kunde ringa och bestämma tid?"

Även Eva-Lotta tyckte att artikeln var brottslig, åtminstone valda delar av den.

Hon satt på bagerivinden tillsammans med Anders och Kalle och läste.

"'Lilla väna Eva-Lotta leker i dag bland blommorna i fars och mors trädgård' – nä, dra nu på trisser, får man vara hur fånig som helst när man skriver i tidningar?"

Kalle tog tidningen ifrån henne och läste alltihop, och efteråt skakade han bekymrat på huvudet. Så mycket mästerdetektiv var han i alla fall fortfarande att han insåg hur vanvettig den där artikeln var. Men han sa inget om det till de andra.

Redaktören hade emellertid rätt, när han skrev att Eva-Lotta tycktes ha glömt sin hemska upplevelse. Visserligen kände hon sig ju gammal, nästan som femton år, men hon hade lyckligtvis ett ungt sinnes förmåga att glömma det som var obehagligt, nästan från den ena dagen till den andra. Det var bara när kvällen kom och hon låg i sin säng som tankarna hade svårt att hålla sig borta från det där som hon inte ville minnas. Och hon sov de första nätterna ganska oroligt och skrek ibland i sömnen, så att hennes mamma fick komma in och väcka henne.

Men i dagarnas klara solsken var Eva-Lotta lugn och glad som förut. I hennes föresats att bli lite mer kvinnlig och vägra att delta i rosornas krig höll sig i precis två dagar. Sedan stod hon inte ut längre. Hon kände själv att ju vildare lekar hon kastade sig in i, desto mer skulle det där andra sjunka undan i hennes medvetande.

Polisbevakningen ute vid Herrgården hade numera upphört. Men redan innan dess var Stormumriken förd därifrån. Farbror Björk hade fått det hedersamma uppdraget att hämta ut den ur avspärningen. Efter det där förhöret på verandan, då ju Stormumrikens existens hade måst röjas, tog Anders farbror Björk avsides och frågade honom om han inte ville vara så hygglig att befria Stormumriken ur fångenskapen. Det gjorde farbror Björk gärna. Han var uppriktigt sagt rätt intresserad att få se hur en Stormumrik såg ut.

Sålunda kom det sig att Stormumriken under polis eskort fördes från sin otrevliga förvaringsplats och överlämnades till den vite ledaren. Just nu låg den i en av de där byrålådorna på bagerivinden där de vita brukade förvara sina relikier, men det var bara tillfälligt. Den skulle snart placeras om.

Vid närmare eftertanke tyckte inte Anders det var någon vidare bra idé att gömma den bredvid pumpen uppe i slottsruinen.

"Jag skulle vilja ha honom på ett lite mer spännande ställe", sa han.

"Stackars Stormumriken", sa Eva-Lotta, "jag tycker han har haft nog av spännande ställen."

"Jag menar en annan sorts spännande ställe", sa Anders.

Han drog ut byrålådan och betraktade ömt Stormumriken som låg där i en cigarrlåda på en bädd av skär bomull.

"Mycket haver dina visa ögon skådat, o Stormumrik", sa han. Och han kände sig mer än någonsin övertygad om Stormumrikens magiska kraft.

"Jag vet", sa Kalle. "Vi gömmer honom hos nån av rödingarna."

"Vad menar du", sa Eva-Lotta. "Ska vi frivilligt ge honom tillbaka till rödingarna?"

"Nej", sa Kalle. "Men dom ska få ha honom en tid utan att veta om det. Om dom inte vet om det, så är det ju pre-

cis som om dom inte hade honom. Och tänk, vad dom ska bli arga efteråt när vi talar om det!"

Anders och Eva-Lotta insåg att detta var en genialisk idé. Efter ett hänfört resonemang om olika möjligheter bestämdes det att Stormumriken skulle gömmas i Sixtens rum, och de beslöt att ögonblickligen gå dit och titta ut något lämpligt ställe. De firade sig hastigt utför repet och sprang fulla av iver ner till ån och över den lilla spången som Eva-Lotta hade anlagt enkom för rosornas krig. Detta var den genaste vägen till de rödas högkvarter i Sixtens garage.

Ganska andfådda kom de fram till postmästarvillan. Sixten, Benka och Jonte satt i trädgården och drack saft, när de vita stormade in. Anders framförde det glädjande budskapet, att Eva-Lotta inte längre vägrade att bära vapen och att rosornas krig följaktligen kunde blossa upp på nytt. De röda hörde detta med innerligaste tillfredsställelse. Eva-Lottas beslut att bli mer kvinnlig hade åstadkommit djup förstämning hos dem alla, och någonting så långtråkigt som de sista dagarna hade de aldrig varit med om.

Sixten bjöd gästfritt fienderna att slå sig ner och ta sig saft. Fienderna lät inte säga sig detta två gånger, men Anders sa, listig som en orm:

"Kan vi inte dricka saften oppe på ditt rum, Sixten?"

"Vad är det med dej, har du fått solsting", sa värden artigt. "Sitta inne när det är så vackert väder!"

De drack saften ute i det vackra vädret.

"Jag skulle vilja titta lite på ditt salongsgevär", sa Kalle efteråt.

Det där salongsgeväret som hängde på väggen i Sixtens rum var hans dyrbaraste ägodel, och han hade förevisat det och förevisat det så att det var rent plågsamt. Det fanns inget Kalle var så utledsen på som just Sixtens salongsgevär. Men nu gällde det ju en god sak.

Sixten sken upp.

"Vill du titta på mitt salongsgevär", sa han. "Ja, det kan du väl få."

Och han skyndade sig till garaget och hämtade det.

"Vad nu då", sa Kalle misslynt. "Har du salongsgeväret i garaget nu för tiden?"

"Ja, vilken tur att jag hade det så nära", sa Sixten och började demonstrera sin klenod för Kalle.

Anders och Eva-Lotta skrattade så att de fick skorp-
smulor i vrångstrupen. Och Eva-Lotta insåg att det behöv-
des lite kvinnlig list, om de överhuvudtaget skulle komma
in i Sixtens rum i dag.

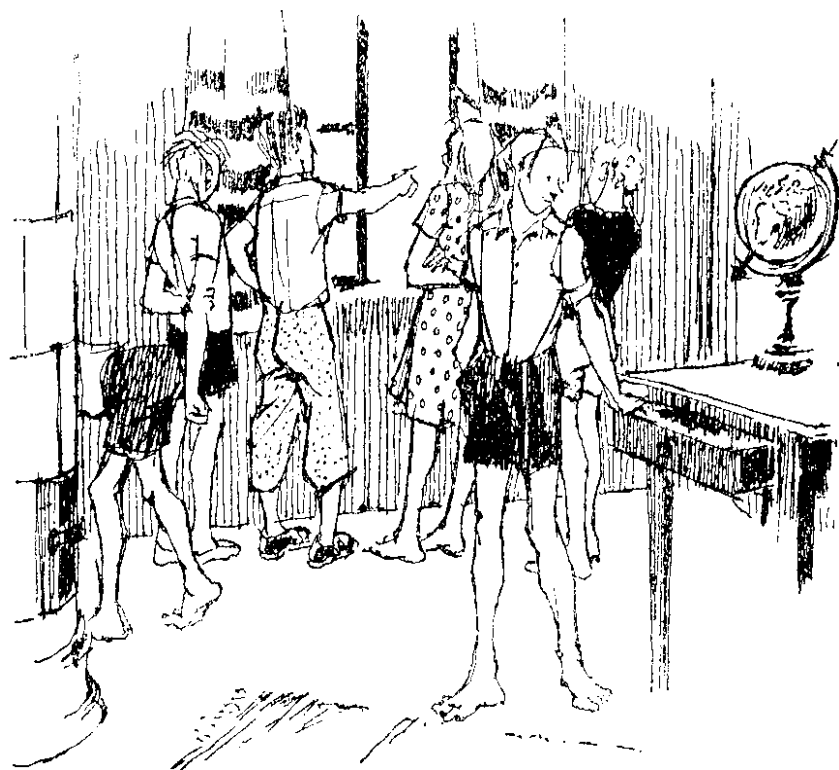
Hon tittade upp mot Sixtens fönster och sa oskyldigt:

"Du har väl rätt bra utsikt från ditt rum, va?"

"Ja, det kan du slå dej i backen på", sa Sixten.

"Jag förstår det", sa Eva-Lotta. "Om inte dom där träna
vore så höga så skulle du nästan kunna se vattentornet."

"Jag kan väl för farao se vattentornet", sa Sixten.

"Ja, visst farao kan han se vattentornet", sa Benka, lojal
som alltid.

"Kan han", sa Eva-Lotta. "Det ska du inte försöka in-
billa mej."

"Lögn i havet", sa Anders och Kalle med brinnande
övertygelse. "Inte kan han se vattentornet inte."

"Dösnack", sa Sixten. "Kom med mej, så ska jag visa er
vattentorn så ni bleknar, blindstyren!"

Han gick i spetsen, och de tågade alla sex in i huset. En

collic låg på golvet i den svala förstugan, och han for upp och skällde när de kom.

"Så, så, Beppo", sa Sixten. "Det här är bara ett par mindre begåvade idioter som vill se vattentornet."

De fortsatte uppför trappan till Sixtens rum, och han förde dem i triumf fram till fönstret.

"Där", sa han stolt. "Det där är vad jag kallar ett vattentorn, sen får ni kalla det för klockstapel eller vad ni vill."

"Vad fick ni nu, va", sa Jonte.

"Jaså, verkligen", sa Eva-Lotta med ett försmädligt leende. "Du kan se vattentornet. Är du glad för det?"

"Vad menar du med det?" sa Sixten förgrymmad.

"Jag menar bara – tänk å se ett helt vattentorn", sa Eva-Lotta och skrattade retsamt.

Anders och Kalle var ytterst lite intresserade av utsikten. Deras ögon falkade istället runt rummet, intensivt spanande efter ett lämpligt gömställe för Stormumriken.

"Trevligt rum du har", sa de till Sixten, precis som om de inte hade varit där hundratals gånger tidigare.

De kretsade runt väggarna och klämde undersökande på Sixtens säng och drog liksom i distraktion ut lådorna i hans skrivbord.

Eva-Lotta strävade ihärdigt med att hålla de andra kvar vid fönstret. Hon pekade ut allt, som man möjligtvis kunde se från detta fönster, och det var inte lite.

På byrån stod Sixtens jordglob. Anders och Kalle fick

idén samtidigt. Jordgloben naturligtvis! De såg varann in i ögonen och nickade bekräftande.

Från tidigare besök hos Sixten visste de att jordgloben kunde skruvas isär i två halvor. Sixten brukade ibland roa sig med att göra detta, och globen var därför något skamfilad runt omkring ekvatorn. Skulle man döma av Sixtens jordglob, så var stora delar av Ekvatorial-Afrika ännu inte utforskade, ty där var idel vita fläckar.

Det fanns naturligtvis en viss risk att Sixten skulle råka skruva isär sin jordglob och hitta Stormumriken, det insåg både Anders och Kalle. Men vad vore rosornas krig om man inte tog risker?

"Nu tror jag vi har sett det mesta", sa Anders i menande ton till Eva-Lotta, och hon lämnade lättad sin plats vid fönstret.

"Ja tack, nu har vi sett så mycket utsikter vi behöver", sa Kalle och flinade belåtet. "Kom så sticker vi!"

"Vov-a-ror", frågade Eva-Lotta nyfiket.

"Joj-o-ror-dod-gog-lol-o-bob-e-non", sa Kalle.

"Fof-i-non-tot", sa Eva-Lotta.

Sixten blängde rasande på dem när de började "poppa", som han kallade det.

"Titta in när ni vill se fler vattentorn", var emellertid allt han sa.

"Ja, gör det för all del", sa Jonte och gav dem en spefull och överlägsen blick ur sina pepparbruna ögon.

"Luspudlar", sa Benka såsom en sammanfattning.

De vita tågade ut genom dörren. Den gnällde jämn-
ligt när de öppnade den.

*"Och benma bar du en dörr som gnäller;
det är inte dumt det beller",*

sjöng Anders. "Hur vore det om du tog och smorde det där
gnisslet lite?"

"Hur vore det om du gick hem och drog täcket över
huvet", sa Sixten.

De vita återvände till sitt högkvarter. Gömstället var
utsett, nu gällde det bara att avgöra när och hur Stormum-
riken skulle komma dit.

"När fullmånen lyser vid midnattstid", sa Anders med
sin dovaste röst, "då skall Stormumriken föras till sitt nya
vilorum. Och här är mannen, som ska göra det!"

Eva-Lotta och Kalle nickade gillande. Det var naturligt-
vis ytterligare en poäng att ta sig in i Sixtens rum medan
han själv låg där och sov.

"Det där låter bra", sa Eva-Lotta och bjöd runt en stor
chokladask som hon hämtade ur byrålådan. Hon kunde just
nu frossa i godsaker, ty hon hade fått massor på sistone.
Som redaktören så riktigt skrev i sin artikel bland allt det
andra: 'Lilla populära Eva-Lotta får i dessa dagar mottaga
bevis på uppskattning från många håll. Både kända och
okända kommer ihåg henne med gåvor. Karameller, chok-

lad, leksaker och böcker, se där en provkarta på vad den
snälle brevbärare Pettersson kommit med från alla hennes
många vänner, som gärna vill visa henne sitt deltagande,
när hon nu så oförskyllt blivit inblandad i denna dystra
tragedi.'

"Och vad gör du om Sixten vaknar?" frågade Kalle.

Anders såg oberörd ut.

"Jag säger att jag har kommit dit för att sjunga vaggvisor
för honom och se till att han inte har sparkat av sej."

"Hihi", sa Kalle. "Hör du, lilla populära Eva-Lotta, ge
mej en chokladbit till, så blir du minst dubbelt så populär."

De åt tills asken var tom, och satt där på sin skräpiga och
hemtrevliga vind och gjorde upp planer allt intill aftonen.
De fröjdade sig åt sin nya kupp mot de röda. Ack, vad
rosornas krig var för en underbar inrättning ändå! Till sist
lämnade de högkvarteret. De måste ut 'på fältet', som
Anders uttryckte det. Något användbart uppslag kunde
kanske dyka upp. Om inte annat fanns alltid möjligheten att
gå och provocera en mindre skärmytsling med de röda. De
firade sig nerför repet, och Eva-Lotta sa tanklöst:

"Ja ja, barndomens glada lekar, barndomens glada
oskyld..."

Hon avbröt sig och blev alldeles blek. En snyftning pres-
sade sig fram mellan hennes läppar, och hon sprang hastigt
därifrån.

Hon lekte inte mer den dagen.

11

”I natt ska det ske”, sa Anders ett par dagar senare. Av olika anledningar hade företaget att flytta över Stormumriken till Sixtens jordglob måst uppskjutas något. För det första var det ju det att man skulle invänta fullmåne. Fullmåne måste det vara, det var magiskt och bra, och så hade det den fördelen att man kunde orientera sig i ett rum utan att använda belysning av något slag. För det andra hade postmästarns de sista dagarna haft besök av Sixtens två unga mostrar.

”Och man kan inte våga sej in i ett hus där det tittar fram en liten moster i vartenda hörn”, sa Anders när Kalle frågade honom om det skulle bli något av eller inte. ”Ju fler människor det finns i ett hus, desto större är risken att nån av dom vaknar och förstör alltihop, förstår du.”

”Ja, mostrar kan vara kolossalt lättsövda”, medgav Kalle.

Sixten fick följaktligen till sin förvåning mottaga många oroliga förfrågningar om hur hans mostrar mådde och hur länge de tänkte stanna. Till sist blev han irriterad.

”Det var ett evigt tjtande om mina mostrar”, sa han när Anders för tionde gången förde saken på tal. ”Går dom i vägen för dej?”

”Nej, naturligtvis inte”, sa Anders spakt.

”Nå, då så”, sa Sixten. ”Jag tror att dom reser på måndag. Tråkigt nog förresten, för jag gillar dom, särskilt moster Ada. Och så länge dom håller sej hemma hos oss och inte löper amok genom hela stan så kan jag inte inse att nån behöver ha ont av dom.”

Efter detta besked tordes Anders inte fråga mer, det skulle ha verkat misstänkt.

Men nu var det måndag, och Anders hade sett postmästarfrun följa sina systrar till morgontåget, och i natt skulle det bli fullmåne.

”I natt ska det ske”, sa Anders beslutsamt.

De satt i bagarmästarns berså och åt färska bullar som Eva-Lotta nyss hade fått av sin svage fader nere i bageriet.

För en stund sedan hade de röda passerat förbi. De skulle ut till sitt nya högkvarter i Herrgården. Det fanns ju inga poliser kvar därute nu. Prärien låg där så stilla som om dess djupa fred aldrig hade störts av något allvarligare än rosornas krig. Herrgården var ett alltför bra tillhåll för att överges, och de röda ägnade inte längre någon tanke åt det där som hade hänt i dess grannskap.

”Om ni känner att ni vill ha spö så kom ut till Herrgårn”, skrek Sixten när han gick förbi bagarmästarns.

Eva-Lotta ryste. Ut till Herrgården ville hon inte gå, inte på några villkor!

"Oj, vad jag är mätt", sa Kalle när de röda hade försvunnit och han hade förtärt sin sjätte bulle.

"Ingenting mot mej", sa Anders och klappade sig på magen. "Men det är bara bra, för vi ska ha kokt torsk till middag."

"Man blir så intelligent av fisk", påminde Eva-Lotta. "Du borde nog äta lite mer kokt torsk, Anders."

"Sällan", sa Anders. "Först vill jag veta precis hur intelligent jag blir och hur mycket fisk jag måste äta."

"Det beror ju lite på hur intelligent man är innan man börjar företaget", sa Kalle. "En liten lagom valfisk i veckan räcker gott för dej, Anders."

När Anders hade jagat Kalle runt bersån tre gånger och friden var återställd, sa Eva-Lotta:

"Jag undrar just om det är några nya håvor i brevlådan i dag. Jag förstår inte vad folk menar. De här sista dagarna har jag inte fått mer än tre kilo choklad. Jag ska ringa till postverket och klaga."

"Tala inte om choklad", sa Anders med avsmak, och Kalle höll med honom. De hade kämpat tappert med den stormflod av sötsaker som vällde in över Eva-Lotta. Nu orkade de inte mer.

Men Eva-Lotta kom tillbaka från brevlådan nere vid grinden med ett tjockt kuvert i handen. Hon rev upp det,

och mycket riktigt, där låg en chokladkaka, en stor präktig mjölkechokladkaka.

Kalle och Anders tittade på den som om det hade varit ricinolja.

"Hu vale", sa de.

"Åja", sa Eva-Lotta harmset. "Det kan komma dagar när ni får blanda bark i chokladen."

Hon bröt kakan mitt itu och nödgade dem att ta var sin hälft.

De tog emot utan varje spår av entusiasm, bara för att göra henne till viljes. Och de stack likgiltigt ned chokladbitarna i sina redan så innehållsrika byxfickor.

"Det är rätt", sa Eva-Lotta. "Spar på't tills det blir hungersnöd."

Hon gjorde en liten boll av kuvertet och kastade den över planket ut på gatan.

"Hör ni, vi cyklar och badar", sa Kalle. "Det finns nästan inget annat vi kan komma åt att göra i dag."

"Du har så rätt så", sa Anders. "Vi kan lika gärna ha vapenvila till i kväll. Men då ..."

Två minuter senare kom Benka, utsänd av Sixten, för att med tjänliga förolämpningar egga de vita till strid, men då var bersån tom. Det var bara en liten sädesärla som satt där på gungbrädan och pickade i sig några bullsmulor.

När fullmånen lyste vid midnattstid sov Kalle och Eva-Lotta lugnt i sina bäddar. Men Anders vakade. Han hade gått till sängs i vanlig ordning han också. Och han utförde de mest konstmässiga snarkningar för att hans föräldrar skulle tro att han sov. Det hade bara det resultatet att hans mor oroligt kom och frågade honom:

”Vad är det med dej, pojke, mår du illa?”

”Nä då”, sa Anders. Och i fortsättningen snarkade han inte fullt så häftigt.

När han till sist av småsyskonens milda snusningar och föräldrarnas djupa andetag märkte att de alla hade somnat smög han sig försiktigt ut i köket. Hans kläder låg där på en stol. Han vrängde kvickt av sig nattskjortan och stod där i månstrimman utan en tråd på sin smala, beniga pojkkropp. Han lyssnade oroligt inåt kammaren, men allt var lugnt, och han kom fort i byxorna och tröjan. Så tassade han tyst och stilla utför trappan. Det tog honom inte lång stund att kila till bagerivinden och hämta Stormumriken.

”O, Stormumrik”, viskade han när han sköt igen byrålådan, ”håll nu din mäktiga hand över det här företaget, för vet du, det tror jag behövs.”

Nattluften var kylig, och han huttrade lite i sina tunna kläder. Något berodde det väl också på spänningen. Det kändes märkvärdigt att vara ute så här mitt i natten när alla andra sov.

Han kramade hårt om Stormumriken och sprang över

Eva-Lottas spång. Alarna vid strandkanten stod så svarta, men åns vatten glimmade i månskenet.

”Snart är vi vid målet, o, Stormumrik”, viskade han, för den händelse Stormumriken skulle börja bli otålig.

Ja, snart var de vid målet. Där låg postmästarvillan så mörk och tyst som om den sov. Syrsorna knittrade, annars var allt stilla.

Anders hade räknat med att åtminstone något fönster i villan skulle stå öppet, och hans förhoppningar kom inte på skam. Köksfönstret stod vidöppet. För en välgymnastiserad yngling som Anders skulle det inte vara svårt att häva sig över karmen och in i köket. Han stack Stormumriken i byxfickan för att få båda händerna fria. Det var visserligen ingen plats värdig en Stormumrik, men det var nödvändigt.

”Förlåt, o Stormumrik”, sa Anders.

Hans fingrar trevade i fickan, och han blev mäkta belåten när de slöt sig omkring något klibbigt, som fordom hade varit en chokladkaka. Anders var just nu inte lika kräsmagad som i morse, och han kände att den där klibbiga smeten skulle smaka honom förträffligt. Men den skulle bli belöningen efter ett väl utfört arbete. Först måste han göra det han hade kommit för att göra. Han flyttade Stormumriken till andra byxfickan och slickade rent fingrarna. Och så hävde han sig beslutsamt upp i fönsterkarmen.

Ett dovt morrande höll på att skrämma honom alldeles från vettet. Beppo! Han hade inte ett ögonblick tänkt på

Beppo! Och ändå borde han ha vetat att det där fönstret stod öppet bara för att Beppo skulle kunna komma ut på natten, ifall han ville och behövde.

"Beppo", viskade Anders bedjande. "Beppo, det är bara jag."

När Beppo såg att det bara var en av de där muntergökarna, som husse brukade komma dragande med övergick hans morrande till ett förtjust gläfs.

"O, snälle lille söte Beppo, kan du inte vara tyst", tiggde Anders.

Men Beppo ansåg att när man var glad skulle man visa det, både genom att skälla och vifta på svansen, och han gjorde ihärdigt bägge delarna.

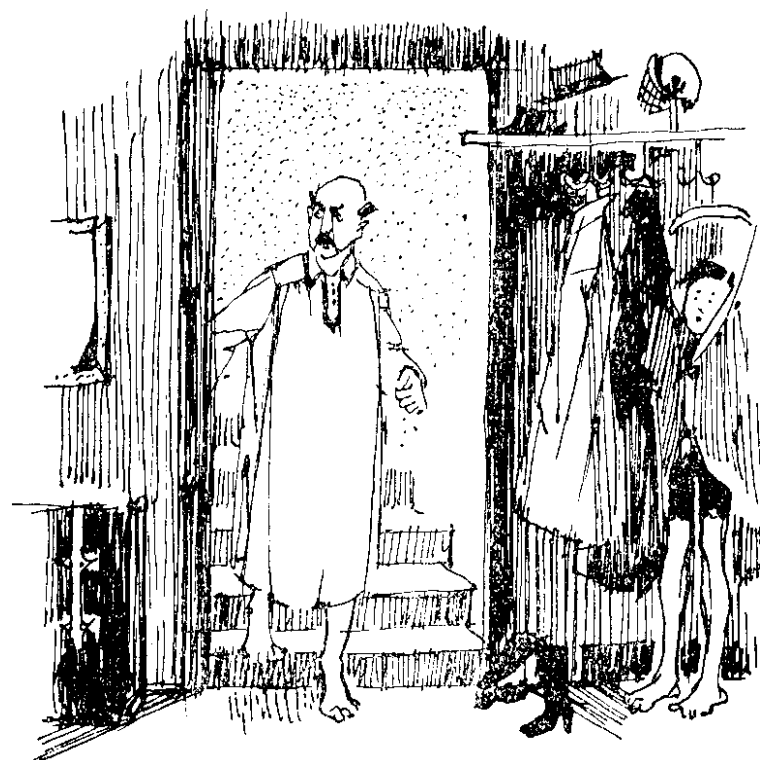
I sin nöd fick Anders fram chokladkakan och stack den under nosen på honom.

"Här får du, bara du tiger", viskade han.

Beppo nosade på chokladen. Och eftersom han ansåg att hälsningsceremonierna hade varat precis så länge som husets heder och värdighet krävde, slutade han skälla och la sig belåtet ner för att njuta av det härliga klibbet som gästen gett honom, sannolikt till tack för att han blivit så vänligt och högljutt mottagen.

Anders drog en suck av lättnad och öppnade dörren ut till förstugan så innerligt tyst han kunde. Där var trappan till övervåningen, nu skulle han bara ...

Då kom det någon där uppe. Någon kom med tunga

steg nerför trappan. Postmästarn själv var det som kom i fotsid vid nattskjorta. Han hade vaknat av Beppos skall, och nu tänkte han ta reda på vad Beppo menade.

Anders stod ett ögonblick som förlamad. Men i nästa stund samlade han allt vad själsstyrka han hade och kröp hastigt bakom ett par stora överrockar som hängde på sina krokar i ett hörn av förstugan.

”Blir inte jag ett nervvrak efter det här, så är jag rena Stålmannen”, sa han till sig själv.

Inte förrän nu gick det upp för honom att postmästarfamiljen kanske inte alls tyckte om att man klev in genom deras fönster om nätterna. Att Sixten skulle ta det som en naturlig sak var ju självklart, men han var van vid rosornas krig, han! Det var inte postmästarn. Anders ryste vid tanken på vad postmästarn skulle göra med honom om han hittade honom. Och han blundade och bad en stilla bön, när postmästarn ilsket muttrande gick förbi rockarna där han stod.

Postmästarn öppnade dörren till köket. Där låg Beppo och tittade på honom i månskenet.

”Nå, pojken min”, sa postmästarn. ”Vad skäller du för mitt i natten?”

Beppo svarade inte. Han la försiktigt tassén över det härliga klibbet. För hussens pappa hade ibland så underliga idéer. Senast i går hade han tagit ifrån Beppo ett underbart surt ben, som Beppo just hade dukat upp åt sig så trevligt på salongsmattan. Ingen kunde veta om han hade den rätta inställningen till sånt här klibb. För att vara på den säkra sidan gäspade Beppo och såg mycket oberörd ut. Postmästarn blev lugnad. Men han tittade ändå för ordningens skull ut genom fönstret.

”Är det nån där”, ropade han sakta.

Det var bara nattvinden som svarade honom. Ty han

kunde ju inte höra Anders mummel bakom överrockarna:

”Nej, nej, det finns ingen där. Jag försäkrar att där finns inte så mycket som en loppa.”

Anders stod länge kvar i sin vrå. Han vågade inte röra sig förrän han var säker om att postmästarn hade somnat igen. Han hade långtråkigt där han stod. Och snart kände han det som om han hade tillbringat den bästa delen av sin ungdom bakom de där rockarna med ylleludd killande i näsan. Han var en verksam natur, och att vänta var det värsta han visste. Till sist orkade han inte längre. Han klev ut ur sitt fängelse och började försiktigt avancera uppför trappan. Han stannade och lyssnade för varje steg, men det hördes inte det minsta ljud.

”Det går ju bra det här”, sa Anders, full av optimism som alltid.

Det var bara Sixtens gnällande dörr som oroade honom lite. Han tryckte ner handtaget och provade sakta. Och har man sett på maken! Dörren gnällde inte alls. Den öppnade sig så ljudlöst och fint och var tydligen alldeles nysmord.

Anders skrattade för sig själv. Sixten hade oljat dörren till sitt eget fördärv! Såna snälla fiender man hade då! Man behövde bara påpeka en liten olägenhet, och vips, satte dom igång att hjälpa en tillrätta, så att man kunde smyga sig på dom hur lätt som helst!

”Tack, snälla Sixten”, tänkte Anders och kastade en blick bort mot Sixtens säng. Där sov han, det arma livet, och

anade inte att Stormumriken i natt tog säte i hans hus.

Jordgloben stod där på byrån mitt i det flödande månskenet. Anders händiga fingrar hade snart skruvat isär den. O, vilken präktig plats för en Stormumrik! Han tog ivrigt upp relikens ur byxfickan och placerade den i dess nya förvaringsrum.

”En liten tid bara, o, Stormumrik”, sa han, när han var färdig. ”En liten tid måste du vara bland hedningarna som icke haver lagen! Men snart ska Vita Rosen ånyo giva dig en fristad bland kristligt och anständigt folk.”

Det låg en sax på byrån bredvid jordgloben. Och när Anders såg den fick han en snilleblix. När en man var inne hos en sovande fiende, så var det ju brukligt att han skar av en flik av fiendens mantel till tecken på att man hade varit där. Så gjorde folk jämt i gamla tider, åtminstone stod det så i böckerna. Det var ett fint sätt att visa att man hade fienden i sitt våld men ädelmodigt avstod från att göra honom något ont. Sedan kunde man komma dagen därpå och vifta med mantelfliken framför näsan på sin fiende och säga: ”Tacka mig på dina bara knän, att du lever, du slemme lurk!”

Och detta var just vad Anders ämnade göra. Nu hade ju Sixten veterligt ingen mantel. Men han hade hår, en stor präktig röd kalufs. Och en lock av den kaluften tänkte Anders kapa av. O, när den dagen kom, då Stormumriken var i gott förvar någon annan stans, då skulle de röda få veta att de levde! Då skulle de få höra den bittra sanningen om

Stormumriken i jordgloben! Och då skulle de få se hårlocken, som Vita Rosens ledare hade klippt från Röda Rosens ledares hjässa, när fullmånen lyste vid midnattstid. Vilken dubbeltriumf!

Fullmånen lyste emellertid inte på Sixtens säng. Den stod borta vid väggen där det var alldeles mörkt. Men Anders hade saxen i ena handen och kände sig försiktigt för med den andra.

Den värlöse röde ledaren, där låg hans huvud på kudden! Anders tog ett ömt men stadigt tag om en hårslinga och klippte av.

Då skar ett högt skri genom nattens tystnad. Och det var inget skri av en skrovlig målbrottsröst, det var en gäll, genomträngande kvinnostämma. Anders kände blodet isas i sina ådror. Han greps av en aldrig känd fasa, och han kastade sig handlöst mot dörren. Han hävde sig över ledstången till trappan och dråsade utför, han ryckte upp köksdörren och var i två långa skutt framme vid fönstret, och han for ut därigenom, som om han hade haft ett helt koppel onda andar efter sig. Han stannade inte förrän han kom till åbron. Då var han tvungen att hämta andan ett slag. Hårlocken hade han fortfarande i nypan, han hade inte vågat kasta den.

Han stod i månskenet och flämtade, och han tittade ursinnigt på det vedervärdiga han hade i handen. Dessa blonda lockar tillhörde otvivelaktigt en moster, vilken det

nu var av dem. Tydligen var det bara den ena som hade rest med morgontåget, vem kunde ana det! Och var det inte det han hade sagt – det var livsfarligt att våga sig in i ett hus där det kikade fram en moster i varje hörn. Vilken smälek, vilken gruvlig smälek! Att vara ute efter den röde ledarens skalp och så komma hem med en lock av en liten blond moster! Anders vändades där han stod. Detta var det värsta han hade råkat ut för. Och han tänkte inte berätta det för någon levande människa. Till hans livs slut skulle det förbli hans fruktansvärda hemlighet, och han skulle ta den med sig i graven.

Men hårlocken ville han bli av med fortast möjligt. Han höll ut handen över broräcket och lät den falla. Och det svarta vattnet tog emot hans skänk med tystnad. Det porlade bara helt stilla under brovalven, precis som det alltid brukade göra.

Men i postmästarvillan var det stor uppståndelse. Postmästarn och hans fru kom ängsligt inspringande till moster Ada, till och med Sixten kom rusande ner från vindsskrubben, dit han hade förvisats under mosterbesöket.

Varför i all världen skrek moster Ada så vilt mitt i natten, ville postmästarn gärna veta. Jo, för det hade varit en inbrottstjuv där, påstod moster Ada. Postmästarn tände ljus i hela huset, och de tittade överallt, men ingenstans syntes någon inbrottstjuv. Och bordssilvret fanns kvar, inte en

enda sak var borta. Jo, Beppo! Han hade väl gått ut i trädgården ett slag som han brukade. Om det här nu verkligen hade varit en inbrottstjuv, så borde ju Beppo ha skällt och fört oväsen, kunde väl moster Ada förstå. Hon hade drömt en otäck dröm, det var alltsammans! Och de klappade henne tröstande och sa att nu skulle hon sova.

Men när moster Ada blev ensam var hon alltför upprörd för att sova. Ingen skulle komma och säga henne att där inte hade varit någon inne i hennes rum. Hon tände en cigarrett för att lugna sig. Och hon tog fram sin spegel för att titta efter om den utståndna skräcken hade satt några spår i hennes vackra ansikte.

Då såg hon det. Besöket *hade* satt sina spår. Hon hade fått en ny frisyr. Det var en stor tuss bortklippt. Hon hade plötsligt fått en liten pikant halvlugg.

Hon stirrade bestört på sin spegelbild, men så småningom upplystes hennes ansikte av ett ljust leende. Någon, vem det nu var, hade varit dåraktig nog att tränga sig in i huset mitt i natten bara för att få en lock av hennes hår!

Män hade begått dårskaper förr för moster Adas skull, det var hon van vid, men detta tycktes henne vara det allra stolligaste. Hon grubblade en stund över vem den okände beundraren kunde vara, men det var och förblev en gåta för henne. Vem han nu än var, beslöt moster Ada att förlåta honom. Och hon skulle inte förråda honom heller. De fick gärna tro att hon hade drömt alltihop.

Moster Ada suckade och kröp till sängs. I morgon skulle hon gå till en frisör och få den där halvluggen jämnad en aning.

12

En ny dag rann upp, och i bagarmästarns trädgård gick Kalle och Eva-Lotta redan från tidiga morgonen och väntade ivrigt att Anders skulle komma och avlägga rapport över nattens kupp. Men timmarna gick, och ingen Anders hördes av.

"Besynnerligt", sa Kalle. "Han kan väl aldrig ha blivit tillfångatagen igen?"

De skulle just ge sig ut på spaning efter honom, då han äntligen kom. Han sprang inte som han brukade göra, utan gick sakta, och han var egendomligt blek om nosen.

"Vad du ser eländig ut", sa Eva-Lotta. "Är du ett sånt där 'offer för värmen', som det brukar stå i tidningarna?"

"Jag är ett offer för kokt torsk", sa Anders. "Jag tål inte fisk, det har jag sagt till mamma jag vet inte hur många gånger. Och nu är det bevisat."

"Hur då", sa Kalle.

"Jag har kräkt hela natten. Opp och ner ur sängen stup i ett."

"Men Stormumriken", sa Kalle. "Den ligger väl kvar i byrån då?"

"Gosse!" Det klarade jag förstås av innan", sa Anders. "Jag sköter det jag ska, vilka farsoter som än rasar i mej. Stormumriken ligger i Sixtens jordglob!"

Kalles och Eva-Lottas ögon började lysa.

"Vackert", sa Kalle. "Berätta! Vaknade inte Sixten?"

"Lugna er, ska ni få höra", sa Anders.

De satte sig alla tre på Eva-Lottas spång. Det var svalt här nere vid ån, och alarna lämnade en behaglig skugga. De dinglede med benen i det ljumma vattnet. Anders sa att det hade en lugnande inverkan på torsken i hans mage.

"Kanske det inte bara var torsken, när jag tänker på't", sa han. "Kanske det var nerverna också. För jag har varit i fasornas hus i natt."

"Berätta alltihop från början", sa Eva-Lotta.

Anders gjorde så. Han skildrade mycket dramatiskt sitt möte med Beppo och hur han hade fått honom tyst. Kalle och Eva-Lotta ryste och fröjdades om vartannat, de var ett par idealiska åhörare, och Anders njöt av att berätta.

"Ni förstår, om jag inte hade gett Beppo chokladen så hade jag varit förlorad", sa han.

Sedan skildrade han det ännu mer fasansfulla mötet med postmästarn.

"Kunde du inte ha stuckit till honom lite choklad också", sa Kalle.

"Nä, Beppo hade fått alltihop", sa Anders.

"Och hur gick det sen då", sa Eva-Lotta.

Anders berättade hur det gick sen. Han berättade allting, om Sixtens dörr som inte gnisslade, och om Sixtens moster som gnisslade desto värre, och om hur blodet hade isats i honom när hon skrek, och hur brådstörtat han hade måst fly ut i natten. Det enda han inte nämnde var den mosterliga hårlocken som han hade sänkt i ån.

Kalle och Eva-Lotta fann alltihop mer spännande än någon äventyrsberättelse, och de tröttnade inte att höra alla detaljerna om och om igen.

"Vilken natt", sa Eva-Lotta, när han äntligen hade slutat.

"Ja, det är ju inte så konstigt om man blir bruten i förtid", sa Anders. "Men huvudsaken är att Stormumriken ligger där den ska."

Kalle plaskade ystert med fötterna i vattnet.

"Ja, Stormumriken ligger i Sixtens jordglob", sa han. "Kan ni tänka ut *nånting* som är så kul som just det."

Nej, det kunde varken Anders eller Eva-Lotta. Och deras förtjusning blev ännu större när de fick se Sixten och Benka och Jonte komma travande längs åkanten.

"Nämen si, så vackra vita rosor det satt på den kvisten", sa Sixten, när de hann fram till spången.

Benka försökte påpassligt välla de vita rosorna i ån men Sixten hejdade honom. De röda kom inte för att strida, de kom bara för att klaga.

Enligt de lagar som gällde för rosornas krig, var ju den som för tillfället innehade Stormumriken skyldig att ge åtminstone någon fingervisning var relikten stod att finna. Bara en aldrig så liten antydan åtminstone! Men hade de vita gjort det? Nej! Visserligen hade deras ledare, då han blev kittlad, klämt fram något om den lilla stigen bakom Herrgården, och för säkerhets skull hade de röda under gårdagen letat igenom hela grannskapet där ute en gång till. Men nu var de övertygade om att de vita hade placerat Stormumriken på ett nytt ställe, och de anhöll vänligt men bestämt om en skälig ledtråd.

Anders klev ner i vattnet. Det räckte honom inte längre än till knäna. Han stod där bredbent, med händerna i sidorna, och hans mörka ögon glittrade muntert.

"Ja, ni ska få en ledtråd", sa han. "Sök i jordens innandöme!"

"Tack, det var ju vänligt", sa Sixten sarkastiskt. "Ska vi börja här eller i norra Hälsingland?"

"Verkligen en fin ledtråd", sa Jonte. "Ni ska få se att våra barnbarn hittar Stormumriken innan dom går i graven."

"Ja, men då har dom allt valkar i nävarna", sa Benka.

"Använd ert förstånd, små rödingar, ifall ni har nåt", sa Anders.

Och han tillade dramatiskt:

"Om den röde ledaren går hem till sej och söker i jordens innandöme, så blir allt uppenbar!"

Kalle och Eva-Lotta sprätte övermodigt med fötterna i vattnet och fnittrade glatt.

"Det är rätt! Sök i jordens innandöme", sa de och såg mystiska ut.

"Luspudlar", sa Sixten.

Sedan gick de röda hem och satte igång mycket omfattande grävningsarbeten i postmästarns trädgård. Hela eftermiddagen grävde de och påtade på alla ställen som såg det ringaste misstänkta ut och kunde tänkas dölja en Stormumrik. Men till sist kom postmästarn och undrade om det verkligen var alldeles nödvändigt att fördärva just hans gräsmattor, eller om de möjligen ville göra honom den glädjen att hemsöka någon annan trädgård.

"Förresten tycker jag du Sixten ska gå och ta reda på Beppo", sa han till sist.

"Har inte Beppo kommit tillbaka än", sa Sixten oroligt och släppte spaden. "Var i all sin dar är han då?"

"Det var det jag tänkte du skulle ta reda på", sa hans far. Sixten rusade upp.

"Kommer ni med", sa han till Benka och Jonte.

Det var klart att Benka och Jonte kom med. Och det fanns fler som ville hjälpa till att leta efter Beppo. Anders, Kalle och Eva-Lotta, som den senaste timmen hade legat gömda bakom häcken och beundrat rödingarnas ihärdiga grävande, klev fram och erbjöd sitt bistånd, och det tog Sixten tacksamt emot. I nödens stund fanns inga fiender.

I innerligaste sämja tågade hela styrkan iväg.

"Han brukar aldrig gå bort", sa Sixten bekymrat. "Aldrig mer än högst ett par timmar åtminstone. Men nu har han varit försvunnen sen klockan elva i går kväll."

"Nä, sen tolv ungefär", sa Anders, "för ..."

Han tvärtystnade och rodnade våldsamt.

"Nåja, sen tolv då", sa Sixten tanklöst. Men så tittade han plötsligt och misstänksamt på Anders.

"Hur i fridens namn vet du det förresten?"

"Jag är sån där fjärrskådare, du vet", sa Anders hastigt. Han hoppades att Sixten inte skulle gå in på ämnet närmare. Ty han kunde ju inte tala om att han hade sett Beppo i köket ungefär vid tolvtiden, när han var på väg in med Stormumriken, men att hunden var försvunnen när han flydde ut genom fönstret ungefär en timme senare.

"Jaså, det var ju turligt att man fick tag i en fjärrskådare så lagom", sa Sixten. "Vill du vara snäll å skåda efter var Beppo är nånstans just nu."

Men Anders sa att han bara var fjärrskådare när det gällde tid, inte när det gällde plats.

"Hur mycket är klockan när vi hittar Beppo", ville Sixten då gärna veta.

"Vi hittar honom om en timme ungefär", sa Anders tvärsäkert. Men där tog fjärrskådaren fel. Riktigt så lätt gick det inte.

De sökte överallt. De letade i hela staden. De hörde sig

för på de ställen där det fanns hundar som Beppo brukade hälsa på. De frågade alla de mötte. Men ingen hade sett Beppo. Han var försvunnen.

Sixten var alldeles tyst nu. Han gick och smågrät av oro, men det kunde han ju på inga villkor visa. Han bara snöt sig påfallande ofta.

"Det måste ha hänt honom nånting", sa han med jämna mellanrum. "Han har aldrig varit borta så här förr."

De andra försökte trösta honom.

"Nä, inte har det hänt honom nånting", sa de. Men de var långt ifrån så övertygade som de låtsade.

De gick tysta en lång stund.

"Han var en sån rar hund", sa Sixten till sist med skrovlig röst. "Han förstod allt vad man sa åt honom."

Sedan måste han snyta sig igen.

"Låt bli att säga så där", sa Eva-Lotta. "Det låter som du trodde han var död."

Sixten svarade inget, bara snorade lite.

"Han hade så trofasta ögon", sa Kalle. "Jag menar att han *har* så trofasta ögon", skyndade han sig att säga.

Sedan var det om igen tyst en lång stund. När det blev alltför tryckande, sa Jonte:

"Ja, hundar är rara djur."

De var på väg hemåt nu. Det lönade sig ju inte att leta mer. Sixten gick en halv meter före de andra och sparkade en sten framför sig. Och de förstod precis hur ledsen han var.

"Tänk, Sixten, om Beppo har kommit hem medan vi har varit ute och letat så länge", sa Eva-Lotta hoppfullt.

Sixten stannade mitt i gatan.

"Om han har det", sa han, "om Beppo är hemkommen, då ska jag bli en bättre människa. Å, vilken bra människa jag ska bli! Jag ska tvätta örona varje dag och ..."

Han började springa med nyväckt hopp. De andra följde honom, och de önskade allihop så brinnande att de skulle få se Beppo stå vid grinden och skälla när de kom fram till postmästarvillan.

Men där fanns ingen Beppo. Sixtens generösa löfte om daglig örontvättning hade inte haft någon inverkan på de makter, som styrde hundars liv och steg. Och hoppet hade redan dött bort ur Sixtens röst när han ropade till sin mamma som satt på verandan:

"Har Beppo kommit tillbaka?"

Hon skakade på huvudet.

Sixten sa ingenting, han gick bara bort och satte sig på gräsmattan. De andra följde efter lite tvekande. De flockade sig omkring honom alldeles tysta, för det fanns inga ord som de kunde hitta på att säga, hur ivrigt de än sökte efter dem.

"Jag har haft honom sen han var en liten valp", förklarade Sixten med otydlig röst. De måste ju förstå att om man har haft en hund sedan han var en liten valp, så har man rättighet att vara röd i ögonen när den hunden försvinner.

"Och vet ni vad han gjorde en gång", fortsatte Sixten liksom för att plåga sig själv. "Det var när jag kom hem från sjukhuset och var opererad för blindtarmen. Då mötte Beppo mej vid grinden, och han var så glad så han slog omkull mej, och såret sprack opp igen."

Alla rördes av detta. En hund kunde verkligen inte ge större bevis på sin tillgivenhet än genom att slå omkull sin husbonde, så att hans blindtarmssår sprack upp.

"Ja, hundar är rara djur", bekräftade Jonte en gång till.

"Särskilt Beppo", sa Sixten och snöt sig.

Kalle visste aldrig efteråt vad det var för en ingivelse som kom honom att gå och titta i postmästarns vedbod. Det var ju egentligen fänigt, tyckte han själv, för om Beppo hade råkat bli inlåst där, så skulle han ju ha skällt tills någon kom och öppnade för honom.

Men även om det inte fanns något förnuftigt skäl att titta i vedboden, så gjorde Kalle det ändå. Han öppnade dörren på vid gavel så att ljuset föll in. Och långt borta i en vrå låg Beppo. Han låg alldeles stilla, och i ett förtvivlat ögonblick var Kalle säker på att han var död. Men när Kalle kom närmare lyfte hunden mödosamt på huvudet och gnällde sakta. Då störtade Kalle ut och skrek med sina lungors fulla kraft:

"Sixten! Sixten! Han är här! Han ligger i vedbon."

"Min Beppo! Min stackars lille Beppo", sa Sixten med darrande röst. Han låg på knä bredvid hunden, och Beppo tittade på honom, som om han ville fråga varför hans hus-

bonde inte hade kommit förr. Han hade ju legat här så oändligt länge och varit så sjuk att han inte ens orkat skälla. Å, så sjuk han hade varit! Han försökte tala om allt detta för husse, och det lät obeskrivligt ynkligt.

"Hör ni, han gråter ju", sa Eva-Lotta och började själv gråta.

Ja, Beppo var sjuk, det kunde man inte ta fel på. Han låg i en hel sjö av uppkastningar och exkrementer, och han var så svag att han inte kunde röra sig. Han bara slickade Sixtens hand helt stilla. Han ville tacka för att han slapp vara ensam i sitt elände.

"Jag måste springa efter veterinärn, och det tvärt ändå", sa Sixten.

Men när han reste sig gnällde Beppo så förtvivlat och så ängsligt.

"Han är rädd att du ska gå ifrån honom", sa Kalle. "Jag kan kila i ditt ställe."

"Säg åt honom att han skyndar sej", sa Sixten. "Och tala om för honom att det gäller en hund som har ätit råttgift."

"Hur vet du det?" sa Benka.

"Det vet jag", sa Sixten. "Det ser jag väl. Det är det där sakramenskade slakteriet, som lägger ut sjölök för att ta död på alla sina råttor. Beppo brukar gå dit och få ben ibland."

"Kan Beppo ... kan en hund dö av det?" frågade Anders med ögonen vidöppna av skrämsel.

"Tig", sa Sixten argt. "Inte Beppo! Beppo dör inte! Jag

har haft honom sen han var liten valp. Å, Beppo, varför måste du gå och nosa opp råttgift?"

Beppo slickade undergivet hans hand och svarade inte.

13

Kalle sov oroligt på natten. Han drömde att han var ute och letade efter Beppo igen. Han vandrade ensam på mörka, öde vägar, som sträckte sig framför honom i kuslig oändlighet och försvann i ett skrämmande dunkel långt, långt borta. Han väntade att han skulle möta någon människa som han kunde fråga efter Beppo, men där kom ingen. Hela världen var folktom och mörk och alldeles öde. Och plötsligt var det inte Beppo han letade efter längre. Det var någonting annat, någonting mycket viktigare, men han kunde inte minnas vad det var. Han kände att han *måste* komma ihåg det, det var som om livet berodde på det, men han kunde inte hitta det. Och han kom i en sådan vanda för detta att han vaknade av det.

Guðskelov att det bara var en dröm! Han tittade på klockan. Den var inte mer än fem. Då var det bästa att försöka somna om igen. Han borrade ner huvudet i kudden och försökte. Men nog var det egendomligt – den där drömmen ville inte släppa honom. Även när han var vaken

kände han att det var något han måste komma ihåg. Det låg någonstans långt inne i hjärnan och väntade på att få komma fram. En liten, liten bit längst där inne visste vad det var han måste komma ihåg. Han rev sig eftertänksamt i skallen och muttrade argt:

”Nå, så kläm fram med det då!”

Men det kom inget, och Kalle tröttnade. Nu ville han sova. Och så småningom kände han den där behagliga dåsigheten komma smygande, som betydde att sömnen var nära.

Men då, just när han redan sov till hälften, släppte den lilla biten inne i hjärnan ifrån sig det där som den hade malt på. Det var bara en enda mening. Och det var Anders röst som sa den.

”Om jag inte hade gett Beppo chokladen, så hade jag varit förlorad.”

Kalle satte sig kapprak upp i sängen. Han var med ens alldeles klarvaken.

”Om jag inte hade gett Beppo chokladen, så hade jag varit förlorad”, repeterade han sakta.

Vad var det för märkvärdigt med det nu då? Varför måste han så nödvändigt komma ihåg just den meningen?

Jo, därför att ... därför att ... det fanns en fruktansvärd möjlighet ...

När han hade kommit så långt la han sig ner och drog eftertryckligt täcket över huvudet.

"Kalle Blomkvist", sa han varnande till sig själv, "börja inte nu igen! Kom inte med dom där detektivgrillerna en gång till! Den sortens dumheter är vi färdiga med, det trodde jag vi var överens om!"

Nu skulle han sova! Det *skulle* han!

"Jag är ett offer för kokt torsk."

Det var om igen Anders röst han hörde. Det var då också sjutton att han inte kunde få vara i fred! Vad kom Anders här och babblade för i ett kör? Kunde inte han ligga hemma och underhålla sig själv, om han var så förtvivlat pratsjuk?

Men nu hjälpte ingenting längre. De där hemska tankarna ville fram. Det gick inte att hålla dem tillbaka.

Tänk, om det inte var fisken som Anders hade kräcks av! Kokt torsk var vedervärdigt, det höll Kalle med om, men man brukade inte kräkas en hel natt av det. Och tänk, om det inte var sjölök Beppo hade fått i sig! Tänk om det var ... tänk om det var ... förgiftad choklad!

Kalle försökte om igen hejda sig själv.

Mästerdetektiven har läst tidningar, märker jag, hånade han. Har följt med de senaste årens kriminalfall, tycks det. Men om det också *har* hänt förr att någon har blivit dödad med förgiftad choklad, så betyder inte det att varenda sabla chokladkaka är fullproppad med arsenik.

Han låg stilla en stund och tänkte. Och det var ängslande tankar.

Det kan finnas fler än jag som har läst tidningar och stu-

derat kriminalfall, tänkte han. Någon mer kan ha gjort det. Någon i gröna gabardinbyxor. Som är rädd. Han kan också ha läst artikeln om Eva-Lotta, där det talades om hur mycket choklad och karameller hon fick med posten. Den där artikeln, där det stod att Eva-Lotta Lisander kanske skulle bli det verktyg som satte fast mördaren, eller hur det nu var. Du store Nebukanesar, tänk om det var så!

Kalle flög upp ur sängen. Den andra hälften av chokladkakan, den hade ju han fått! Han hade alldeles glömt bort den. Var fanns den nu?

Den låg kvar i byxfickan förstås. De där blåbyxorna som han hade häromdan. Han hade inte använt dem sedan dess. Vilken tur för honom, vilken sagolik tur – om det nu verkligen var som han misstänkte.

Men man inbillar sig så mycket när man ligger i sängen och är vaken på småtimmarna. Det otroligaste blir troligt då. När Kalle kom på benen och stod i bara pyjamasen inne i garderoben där morgonsolen låg in genom fönstret, då tyckte han om igen att han var fånig. Det var naturligtvis inbillning alltihop – precis som vanligt!

"Fast för all del", sa han, "en liten rutinundersökning kan man ju alltid göra!"

Hans inbillade åhörare, som så länge hade hållit sig undan, väntade tydligen bara på detta lösenord. Han kom ivrigt löpande för att se vad det var den store mästerdetektiven nu höll på med.

"Vad tänker herr Blomkvist göra?" frågade han andäktigt.

"Som jag sa – en liten rutinundersökning."

Kalle var plötsligt mästerdetektiv igen, det kunde inte hjälpas. Han hade ju inte fått vara det på så länge, inte haft lust heller vad det beträffar. När det var verkligt allvar med i spelet, då ville han inte vara detektiv. Men just nu tvivlade han själv så pass starkt på att hans misstankar hade något fog för sig att han hjälplöst föll för frestelsen att låtsas på det gamla viset.

Han tog fram chokladkakan ur byxfickan och visade den för sin inbillade åhörare.

"Av vissa skäl misstänker jag att den här är förgiftad med arsenik."

Hans inbillade åhörare krympte samman i skräck.

"Ni vet att sådant har hänt förr", fortsatte mästerdetektiven obarmhärtigt. "Och det finns nånting som heter imitationsbrott. Det är en mycket vanlig företeelse att en brottsling hämtar en idé från något tidigare inträffat kriminalfall."

"Men hur kan man veta om där verkligen är någon arsenik", sa den inbillade åhöraren och tittade hjälplös och rådvill på chokladkakan.

"Man gör ett litet prov", sa mästerdetektiven lugnt. "Det Marshska arsenikprovet. Det är det jag tänker göra nu."

Hans inbillade åhörare såg sig omkring i garderoben med beundrande blickar.

"Ett förnämligt laboratorium herr Blomkvist har här", sa han. "Herr Blomkvist är en skicklig kemist, kan jag förstå?"

"Nåja, skicklig ... jag har ägnat en stor del av mitt långa liv åt kemiska studier", medgav mästerdetektiven. "Kemin och kriminaltekniken måste gå hand i hand, förstår ni, min unge vän!"

Hans arma föräldrar skulle, om de hade varit närvarande, kunnat bekräfta att en stor del av mästerdetektivens långa liv verkligen hade ägnats åt kemiska studier i just den här garderoben. Fast de hade antagligen uttryckt det på ett annat sätt. De skulle nog ansett att man kom sanningen närmare, om man intygade att han upprepade gånger hade försökt spränga sig själv och huset i luften för att tillfredsställa en forskariver som inte alltid motsvarades av exakta kunskaper.

Men den inbillade åhöraren hade ingenting av den skepsis som utmärker föräldrar. Han tittade intresserat på när mästerdetektiven från en hylla plockade ner en rad attiraljer, en spritlampa och diverse glaströr och burkar.

"Det där provet herr Blomkvist talade om, hur gör man det", undrade han vetgirigt.

Mästerdetektiven begärde inte bättre än att få undervisa honom.

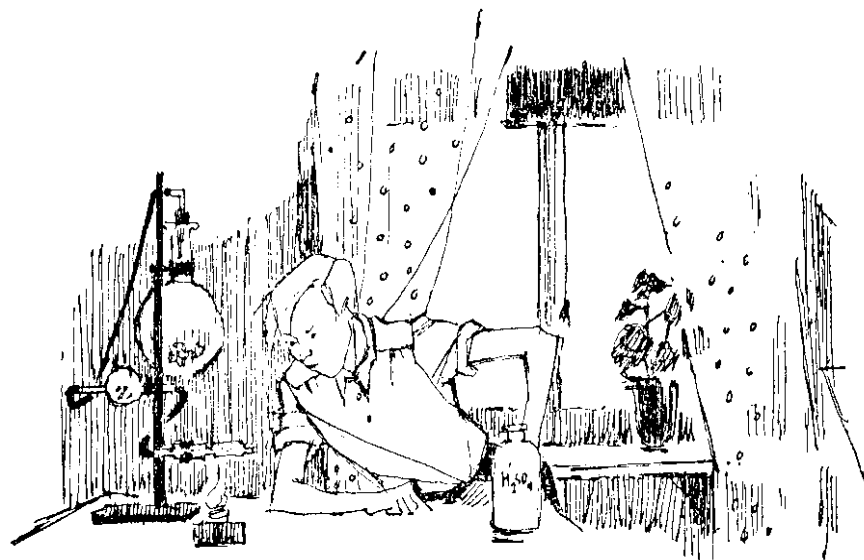
"Vad vi först och främst behöver är en vätgasapparat", sa han i docerande ton. "En sådan har jag här. Det är helt enkelt en burk, och i den burken lägger jag ner ett par zinkbitar i svavelsyra. Då bildas vätgas, förstår ni. Om vi häri inför arsenik i någon form, bildas en gas som heter arsenikväte, H_3As . Vi leder ut gasen genom det här glasröret, låter den gå vidare och torkas i ett rör med vattenfri kalciumklorid och därefter fortsätta genom det här smalare röret. Med tillhjälp av spritlampan uppvärmer vi gasen just här vid förträngningen. Och då, förstår ni, sönderdelas gasen i väte och fri arsenik, och arseniken avsätter sej på glasrörets väggar som en speglande gråsvart beläggning. Den så kallade arsenikspegeln, som jag förmodar att ni har hört talas om, min unge vän?"

Hans unge vän hade inte hört talas om något som helst, men han följde med spänt intresse mästerdetektivens alla förberedelser.

"Kom nu ihåg", sa mästerdetektiven, när han till slut tände spritlampan, "att jag ingalunda har sagt att chokladen verkligen innehåller arsenik. Det är bara en rutinundersökning jag gör, och jag hoppas innerligt att mina misstankar är obefogade."

Sedan var det tyst där inne i den soliga garderoben. Mästerdetektiven var så upptagen med det han hade för händer att han helt glömde sin unge vän.

Nu var glasröret uppvärmt. En bit av chokladen hade

han pulvriscrat, och genom en tratt förde han nu in den i vätgasapparaten.

Så väntade han och höll andan.

Gode Gud, den var där! Arsenikspegeln! Det ohyggliga beviset på att han hade haft rätt. Han stirrade på glasröret som om han inte trodde sina ögon. Innerst inne hade han hela tiden tvivlat. Nu var inget tvivel möjligt längre. Detta betydde ... någonting fruktansvärt.

Darrande släckte han spritlampan. Hans inbillade åhörare var borta. Han försvann på samma gång som den skicklige mästerdetektiven förvandlades till en liten förskrämd Kalle.

Anders väcktes en stund senare av att någon visslade Vita

Rosens signal nedanför hans fönster. Han stack ut ett söm-
nigt ansikte mellan pelargoner och fikusar för att se vem
det var. Där stod Kalle utanför skomakarverkstan och vin-
kade åt honom.

"Var brinner det", sa Anders. "Varför kommer du och
väcker opp folk så här dags?"

"Prata inte utan kom ner", sa Kalle. Och när Anders änt-
ligen kom, spände han ett par allvarliga ögon i honom och
frågade:

"Smakade du på den där choklan innan du gav den till
Beppo?"

Anders stirrade häpet på honom.

"Kommer du sättande hit klockan sju på morgonen bara
för att fråga om det", sa han.

"Ja, för det var arsenik i den", sa Kalle lugnt och stilla.

Anders ansikte smalnade och blev blekt.

"Jag minns inte", viskade han. "Jo, jag slickade av fing-
rarna ... jag körde ju ner Stormumriken rakt i den där sme-
ten jag hade i fickan. Är du alldeles säker på att ..."

"Ja", sa Kalle hårt. "Och nu går vi till polisen."

Han berättade brådslande för Anders om provet som
han hade gjort, och den hemska sanning som det hade
avslöjat. De tänkte på Eva-Lotta, och de kände sig kusliga-
re till mods än de hade gjort någon gång förr i sitt unga liv.
Eva-Lotta fick inte veta det här, hon måste hållas utanför
tillsvidare, det var de överens om.

Anders tänkte också på Beppo.

"Det är jag som har förgiftat honom", sa han förtvivlad.
"Om Beppo dör kan jag aldrig se Sixten i ansiktet mer."

"Beppo dör inte. Det vet du ju att veterinären sa", trös-
tade Kalle honom. "Han har fått så mycket medicin och
magsköljningar och allt möjligt. Och det var väl bättre att
Beppo fick i sej chokladen än om det hade varit du eller
Eva-Lotta?"

"Eller du", sa Anders.

De ryste båda två.

"En sak är i alla fall tydlig", sa Anders när de styrde kurs
mot polisstationen.

"Vad då", sa Kalle.

"Du måste ta hand om det här fallet, Kalle. Det blir ingen ordning på det förr. Det har jag ju sagt hela tiden."

14

"Det här mordet *måste* klaras upp", sa kriminalkommissarien och lät sin tunga hand falla i bordet.

I fjorton dagar hade han arbetat med denna sällsynt intrikata affär. Nu skulle han lämna staden. Statspolisens verksamhetsområde var stort, och han hade uppgifter som väntade på annat håll. Han lämnade emellertid kvar tre av sina män, och han hade kallat dem till en morgontidig konferens på polisstationen tillsammans med ortspolisen.

"Men såvitt jag kan se", fortsatte han, "är det enda påtagliga resultatet av de här fjorton dagarnas jobb bara det att ingen människa vågar ha mörkgröna gabardinbyxor."

Han skakade missmodigt på huvudet. De hade arbetat och arbetat hårt. De hade följt varje tänkbart uppslag. Men gåtans lösning tycktes lika avlägsen som när de började. Mördaren hade dykt upp ur intet och försvunnit i intet. Ingen hade sett honom mer än en enda – Eva-Lotta Lisander.

Allmänheten hade gjort sitt bästa för att hjälpa till. Det

hade kommit många upplysningar om personer som brukade gå klädda i mörkgröna gabardinbyxor, ja, en del uppgav för säkerhets skull också alla blå och grå och bruna gabardinbyxor som de kände till. Och i går hade kommissarien fått ett anonymt brev, där det stod att 'Skräddare Andersson har en Lymel te pojk och den pojken har svatte böxer, det har han. Så bare sätt in honom'.

"Och när dom begär att man ska häkta folk för att dom har svarta byxor så är det ju inte så underligt om alla mörkgröna gabardinbyxor har försvunnit som genom ett trollslag", sa kommissarien och skrattade.

Eva-Lotta hade ett par gånger blivit kallad för att konfronteras med en del individer som kommissarien funnit anledning syna lite närmare i sömmarna. Vederbörande hade ställts upp i rad tillsammans med en hel massa andra ungefär likadant klädda, och efteråt hade Eva-Lotta blivit tillfrågad om någon av dem var den man hon hade mött ute på Prärien.

"Nej, ingen", sa Eva-Lotta varje gång.

Hon hade också fått gå igenom en massa av polisens fotografier, men där fanns heller ingen hon kände igen.

"Och dom ser ju så snälla ut allihop", sa hon och tittade forskande på bilderna av våldsmän och tjuvar.

Varenda människa uppe på Rackarbacken hade blivit förhörd om sina iakttagelser beträffande Grens privatliv. Speciellt var polisen intresserad att få veta om de hade

märkt något ovanligt den där måndagskvällen före mordet, då mannen i gabardinbyxorna bevisligen hade besökt Gren. Jo, nästan alla hade märkt något kolossalt ovanligt just den kvällen. Det hade varit sådant väsen på Rackarbacken, som om minst tio mördare höll på att förgöra varann. Det lät ju intressant. Men kriminalkommissarien kom snart på det klara med att det var rosornas krig som hade åstadkommit detta oväsen. Flera personer, och bland dem också Kalle Blomkvist, hade emellertid uppgivit att de hade hört en bil startas och köra sin väg vid den aktuella tidpunkten. Och det hade utrönts att det inte kunde vara fråga om doktor Forsbergs bil, som han använt vid ett sjukbesök hos Fredrik med foten samma kväll.

Farbror Björk hade skämtsamt retat Kalle för att han inte tagit reda på den där bilen lite bättre.

"Du, som är mästerdetektiv", sa han, "att du inte löpte dit och skrev upp bilnumret! Hur sköter du dej egentligen nu för tiden?"

"Jag hade ju tre ilskna rödingar efter mej", sa Kalle skamset till sitt försvar.

Ett intensivt arbete hade lagts ner på att komma i kontakt med Grens klienter. Man hade lyckats spåra upp de flesta av namnen på de reverser som tillvaratagits i Grens bostad. Det visade sig att det rörde människor i de mest skilda delar av landet.

"En man med bil – sannolikt", sa kriminalkommissarien

och ruskade på sig som en ilsken terrier. "Han kan precis lika bra bo hundra mil härifrån. Han kan ha haft bilen parkerad i närheten av Herrgårn och sprungit direkt dit efteråt och kört sin väg och varit miltals därifrån innan vi ens fick veta vad som skett."

"Ja, han kunde aldrig ha valt en bättre mötesplats än där ute vid Herrgårn", sa konstapel Björk. "Vägarna där omkring är alldeles öde. Där bor ju överhuvudtaget inga människor som kunde se honom och hans bil."

"Vilket onekligen vittnar om en viss lokalkännedom, eller hur", sa kommissarien.

"Kanske", sa konstapel Björk. "Kan förstås också vara en slump att det kom att bli just där."

Man hade noga sökt efter bilspår överallt på vägarna omkring Herrgården omedelbart efter mordet. Men där fanns inga. Det häftiga regnet hade sannerligen varit förbrytaren till ovärderlig hjälp.

Och som de hade letat efter den där tappade reversen! Varenda buske, varenda sten, varenda tuva var undersökt. Men det ödesdiga pappret var och förblev borta.

"Försvunnet lika spårlöst som mördaren", sa kriminalkommissarien med en suck. "Tänk att karln inte kan ge *något* livstecken ifrån sej!"

Ute i förrummet hördes just då ett par ivriga pojkröster. De begärde tydligen att få träffa kriminalkommissarien, ty man

kunde höra den unge extrakonstapeln där ute försäkra att kommissarien satt upptagen i konferens, han fick inte störas.

Pojkrösterna blev bara ännu mer envetna.

"Vi *måste* träffa honom, säger jag!"

Konstapel Björk kände igen Anders röst, och han reste sig och gick ut.

"Farbror Björk", sa Anders så fort han fick se honom, "det var om det här mordet ... Kalle har tagit hand om det nu ..."

"Det har jag visst inte", protesterade Kalle harmset, "men ..."

Farbror Björk tittade ogillande på dem.

"Jag trodde jag hade sagt ifrån att det här inte är något för småpojkar och mästerdetektiver", sa han. "Ni kan med fullt förtroende låta statspolisen sköta om det. Gå hem med er!"

Men nu blev Anders arg till och med på farbror Björk, som han annars gillade så högt och rent.

"Gå hem", skrek han. "Gå hem och låta mördaren arsenikförgifta hela stan, va?"

Kalle kom till hans hjälp. Han tog fram en väl inslagen chokladkaka och sa allvarligt:

"Farbror Björk, någon har skickat förgiftad choklad till Eva-Lotta."

Han tittade bönfallande på den länge polismannen som

stod där och ville hindra honom. Men farbror Björk hindrade honom inte längre.

”Kom in”, sa han och sköt pojkarna framför sig.

Det blev tyst när Kalle och Anders hade slutat sin berättelse. En lång stund var det tyst. Sedan sa kriminalkommissarien:

”Var det jag som ville ha ett livstecken från mördaren?”

Han väjde chokladbiten i handen. Det var förvisso inte ett sådant livstecken han hade önskat sig.

Så tittade han provande på Anders och Kalle. Naturligtvis fanns den möjligheten att de här ynglingarna var ute i ogjort väder. Han visste ju inte hur pass pålitlig Kalle var som kemist och om man kunde tro på hans uppgift om arsenikspegeln. Hans fantasi kunde kanske ha skenat iväg med honom. Nåja, det fick ju en rättskemisk undersökning ge svar på. Det där med hunden såg ju onekligen egenomligt ut. Det skulle ha varit värdefullt att få ett prov även från den andra hälften av chokladkakan, den som hunden fick. Men bägge pojkarna hade intygat att de i går kväll hade hjälpt till att omsorgsfullt städa bort alla uppkastningar efter hunden. Allt som kunde göras för att utplåna spåren var gjort. Och för att det skulle bli ännu bättre hade Eva-Lotta också kastat bort kuvertet som chokladen kom i, påstod pojkarna. Ja, den ungen slängde verkligen värdefulla papper omkring sig, tänkte kommissarien. Men hur skulle

hon förresten kunna veta att kuvertet skulle få någon betydelse. Hur som helst – de fick leta efter det förstås, men det var nog föga sannolikt att de skulle hitta det.

Han vände sig till Anders.

”Du sparade väl händelsevis inte någon aldrig så liten bit av din halva?” frågade han.

Anders skakade på huvudet.

”Nej, Beppo fick alltihop. Jag bara slickade av det jag hade på fingrarna.”

”Nå, men i byxfickan då? Kan det inte ha kladdat av sej på den?”

”Mamma tvättade dom byxorna i går”, sa Anders.

”Synd det”, sa kommissarien.

Han teg en stund, men så spände han ögonen i Anders.

”Det är en sak jag sitter här och funderar på. Du hade ett ärende in i postmästarns kök natten till i går, sa du. Du kröp in genom fönstret när alla låg och sov. För en gammal polisman låter det där ganska oroväckande. Skulle man kunna få veta exakt vad du hade där att göra?”

”Nja ... alltså ...” sa Anders och skruvade på sig.

”Nå”, sa kommissarien.

”Det var alltså Stormumriken ...”

”Nej, nej, kom inte och säg att han är inblandad nu igen”, bad kommissarien bevekande. ”Den där Stormumriken börjar bli allvarligt komprometterad, tycker jag. Han dyker ju upp varje gång det händer nånting.”

"Jag skulle bara lägga honom i Sixtens jordglob", sa Anders urskuldande.

Kalle avbröt honom med ett tjut.

"Stormumriken", skrek han. "På honom finns det kanske choklad. Anders körde ner honom i chokladsmeten han hade i fickan."

Över kommissariens ansikte spred sig ett brett leende.

"Jag tror det är på tiden att Herr Stormumriken ställer sej till polisens förfogande", sa han.

Och sålunda fick Stormumriken än en gång färdas med poliseskort. Konstapel Björk begav sig skyndsamt iväg till postmästarvillan, och i hans kölvatten följde Kalle och Anders.

"Stormumriken blir så bortskämd på det här sättet", sa Kalle. "Till sist kommer han att fordra ridande polis både före och efter, när han ska flyttas från ett ställe till ett annat." Trots den makabra anledningen till att Stormumriken måste hämtas och trots den beklämning detta måste väcka i deras unga sinnen, kunde de ändå inte låta bli att i någon liten mån se företaget ur Vita Rosens synpunkt. I och med upptäckten att det var Anders, som utan att veta det hade förgiftat Beppo, var ju hemligheten med Stormumriken i jordgloben prisgiven åt de röda. De måste ju berätta allt för Sixten, och det innebar att han omedelbart skulle lägga beslag på klenoden. Men nu kom polismakten och ställde Stormumriken under sitt beskydd. Och hur

innerligt bedrövade de än var både för Eva-Lottas och Beppos skull, så kunde Anders och Kalle ändå inte låta bli att tycka att detta var en fin lösning.

"Förresten är Stormumriken en livräddare", sa Kalle. "För om inte du, Anders, hade gått och lagt honom i jordgloben, så hade aldrig Beppo fått chokladen. Och om Beppo inte hade fått chokladen, så hade det säkert hänt nånting mycket värre med den. Det är inte säkert att alla tål arsenik lika bra som Beppo."

Både farbror Björk och Anders höll med om detta.

"Stormumriken är en mycket aktningsvärd person", sa farbror Björk och öppnade postmästarns grind.

Beppo låg i en korg på verandan, fortfarande svag men obestriddligen vid liv. Sixten satt bredvid och såg på honom med ögon som var bräddfulla av kärlek och dyrkan. Han hade ju haft den här hunden sedan den var en liten valp, och han tänkte fortsätta att ha den länge än.

När han hörde grinden öppnas tittade han upp, och hans ögon blev runda av förvåning.

"Goddag, Sixten", sa farbror Björk. "Jag kommer för att hämta Stormumriken."

Hur snart glöms ett mord? Ack, det dröjer inte alls så länge. Människor pratar en liten tid, pratar och gissar och upprörs och ryser och ondgör sig över att polisen ingenting uträttar. Och så rätt som det är, så är det inte intressant längre. De börjar prata om något annat, de ryser och ondgör sig över nya ting.

Allra fortast glömmer förstås de mycket unga, de där som måste sköta krig mellan rosor, Stormumrikars erövra-re. Det är så mycket de måste tänka på, de har så mycket att göra. Vem var det som sa att ett sommarlov är långt? Fel, alldeles fel! Ett sommarlov är så sorgligt, obarmhärtigt kort att man kan gråta åt det. De gyllene dagarna rinner undan en efter en. Det gäller att utnyttja varje sekund. Inte kan man låta tanken på mörka våldsdåd fördystra den sista solblossande veckan av ett sommarlov!

Deras mödrar glömmer inte riktigt lika fort. De håller sina små ljushåriga döttrar hemma en tid, de vågar inte släppa dem ur sikte. De spanar med oroliga ögon ut genom

fönstren när de inte hör sina söner skräna i närheten. Då och då kommer de rusande för att övertyga sig om att inget ont hänt deras älsklingar. Och en lång tid går de ängsligt igenom innehållet i brevlådorna för att se att där inte döljs några nya farligheter. Men till sist orkar de inte oroa sig längre. De måste försöka tänka på något annat. Och deras söner och döttrar, som haft mycket besvär för all denna oros skull, drar en djup suck av lättnad och söker upp sina gamla slagfält och lekplatser som en tid varit förbjudna.

Polisen glömmer inte – fast det kanske ser så ut. Den arbetar vidare i det tysta trots alla svårigheter. Trots alla uppslag som måste förkastas som obrukbara, trots alla viktiga papper som är borta och inte kan hittas, trots att det ibland förefaller alldeles meningslöst att fortsätta. Polisen arbetar vidare – den glömmer inte.

En till finns det som aldrig glömmer. Det är mördaren. Han kommer ihåg vad han har gjort. Han kommer ihåg det när han lägger sig om kvällen och när han stiger upp om morgonen och under alla de långa timmarna däremellan. Han minns det varje stund, om dagen och om natten, och det förföljer honom i hans oroliga sömn.

Och han är rädd. Han är rädd när han lägger sig om kvällen, och när han stiger upp om morgonen och under alla de långa timmarna däremellan. Han är rädd varje stund, om dagen och om natten, och skräcken förgiftar hans sömn.

Han vet att det finns en, som har sett hans ansikte i ett ögonblick när hon inte borde ha sett det, henne är han rädd för. Han försöker ändra sitt utseende så mycket som möjligt, han rakar av sig sina mustascher och klipper håret till en kort, upprättstående stubb. Sina gröna gabardinbyxor använder han aldrig mer, de där byxorna som hänger längst inne i garderoben och som han inte törs göra sig av med för att ingen skall börja undra. Men han är rädd ändå. Och så är han rädd att någon till sist skall hitta den där reversen som han tappade. Reversen med hans namn på. Han läser tidningen varje dag och är så rädd att där ska stå att nu äntligen har man hittat papperet, nu äntligen ska väl mördaren bli fast. Han är så rädd så att han om och om igen måste dit och leta bland buskarna, fast han vet att det är lönlöst. Han måste om och om igen övertyga sig själv att det där förfärliga papperet inte har letat sig in bland några vissna fjolårsgräs eller bakom någon sten. Och därför tar han ibland sin bil och kör i rasande fart de sex milen till den där välbekanta platsen i utkanten av Prärien. Ty vad tjänade det väl till att röja en människa ur vägen för att slippa de ständigt malande penningbekymren, om ett enda litet papper skall få förstöra alltihop? Han har spelat ett högt spel, och han måste spela det till slut. Blir han upptäckt är allt förbi. Då blir hans ogärning, som i hans egna förblindade ögon var oundviklig, det dummaste och mest huvudlösa han någonsin gjort.

Ingen enda gång tänker han på att en människa är borta för alltid. Att en gammal man för hans skull aldrig fick se den här sommaren övergå till höst. Han tänker bara på sig själv. Han tänker klara sig till varje pris. Men han är rädd. Och aldrig är en människa så farlig som när hon är rädd.

Ännu hade Stormumriken inte kommit tillbaka från den rättskemiska undersökningen i Stockholm. Men beskedet hade polisen fått omgående: de ytterligt små chokladkvantiteter som fastnat på Stormumriken hade mycket riktigt visat spår av arsenik. Och det som fanns kvar av Kalles chokladkaka innehöll tillräckligt mycket av gift för att i det närmaste kunna ta livet av en människa. Hade Eva-Lotta ätit hela chokladkakan, som avsändaren väl hade hoppats, skulle hon haft mycket små utsikter att överleva.

Eva-Lotta visste om det attentat hon blivit utsatt för. Det skulle varit omöjligt att hålla henne okunnig om en sak som stod i varenda tidning. Dessutom ansåg kriminalkommissarien det som sin skyldighet att varna henne. Visserligen hade strömmen av gåvor och godsaker efter en enträgen uppmaning i pressen totalt sinat, men Eva-Lotta kunde behöva ta sig i akt ändå. För en desperat människa fanns det kanske andra utvägar att skada henne. Och fastän kommissarien räknade med att den stackars flickan skulle få ett nytt sammanbrott när hon fick veta den grymma

sanningen, gick han hem till bagarmästarns och hade ett allvarligt samtal med henne.

Men han hade räknat fel. Eva-Lotta fick inte alls något sammanbrott. Hon blev arg, arg så att det gnistrade.

”Beppo kunde ju ha dött”, skrek hon. ”Tänk att närapå ha ihjäl en stackars oskyldig hund som inget ont gjort.”

I Eva-Lottas ögon var detta ett nidingsdåd som överträffade allt annat.

Men hennes naturliga bekymmerslöshet hjälpte henne att glömma sådant som var otäckt. Efter ett par dagar hade hennes glättighet kommit tillbaka. Hon mindes inte mer att det fanns ondskefulla människor i världen, hon visste bara att det var sommarlov och obeskrivligt härligt att leva.

Ja, ännu en fattig vecka var det sommarlov. Alla riddare av Vita och Röda Rosen insåg att den korta nådatiden måste användas till något bättre än sorgesamma grubblerier över sådant som hade hänt och inte gick att ändra.

Beppo var frisk igen. Och Sixten, som hittills hade suttit som klistrad vid hans sida, greps av ny verksamhetslust. Han kallade på nytt sina trupper under fanorna. De samlades i hans garage och smidde ränker. Ty nu var hämndens timme slagen, nu skulle de vita få för Stormumriken i jordgloben och andra missförhållanden. Att Anders hade råkat förgifta Beppo räknades inte dit. Det hade Sixten av hela sitt hjärta förlåtit honom, och Anders hade också på det mest rörande sätt deltagit med Beppo i hans sjukdom.

Strider hade rasat mellan Röda och Vita Rosen långt före Stormumrikens tid. Och även om Stormumriken med alla de magiska egenskaper som tillskrevs honom var oöverträffad som krigsmål, så fanns det ju andra klenoder man kunde röva från motståndaren. Vita Rosen hade exempelvis ett plåtskrin fullt med hemliga papper. Anders ansåg att man utan större risk kunde förvara detta skrin i byrån på bagerivinden. Det kunde man kanske också – i vanliga fall. Men nu, när Stormumriken var ute på tjänsteresa, kom Sixten till den slutsatsen att Vita Rosens plåtskrin var en utomordentlig dyrbarhet som måste erövras, även om Röda Rosen måste kämpa till sista man. Det var Benka och Jonte genast med om, man kunde inte tänka sig två ynglingar mer villiga att kämpa till sista man. Sedan det heroiska beslutet med dyra eder bekräftats vid ett möte i ledarens garage gick Sixten om aftonen lugnt och stilla till Vita Rosens högkvarter på bagerivinden och tog skrinet. Det väntade ramaskriet från de vita uteblev emellertid, av den enkla anledningen att de inte märkte att skrinet var borta. Till sist tröt Sixtens tålamod, och han skickade Benka med ett handbrev till de vita för att få dem att vakna upp och inse vad som hade skett. Brevet lydde sålunda:

Var är väl Vita Rosens hemliga skrin, ja,
var äro väl de hemliga urkunderna?
Där Prärien tar slut, där står ett hus,

i det huset finns ett rum, i det rummet
finns ett hörn, i det hörnet finns ett
papper, på det papperet finns en karta,
på den kartan ... ja, just det ja!
O, vita lus,
sök i detta hus!

"Aldrig i livet går jag dit", sa Eva-Lotta först. Men vid närmare eftertanke sa hon sig själv att hon ju inte i alla sina livsdagar kunde hålla sig borta från Prärien, lekplatsen över alla lekplatser. Vår eller höst, sommar eller vinter, Prärien var alltid lika lockande, lika full av möjligheter. Fick hon aldrig mer leka på Prärien, kunde hon lika gärna gå i kloster.

"Jag följer med", sa hon efter en kort strid med sig själv. "Det är lika bra att få det överstökat innan det där blir en fix idé hos mej."

Och morgonen därpå steg de vita rosorna upp onaturligt tidigt för att inte riskera att bli överraskade av fienden under sitt letande. För säkerhets skull nämnde Eva-Lotta inte något där hemma om vart hon var på väg. Hon tassade i all tysthet ut genom trädgårdsgrinden och förenade sig med Anders och Kalle, som en stund hade stått där och väntat.

Och Prärien var inte alls så skräckinjagande som Eva-Lotta hade trott. Den låg där fredlig och tyst som alltid,

och svalorna kastade sig i snabba sving genom luften med förnöjt sisande, här fanns ingenting att vara rädd för. Och Herrgården såg nästan välkomnande ut, som om den inte alls var ett stackars övergivet, obebott hus utan ett hem där människorna bara inte riktigt hade vaknat ännu. Snart skulle de kanske slå upp fönstren på vid gavel, gardinerna skulle fläktas i morgonbrisen, rummen genljuda av glada röster, och från köket skulle höras ett trevligt skrammel som betydde frukost. Här fanns verkligen ingenting att vara rädd för.

Men när de steg in genom dörren var det ändå bara ett dött hus som tog emot dem. Ett hus med spindelväv i vrårna, flagande tapeter och spräckta fönsterrutor. Här hördes förvisso inga glada röster mer än deras egna.

"O, vita lus, sök i detta hus", hade den röde ledaren uppmanat dem, och de gjorde sitt bästa. De fick leta länge, för det var ett stort hus med många rum och många hörn, men till sist kröntes deras letande med framgång – precis som de röda hade räknat ut. Ty nu om inte förr skulle de vita grundluras, det hade Sixten bestämt.

Papperet upptog mycket riktigt en karta, och det var inte svårt att lista ut att den föreställde postmästarns trädgård. Där fanns boningshuset och garaget och vedboden och hemlighuset och alltihop, och så på ett ställe en rund ring med uppmaningen: Gräv här!

"Vad man än kan säga om rödingarna, men så vidare

påhittiga är dom inte", sa Anders, när han hade studerat kartan en stund.

"Nä, det här verkar småfjolligt", sa Kalle. "Det är ju så barnsligt enkelt så man nästan skäms. Men vi får väl ge oss dit och gräva då, kan jag tro."

Ja, de skulle dit och gräva, men först var det något annat de ville göra. Varken Anders eller Kalle hade varit här ute sedan den minnesvärda onsdagen. Då hade de blivit avvisade av farbror Björk. Men nu grep dem en liten otäck nyfikenhet. Borde man inte i alla fall gå och titta på den där platsen, när man ändå var här?

"Inte jag", sa Eva-Lotta med eftertryck.

Hon ville hellre dö än gå den lilla stigen mellan hasselbuskarna en gång till. Men om Anders och Kalle hade lust, så varsågod, hon skulle inte hindra dem. Själv stannade hon där hon var. Bara de kom och hämtade henne efteråt.

"Ja, vi är tillbaka om tio minuter", sa Kalle.

Så gick de.

När Eva-Lotta blev ensam började hon möblera. I sin fantasi möblerade hon hela huset och befolkade det med en stor, barnrik familj. Ty Eva-Lotta hade själv inga syskon, och små barn var det bästa hon visste.

Här är matsalen, tänkte Eva-Lotta. Här är bordet. De är så många, så de trängs omkring det. Och Krister och Kristina slåss och får gå in i barnkammaren. Bertil är så

liten så han måste ha en hög barnstol att sitta i. Hans mamma matar honom, men å, vad han spiller! Stora syster Liliane, hon är så vacker, hon har alldeles svart hår och svarta ögon och ska ha bal i kväll. Här är salongen. Hon ska stå här under kristallkronan i vit sidenklänning och gnistra med ögon.

Eva-Lotta gnistrade med ögonen och var stora syster Liliane.

Storebror Klas kommer hem från Uppsala just i dag, han är färdig med sin examen. Brukspatron är så glad för det, han står vid fönstret och tittar ut och väntar på sin son.

Eva-Lotta putar myndigt med magen och var brukspatron som stod vid fönstret och väntade på sin son.

Och se, där kom han ju gående alldeles utanför! Så bra han såg ut – fast han kunde gott ha varit lite yngre!

Det dröjde ett par sekunder innan Eva-Lotta kom tillbaka från sin låtsavärld och begrep att det inte var storebror Klas, som kom klivande med långa, snabba steg, utan en riktig människa av kött och blod. Hon småskrattade lite förläget för sig själv, tänk om hon hade ropat "Hej Klas" till honom.

Nu tittade han upp och fick se henne i fönstret. Han ryckte till, storebror Klas, han tyckte visst inte alls om att se brukspatron stå där och kika på honom. Han fick så brått att fortsätta.

Så brått.

Men plötsligt hejdade han sig och vände tillbaka. Ja, han vände tillbaka!

Eva-Lotta tänkte i alla fall inte genera honom vidare. Hon gick in i matsalen igen för att se om Bertil var färdig med sin skorpvälling. Det var han inte, och stora syster Liliane måste hjälpa honom lite. Hon var så upptagen med detta att hon inte hörde hur dörren öppnades. Och hon gav till ett litet rop av häpnad när hon tittade upp och fick se att storebror Klas hade kommit in i rummet.

"Goddag", sa han – storebror Klas eller vad han nu var för en.

"Goddag", sa Eva-Lotta.

"Jag tyckte precis att det var en gammal bekant jag såg här inne", sa storebror Klas.

"Nej, det var bara jag", sa Eva-Lotta.

Han tittade provande på henne.

"Men har vi inte träffats förr, du och jag?" frågade han.

Eva-Lotta skakade på huvudet.

"Nej, det tror jag inte", sa hon. "Det kan jag då inte komma ihåg."

"Bland tusen skulle jag känna igen honom" hade hon sagt en gång. Men inte visste hon då att en människas utseende kunde förändras så grundligt genom att ett par mustascher rakas bort och ett långt, slängande hår klipps till en liten kort, upprättstående stubb. Den man hon en gång mötte på

den lilla stigen och vars bild för evigt var inpräglad på hennes näthinna hade dessutom haft gröna gabardinbyxor, och hon saknade förmåga att föreställa sig honom klädd på något annat sätt. Storebror Klas hade en smårutig, grå kostym.

Han såg på henne med ett par oroliga ögon, och så frågade han: "Vad kan en sån här liten fröken heta?"

"Eva-Lotta Lisander", sa Eva-Lotta.

Storebror Klas nickade.

"Eva-Lotta Lisander", sa han.

Eva-Lotta hade ingen aning om hur bra det var att hon inte kände igen storebror Klas. Till och med en ogärningsman ryggas tillbaka för att göra ett barn illa i onödan. Men det här var den mannen som tänkte klara sig till varje pris. Han visste att någon som hette Eva-Lotta Lisander skulle kunna förstöra alltihop för honom, och han var redo att göra precis vad som helst för att hindra det. Men nu stod hon här, denna Eva-Lotta Lisander, som han hade tyckt sig känna igen genom fönstret så fort han såg hennes ljusa hår, nu stod hon här och sa alldeles lugnt att hon aldrig hade sett honom förr. Och han kände en lättnad så stor att han kunde ha skrikit. Han slapp tysta den här pladdrande lilla munnen som hade gjort honom så mycket bekymmer, och han slapp gå i ständig ångest för att en dag möta en plötsligt uppdykande Eva-Lotta Lisander, som mycket väl kunde tänkas besöka grannstaden där han bodde. Som

mycket väl skulle kunnat peka på honom och säga: "Där går mördaren!" Men hon kände inte igen honom, hon var inte längre ett vittne, hon skulle aldrig kunna peka ut honom. Han var så lättad över detta att han till och med var glad att hon hade undgått hans attentat med chokladkakan, om vilket tidningarna hade berättat så mycket.

Storebror Klas tänkte gå. Han tänkte gå för att aldrig mer återkomma till den här fördömda platsen. Men när han redan stod med handen på låsvredet vaknade hans misstänksamhet. Hon var väl inte en förhärdat skådespelerska, den lilla, som spelade oskyldig och bara låtsades att hon inte kände igen honom? Han gav henne ett lurande ögonkast. Men hon stod där med ett litet vänligt leende omkring läpparna, och hennes barnablick var öppen och tillitsfull, där fanns inte någon förställning, det begrep han, fast han annars inte visste mycket om sveklöshet. Men han frågade ändå för säkerhets skull:

"Vad gör du här ute så ensam?"

"Jag är inte ensam", sa Eva-Lotta glatt. "Anders och Kalle är här också. Mina kamrater, förstår ni."

"Hålls ni här och leker", sa storebror Klas.

"Nä", sa Eva-Lotta, "vi har bara letat efter ett papper."

"Ett papper", sa storebror Klas och hårdnade i blicken. "Har ni letat efter ett papper?"

"Ja, så länge så", sa Eva-Lotta, som tyckte att en timme var en mycket lång tid när det gällde att ta reda på röding-

arnas fåniga lilla karta. "Ni kan inte ana vad vi har letat. Men nu har vi äntligen hittat det."

Storebror Klas drog häftigt in andan, och han grep om låsvredet så hårt att knogarna vitnade.

Han var förlorad! Ett par ungar hade hittat den! De hade hittat reversen som han själv hade sökt efter om och om igen och som han i dag hade kommit för att söka för absolut sista gången. Han var förlorad, just när han trodde sig i säkerhet. Å! Han greps av en vild lust att slå ned och förgöra allting som kom hindrande i hans väg. Hade han känt lättnad över att den där flickungen klarade sig ifrån sitt öde när han skickade henne chokladkakan? Nu kände han inte lättnad längre, bara ett kallt raseri likadant som det som grep honom den där sista onsdagen i juli!

Men han tvingade sig till lugn. Ännu var inte allt hopp ute. Han måste ha det där papperet, måste ha det!

"Var är Anders och Kalle nu då", frågade han så oberört han kunde.

"Å, dom kommer snart", sa Eva-Lotta.

Hon tittade ut genom fönstret.

"Ja, där borta kommer dom", sa hon.

Storebror Klas ställde sig bakom henne för att se han också. Han stod så nära henne, och när hon vände på huvudet och händelsevis kom att titta ner, så såg hon hans hand.

Och hon kände igen hans hand! Hans hand kände hon igen. Den var välformad och hade en riklig, mörk hårväxt.

Ja, nu kände hon igen storebror Klas helt och hållet. Och den skräck som grep henne var så stor att den nästan tryckte henne till golvet. Allt blod rusade bort från hennes ansikte, bara för att sekunden efteråt rusa tillbaka med en fart som kom det att sjunga i hennes öron. Det var bra att hon stod med ryggen åt honom, så att han inte kunde se den vilda skräcken i hennes ögon och munnen som började darra av gråt. Och samtidigt kunde det inte finnas något ohyggligare än just detta att ha honom bakom sig och inte veta vad han gjorde. Men å, där kom Anders och Kalle, Gud välsigne dem! Hon var inte ensam i världen! De där två figurerna som kom travande i urblekta jeans och inte så värst rena skjortor och med sorgligt okammat hår, de var som en uppenbarelse från himlen. Riddare av Vita Rosen, Gud välsigne dem!

Men hon var också en riddare av Vita Rosen, och en sådan fick inte tappa besinningen. I hennes hjärna arbetade så febrilt att han där bakom nästan måste höra det, tyckte hon. En sak begrep hon. Han fick inte veta att hon hade känt igen honom. Hur det nu skulle gå till måste hon verka oberörd.

Hon öppnade fönstret och lutade sig ut, och hela hennes förtvivlan låg öppen i hennes ögon, men de där två där ute märkte det inte.

"Aktare, snart kommer dom", skrek Anders, när han såg henne.

Storebror Klas ryckte till. Var polisen redan på väg för att ta hand om reversen som de hade hittat? Vem av ungarna var det som hade den? Å, han måste skynda. Tiden var kort, det som skulle göras måste göras snabbt.

Han steg fram till fönstret. Hela hans jag uppreste sig mot att visa sig så öppet, men han hade inget annat val nu. Han log vänligt mot pojkarna där utanför.

"Hej på er", sa han.

De tittade frågande på honom.

"Ska ni lämna en liten dam alldeles ensam", sa han i en ton som skulle verka skämtsam men inte gjorde det. "Jag var ju tvungen att gå in här och prata lite med Eva-Lotta, medan ni är ute på pappersinsamling eller vad det nu är ni har för er."

Det fanns knappast något att svara på detta, och Anders och Kalle teg avvaktande.

"Kom in, pojkar", fortsatte mannen bakom Eva-Lotta. "Jag har ett förslag att göra er. Ett bra förslag som ni kan tjäna pengar på."

Nu blev Anders och Kalle ytterst upplivade. Om det gällde att tjäna pengar var de redo att lägga sig i startgroparna genast.

Men Eva-Lotta satt i fönsterkarmen och tittade så underligt på dem. Och hon gjorde Vita Rosens hemliga tecken med handen, tecknet som betydde fara. Anders och Kalle hejdade sig förbryllade.

Så började Eva-Lotta sjunga.

"Nu är det sommar, nu är det sol", sjöng hon, fast rösten skälvde en aning. Och hon fortsatte på samma glada melodi, men nu var texten lite annorlunda.

"Mom-ö-ror-dod-a-ror-e-non", sjöng hon.

Det lät som en sådan där meningslös ramsa som barn kan hitta på att sjunga, men Anders och Kalle stelnade av förskräckelse när de hörde det. De blev stående som fastnaglade. Men så tog de sig samman och nöp sig till synes tankspritt i örsnibben. Vita Rosens hemliga tecken på att ett besked var uppfattat.

"Nå, skynda er", sa mannen i fönstret otåligt.

De stod där tvekande. Men plötsligt vände Kalle sig om och gick med raska steg mot ett buskage i närheten.

"Vart ska du ta vägen", skrek mannen därinne förargad. "Vill du inte vara med och tjäna pengar?"

"Jo då", sa Kalle. "Men man får väl uträtta sina naturbehov först, kan jag tro."

Mannen bet sig i läppen.

"Skynda dej", skrek han.

"Ja då, jag ska skynda mej", sa Kalle.

Det dröjde en stund, men till sist kom han tillbaka, demonstrativt knäppande sina byxor. Anders stod kvar på samma plats som förut. Det fanns inte skuggan av en tanke på att lämna Eva-Lotta i sticket, han måste gå in till henne i det där huset där det fanns en mördare, men han ville

gärna ha sällskap med Kalle.

Och nu gick de in. I salongen, där stora syster Liliane skulle ha bal i kväll. Anders gick fram till Eva-Lotta och la sin arm runt hennes axel. Han tittade på hennes armbandsklocka och så sa han:

"Å kors, vad klockan är mycket! Vi måste hem, och det tvärt."

Han tog Eva-Lotta vid handen och sprang mot dörren.

"Ja, vi får tjäna dom där pengarna en annan dag", sa Kalle. "Vi måste sticka nu."

Men om de hade trott att storebror Klas tänkte finna sig i detta så tog de fel. Plötsligt stod han framför dörren och motade dem.

"Stopp lite", sa han. "Så bråttom har ni inte."

Han kände med handen i bakfickan. Jo, den fanns där. Ända sedan den där sista onsdagen i juli bar han den alltid på sig – för alla eventualiteters skull.

Tankarna jagade varann i hans huvud. Skräcken och raseriet betog honom allt förnuft. Jo, visst kände han skräck inför det han måste göra. Men det fanns ingen tvekan hos honom. Han hade spelat ett högt spel, och han måste spela det till slut, även om det skulle kosta ännu ett par människoliv.

Han såg på de tre barnen framför honom, och han hata-
de dem för detta som han måste göra. Han måste göra det, för han kunde inte ha tre stycken vittnen, som skulle berät-

ta hur den man såg ut som hade tvingat av dem reversen.

Nej, de skulle aldrig få tillfälle att berätta om det. Han skulle sörja för det, även om han kände kvälningar av skräck. Men först måste han veta vem av dem som hade papperet, så han slapp spilla tid med att leta i deras fickor – efteråt.

"Hör ni", sa han, och hans röst var hes och grumlig. "Det där papperet som ni hittade för en stund sen, ta hit det! Jag vill ha det – men fort!"

De tre framför honom gapade av förvåning. De kunde inte ha blivit mera häpna om han hade bett dem stämma upp 'Bä, bä, vita lamm'. Kunde man tro sina örons vittnesbörd? Visst hade man hört talas om mördare som var direkt sinnessjuka, men inte ens en galning kunde väl ha någon glädje av Röda Rosens karta med uppmaningen 'Gräv här!'

Fast för all del, visst kunde han få kartan om det var så att han behövde den, tänkte Anders som hade papperet i fickan.

Men i verkligt kritiska situationer var det trots allt mästerdetektiven Blomkvist som tänkte snabbast. Inom loppet av en sekund gick det upp för honom vad det var för ett papper den där karlen trodde att de hade. Och det var en hel del annat som stod klart för honom på samma gång. Det var som om han hade kunnat läsa mannens tankar. Den där gossen hade kallblodigt skjutit ihjäl en människa, och sannolikt var han beväpnad också nu. Vittnet Eva-Lotta

hade han försökt undanröja med förgiftad choklad. Kalle förstod hur små deras chanser var att komma levande därifrån. Om nu Anders halade fram det där papperet och om de också lyckades övertyga mördaren att de aldrig hade sett röken av hans revers, så var de förlorade ändå. Mördaren måste förstå att han hade röjt sig genom sin fråga, och Kalle begrep att om han tidigare hade försökt bli av med ett vittne, så skulle han ännu mindre tillåta att det fanns tre som gick omkring levande och kunde identifiera honom. I klara ord formulerade Kalle inte allt detta, det bara fanns som ett medvetande inne i hans hjärna. Och det var ett medvetande som gjorde honom svimfärdig av skräck, men han sa ilsket till sig själv:

Du får vara rädd efteråt – om det nu blir nåt 'efteråt'.

Det gällde att vinna tid, o, det gällde att vinna tid!

Anders skulle just ta fram kartan ur fickan, då han plötsligt fick en hård knuff av Kalle.

"Non-e-joj", väste Kalle. "lol-å-tot bob-lol-i!"

"Hör ni inte vad jag säger", sa storebror Klas. "Vem av er har papperet?"

"Vi har det inte här", sa Kalle.

Anders tyckte nog det hade varit bättre att ge karlen papperet och så kanske få gå sen. Men han visste ju att Kalle var mera van att handskas med kriminella personer, och därför teg han stilla.

Mannen vid dörren blev alldeles desperat av Kalles ord.

"Var har ni det", skrek han. "Ta fram det – fort, fort!"

Kalle tänkte så hastigt han kunde. Om han nu sa att papperet fanns på polisstationen eller hemma hos Eva-Lotta eller långt ute på Prärien, så var det antagligen färdigt med en enda gång. Han förstod att de kunde känna sig säkra bara precis så länge som mördaren hade kvar sitt hopp att få tag i papperet inom rimlig tid.

"Vi la det oppe i övervåningen", sa han dröjande.

Storebror Klas darrade i hela kroppen av upphetsning. Han fick fram revolvern ur bakfickan, och Eva-Lotta blundade.

"Skynda er", skrek han. "Kanske den här kan hjälpa er att få lite fart i benen."

Och han drev dem framför sig ut ur salongen, där stora syster Liliane skulle haft bal i kväll.

"Gog-å sos-a-kok-tot-a", sa Kalle tyst. "Pop-o-lol-i-sos-e-non kok-o-mom-mom-e-ror sos-non-a-ror-tot."

Anders och Eva-Lotta tittade häpna på honom. Hur skulle polisen kunna komma snart? Trodde han att han kunde kuva hit dem genom tankeöverföring. Men de lydde hans uppmaning att gå sakta. De släpade benen efter sig, och de snubblade på trösklar, och Anders snavade och for baklänges utför trappan så där som han gjorde en gång för tusen år sedan, när de kämpade mot rödingarna just här.

Deras senfärdighet gjorde storebror Klas utom sig. Han var så nära gränsen för sin förmåga att uthärda att han näs-

tan frestades att göra det redan nu – det där som han skulle göra. Men han måste ha reversen först. Å, dessa barnungar, vad han hatade dem! De tycktes inte ens veta i vilket hörn de hade gömt papperet. De hasade sig långsamt igenom det ena rummet efter det andra och sa eftertänksamt:

"Nä, här var det inte!"

En förvildad boskapshjord skulle ha varit lättare att driva framför sig. De fördömda ungarna stannade för att snyta sig och för att klia sig och för att gråta, ja, det var mest flickan, som grät förstås.

Till sist kom de in i ett litet rum med en fladdrande 1700-talstapet. Och Eva-Lotta snyftade till när hon mindes hur Kalle och hon var inlåsta här den där gången för länge sedan, när de ännu var unga och lyckliga.

Kalle tittade spörjande kring väggarna.

"Nä, inte var det väl här", sa han.

"Nä, här tror jag inte att det var", sa Anders.

Men detta var det sista rummet i hela övervåningen, och storebror Klas gav ifrån sig ett oartikulerat skrik.

"Tror ni att ni kan lura mej", skrek han. "Tror ni inte jag förstår att ni bara försöker lura mej. Men nu ska ni höra på mej. Ni tar fram papperet nu. Nu genast. Om ni har glömt var det finns, så blir det värst för er själva. Får jag inte papperet inom fem sekunder, så skjuter jag ner er alla tre."

Han stod med ryggen mot fönstret och siktade på dem.

Kalle förstod att han menade allvar nu och att den här taktiken inte dugde längre. Han nickade åt Anders.

Anders gick bort mot väggen, där tapeten hängde i flagor. Han drog upp handen, som han hade hållit i byxfickan, och stack den bakom tapeten ett ögonblick. När han kom fram med den igen hade han ett papper i nypan.

"Här är det", sa han.

"Det är bra", sa storebror Klas. "Stå kvar där bredvid varann alla tre. Och du räcker ut din hand och ger mej papperet."

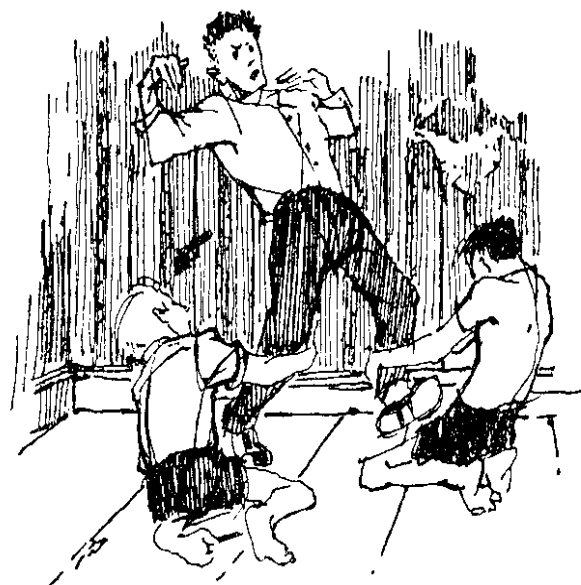
"Kok-a-sos-tot-a e-ror pop-å gog-o-lol-vov-e-tot, non-ä-ror joj-a-gog non-y-sos-e-ror", sa Kalle.

Anders och Eva-Lotta rörde vid örsnibben till tecken på att de hade förstått.

Storebror Klas hörde att en av ungarna pratade någon sorts skräm rotvälkska, men vad det var intresserade honom inte. Han visste att han snart skulle vara färdig med det här nu. Så fort han bara hade fått papperet skulle det ske.

Han sträckte ut sin hand och tog emot papperet som Anders räckte honom, och han höll hela tiden sin revolver i beredskap. Men hans fingrar darrade när han försökte öppna den hopskrynkade reversen med bara en hand.

Reversen? Vilken revers! 'Gräv här' – det är just inte vad man brukar finna på reverser. Hans förstånd stod stilla i precis en halv sekund, och just då hördes från Kalle en kraftig nysning.

Och i samma stund kastade sig tre ungar ner på golvet. Kalle och Anders vräkte sig framåt och fick tag om benen på storebror Klas. Han föll handlöst, och han skrek när han föll. Revolvern ramlade ur hans hand, och Kalle fick fatt på den bråkdelen av en sekund innan deras motståndare skulle ta den igen.

Detta var alltså ett sådant tillfälle då mästerdetektiven Blomkvist avväpnade en mördare. Det brukade han ju göra så ofta och med sådan elegans. Och så brukade han vända vapnet mot förbrytaren och säga: "Sakta i backarna, min gode man!"

Det var väl så han gjorde nu också? Nej, det var det inte.

Han grep i full panik den hemska svarta tingesten och kastade ut den genom fönstret så att glasbitarna yrde. Det var vad han gjorde. Och det var väl föga välbetänkt för att vara av en mästerdetektiv. En revolver kunde väl ha varit bra att ha just nu. Men sanningen var den att mästerdetektiven Blomkvist var livrädd för allt vad skjutvapen hette utom sin egen slangbössa. Och kanske han gjorde rätt förresten. En revolver i händerna på en darrande pojke är kanske inte något verkligt hot mot en desperat mördare. Rollerna hade nog snabbt blivit ombytta igen. Och därför var det bäst att revolvern låg utom räckhåll för dem båda. Men storebror Klas rusade upp och tittade förvirrad och rasande ut genom fönstret efter sitt vapen. Detta var hans stora och allvarliga misstag, och de tre riddarna av Vita Rosen var inte sena att utnyttja det. De satte av mot dörren i fullt språng. Den enda dörr i hela huset som verkligen gick att låsa, det visste de av bitter erfarenhet.

Storebror Klas var dem i hämlarna. Men de hann ut i det yttersta av ögonblick och pressade igen dörren och satte tre stadiga fötter emot den, så att Kalle kunde vrida om nyckeln. De hörde ett vrålände där innanför och ett vilt bankande. Och Kalle tog för säkerhets skull ur nyckeln, ifall storebror Klas händelsevis också visste hur man öppnar en dörr som är låst på utsidan.

Och de rusade utför den sirliga 1700-talstrappan, fortfarande flämtande av ångest och darrande i hela kroppen.

De pressade sig på en gång ut genom ytterdörren, de sprang besinningslöst. Men Kalle sa halvgråtande:

”Vi måste gå och ta revolvern.”

Mordvapnet måste säkras, det begrep han. Men i samma ögonblick som de svängde runt knuten hände det. Något kom farande ut genom det öppna fönstret och tog mark alldeles framför dem. Storebror Klas hade hoppat. Det var ett språng på fem meter, men han var alltför desperat för att hejda sig av sådana småsaker. Han klarade språnget, och han grep girigt revolvern. Den här gången skulle han handla utan resonemang.

De tre barnen hade retirerat bakom knuten under det korta ögonblick han behövde för att nå revolvern. Men vänta, vänta! Snart var deras stund kommen! Snart skulle han ...

Då hörde han en röst där gråt och jubel kämpade om övertaget. Det var flickan som skrek.

”Polisen! Där borta kommer dom! Å, skynda er! Kom! Farbror Björk! Kom!”

Han såg ut över Prärien. Ja, vid alla avgrundens makter, där kom de, en hel skara.

För sent att göra något åt barnen nu. Men kanske inte för sent att fly. Han snyftade av rädsla. Ja, han måste fly. Fly till bilen. Kasta sig upp i den, köra som en galning långt, långt bort, fly till ett annat land!

Han sprang åt det håll där han hade bilen parkerad. Och

han tog ut det yttersta av sina krafter. Ty där borta kom de löpande mot honom, poliserna, precis så som de brukade göra i hans onda drömmar.

Men de skulle inte få honom. Han hade ett gott försprång, och när han bara hann fram till bilen så kunde de ju försöka få fatt honom om de ville. Å, där stod den, hans lilla, kära bil, hans räddning! Han kände en vild triumf när han rusade de sista meterna. Han tänkte klara sig, det hade han ju sagt hela tiden.

Han satte i bilnyckeln och startade motorn. Farväl alla, som tänkte hindra honom, farväl i all evighet!

Men hans bil, hans kära, lilla bil som brukade rulla så snabbt och så lätt, den rörde sig nu framåt med trögt och mödosamt skumpande. Han svor mellan tänderna och grät av raseri. Och när han lutade sig ut såg han det. Han hade fått punktering på alla fyra däcken!

Förföljarna närmade sig alltmer. Obevekligt men försiktigt. De räknade tydligen med att han var beväpnad, och de tog betäckning bakom buskar och stenar och sprang i sick-sackrörelser. Men de närmade sig.

Han störtade ur bilen. Han skulle kunna ha tömt sin revolver mot dem, men han gjorde det inte. De skulle ta honom ändå, det visste han nu.

Ett stycke därifrån låg några täta buskar och strax där bakom en göl, som trots sommarens torka var full med dygt vatten. Han visste det – så många gånger som han

hade varit här. Dit sprang han. Och ner i gölens slemmiga djup sänkte han revolvern. Mordvapnet skulle de inte hitta och använda som bevis mot honom.

Så rusade han i en vid båge tillbaka till vägen. Där stannade han och väntade. Han var redo nu. Nu fick de ta honom.

Kriminalkommissarien lutade sig framåt i stolen och fixerade den bleke unge mannen, för vars skull han så hastigt hade måst återvända hit.

"Vore det inte bättre att bekänna", sa han milt. "Vi vet att det var ni som sköt Gren. Vi vet att ni skickade den där chokladkakan till Eva-Lotta Lisander. Vore det inte skönt att få slut på de här långa förhören och tala om alltihop för mej?"

Men den unge mannen svarade om igen i mycket arrogant ton att han inte hade ett dugg att skaffa med mordet på Gren, som han inte alls kände, och än mindre hade han skickat choklad till någon Eva-Lotta Lisander.

Och kommissarien undrade om igen, varför i all världens namn han då hade tagit till flykten när poliserna kom där ute på Prärien. Om han nu hade så rent samvete.

Den unge mannen var mycket irriterad över att än en gång behöva förklara det där. Han hade sprungit därför att ungarna skrek och gastade i högan sky, precis som om han

hade gjort dem något illa. De hade tydligen alldeles missförstått när han lekte med dem. Ja, visst var det dumt av honom att springa, men kommissarien visste väl själv hur ömtåligt det var att bli beskylld att ha gjort barn något för när. Och han hade ju dessutom snart stannat och inväntat polisen. Kanske hade han lekt lite dumt med barnen, det ville han inte förneka. Den lilla flickan hade berättat för honom om ett papper, en karta som de hade hittat, och han hade roat sig med att skrämma dem lite, att leka att han var en motståndare som ville ha den där kartan och också vara med och söka efter nedgrävda skatter. Ja, kommissarien hade ju själv sett kartan och kunde se att han talade sant. Det var riktigt som barnen sa, att han hade siktat på dem med en revolver, men revolvren var ju oladdad, snälla kommissarien!

Och var fanns revolvren nu, ville kommissarien veta.

Ja, det skulle den unge mannen också gärna vilja veta – för det var en bra revolver som han hade ärvt efter sin far. Men en av ungarna hade slängt ut den genom ett fönster – man kunde verkligen skratta åt att de tog hans lek så allvarligt – och sedan dess hade han inte sett skynten av vapnet. Någon annan fördömd unge hade väl tagit den, förmodligen samma en som hade skurit sönder hans bildäck.

Kriminalkommissarien skakade på huvudet.

"Unge man", sa han. "Ni ljuger bra. Men ni får inte glömma en sak. Eva-Lotta Lisander påstår bestämt att ni är

den man hon mötte ute på Prärien ett par minuter efter det Gren blev skjuten.”

Den unge mannen skrattade överlägset.

”Högst märkligt”, sa han. ”Högst märkligt att hon i så fall pratar med mej som om vi vore de allra bästa vänner och berättar om den där kartan och om sina kompisar och jag vet inte allt. Hon måste tycka att det är direkt gemytligt med mördare.”

Kommissarien teg en stund, men så sa han:

”Er hushållerska har talat om för oss att ni helt nyligen har rakat bort era mustascher. Dagen efter mordet för att vara riktigt noga. Hur kom det sej?”

Den unge mannen tittade på kommissariens slätrakade ansikte.

”Har kommissarien aldrig själv roat sej med att anlägga en liten mustasch och så rakat av den när ni tröttnat på den. Jag rakade av min när jag tröttnade på den. Och jag kan inte hjälpa att en stackars gubbe råkade bli skjuten dagen innan.”

”Jaså”, sa kommissarien. ”Jag borde kanske också tala om, att vi gjorde en husundersökning hemma hos er i går. Det hängde ett par gröna gabardinbyxor längst inne i er garderob. Och ni kanske vet att polisen nu i fjorton dagars tid har sökt ’mannen med de gröna gabardinbyxorna’?”

Den unge mitt emot honom blev en nyans blekare. Men han var fortfarande arrogant när han svarade:

”Jag åtar mej att plocka fram åtminstone fem personer bara inom min bekantskapskrets som har gröna gabardinbyxor. Och jag har aldrig hört att det är straff på att ha gabardinbyxor.”

Kommissarien skakade än en gång på huvudet.

”Unge man”, sa han. ”Att ni bara orkar!”

Men den unge mannen orkade. Han orkade ljuga så länge att kommissarien nästan tappade det tålamod för vilket han var känd inom statspolisen. Storebror Klas var av hårt virke, ja, en egendomlig tillfällighet ville att han faktiskt hette Klas till förnamn. Eva-Lotta hade döpt honom rätt.

De dramatiska händelserna ute i Herrgården hade åstadkommit störningar i rosornas krig. Om igen hade skräcken gripit mödrarna, om igen fick barnen stränga tillsägelser att hålla sig hemma. Och de var alla så pass tagna av vad som hänt att de just nu inte hade lust med något annat. De satt i bagarmästarns trädgård, både de röda och de vita rosorna, och rekapitulerade de ohyggliga minuterna där ute på Prärien. Och Kalle fick om igen lovord för sin rådighet. Ty nog var det rådigt av honom att hitta på det där om naturbehov? Han visste att de röda var i antågande, Anders och han hade ju sett dem ligga och trycka i buskarna, och han sprang direkt till dem det fortaste han kunde och gav en kort och koncis order:

Mördaren är i Herrgårn. Spring och hämta polisen! Och en av er går och skär sönder däcken på hans bil som står nere vid vägkröken!

När förhören med storebror Klas med korta pauser hade räckt ännu ett dygn och kommissariens tålamod frestats ännu ett par grader, hände det sig en regnig eftermiddag att Benka satt hemma och pysslade med sin frimärkssamling. Benka var egentligen en stillsam och föga krigisk yngling, men han hade en idol av robustare slag, en idol, som han följde i vått och torrt, och det var Sixten. Sixtens föredöme gjorde Benka till en mycket användbar riddare av Röda Rosen. Men denna regniga eftermiddag kunde man utan dåligt samvete ägna sig åt fredliga inomhussysselsättningar, och Benka hängav sig åt pysslet med sina frimärken. Han betraktade dem kärleksfullt med sina lite närsynta ögon. Han hade en mycket fullständig serie svenska märken, och han skulle just sätta igång att klistra in en del nyförvärv när hans blickar föll på ett hopskrynklat kuvert. Javisst, det var det där som han hade hittat på gatan utanför Lisanders för någon tid sedan. Det var ett alldeles nyutgivet frimärke på det, det var därför Benka hade tagit upp det ur rännstenen, han hade inte sett just ett sådant märke tidigare.

Nu vecklade han ut kuvertet, det hade han inte gjort förut. Han hade bara kastat in det i asken där han förvarade ouppklistrade märken.

'Fröken Eva-Lotta Lisander' stod det med maskinskrift på kuvertet. Ja, hon hade ju haft mycket post på sista tiden, Eva-Lotta. Han kikade inuti kuvertet. Tomt förstås! Han tittade på frimärket en gång till, och han gladdes, ty det var ett vackert frimärke. Han kunde inte se var det var avstämplat – 'Pkp' stod det bara, det betydde 'postkupé'. Men datum kunde man se.

Och plötsligt slog en tanke ner i honom som en blix. Tänk, om det var det där kuvertet de hade fört sådant liv om? Som poliserna hade letat efter så dant? Få se – den dagen de vita satt i bersån och Sixten skickade honom för att reta dem, var det inte just den dagen den där chokladen kom? Jo, visst sjutton var det det! Och det var då han hade hittat kuvertet. Vilket nöt han var som inte hade tittat lite närmare på det!

Det tog honom två minuter att springa till Sixten som satt hemma och spelade schack med Jonte. Och det tog dem två minuter att springa till Eva-Lotta, som satt med Anders och Kalle på bagerivinden och läste skämttidningar och hörde regnet trumma mot taket. Och det tog dem alla två minuter att störta till polisstationen. Men det tog åtminstone tio minuter för den genomblöta lilla skaran att förklara för farbror Björk och kriminalkommissarien varför de kom.

Kriminalkommissarien synade kuvertet under förstöringsglas. Bokstaven 't' var tydligen något felaktig på den här

skrivmaskinen, det stack ut liksom en liten tagg på varje 't'.

"Ungar är som hundar", sa kommissarien när barnen hade gått. "De nosar omkring överallt och rotar i en massa skräp, men rätt som det är kommer de hem med något matnyttigt."

Kuvertet visade sig vara i hög grad matnyttigt. Storebror Klas hade mycket riktigt en skrivmaskin, och när det konstaterades att bokstaven 't' på den maskinen uppvisade exakt samma fel som motsvarande bokstäver på kuvertet, ansåg kommissarien att tiden var mogen för ett anhållande.

Men den anhållne vägrade istadigt och dumt att bekänna. Man skulle tydligen bli tvungen att häkta honom på indicier.

Sixten hade gjort en ny karta med 'Gräv här' på. Och en vacker afton kom han och överlämnade den till de i bagarmästarns trädgård församlade riddarna av Vita Rosen.

"Gräv här", sa Anders när Sixten stack kartan i hans hand. "Ja, det kan du säga. Men vad tror du far din säger om vi också kommer och börjar böka i hans gräsmattor?"

"Vem har sagt att det är i en gräsmatta", sa Sixten. "Följ ni bara kartan, så garanterar jag att inte farsan bråkar. Benka och Jonte och jag sticker och badar under tiden."

De vita tågade iväg till postmästarns trädgård. De mätte och stegade upp avstånd och jämförde med kartan, och till

sist kom de till den slutsatsen att skrinet måste var nergrävt i ett gammalt nästan igenväxt jordgubbsland. De satte frejdigt igång att gräva, och för varje sten de stötte emot gav de till ett glatt hojtande i den tron att det var skrinet som hade träffats av spaden. Men varje gång blev de besvikna, och de grävde på nytt så att svetten lackade. När de till sist hade arbetat igenom nästan hela jordgubbslandet sa Kalle plötsligt:

"Nå, äntligen, här har vi det!"

Och han körde ner fingrarna och hämtade upp det jordiga skrinet, som så lömskt hade placerats långt borta i ett hörn.

Anders och Eva-Lotta slängde sina spadar och skyndade till. Eva-Lotta torkade ömt av deras dyrbara relikskrin med sin näsduk, och Anders tog fram nyckeln som han bar om halsen. Skrinet kändes så oroväckande lätt. Tänk om rödingarna hade begagnat sig av en falsk nyckel och snillat undan några av deras relik! För att övertyga sig om hur det förhöll sig med den saken öppnade de skrinet.

Men där låg inga hemliga urkunder och relik. Där låg bara ett papper med Sixtens avskyvärda handstil på. Och papperet hade följande maning:

Gräv mera här! Fortsätt som ni har börjat.
Ni behöver bara gräva ett par tusen mil
till, så kommer ni ut i Nya Zeeland. Stanna där!

De vita gav till ett rop av förbittring. Och bakom häcken hördes ett förtjust kluckande skratt. Fram kom Sixten och Benka och Jonte.

"Lymlar, var har ni gjort av våra urkunder", skrek Anders.

Sixten slog sig på knäna och skrattade en lång stund innan han svarade.

"Blindstyren", sa han. "Tror ni vi har nåt intresse för era

larviga urkunder. Dom ligger kvar bland all den andra lorten i er byrålåda. Men ni varken hör eller ser!"

"Nä, ni bara gräver och gräver", sa Jonte belåtet.

"Ja, gräver det gör ni riktigt bra", sa Sixten. "Vad farsan ska bli glad när han slipper tjata på mej om det här gamla jordgubbslandet mer. Jag har liksom inte haft nån lust att ge mej på't i sommarvärmen."

"Nä, du grävde ju så pass duktigt efter Stormumriken så du har väl blåsor i händerna än", förmodade Kalle.

"Detta skall stå er dyrt, mina herrar", sa Anders.

"Ja, det kan ni slå er i backen på", sa Eva-Lotta. Hon skakade av sin jordiga näsduk och stoppade den tillbaka i fickan.

Där låg något mer längst ner i fickans djup. Det var ett papper som låg där. Hon tog upp det och tittade på det. 'Revers' stod det överst. Eva-Lotta skrattade till.

"Nä, vet nån vad", sa hon. "Här ligger minsann den där gamla reversen. Den har funnits i min garderob hela tiden, medan folk har krupit omkring i buskarna ute på Prärien och letat efter den. Är det inte det jag alltid har sagt – det är nånting väldigt fänigt med reverser."

Hon synade papperet lite närmare.

"Klas", sa hon. "Jo, det stämmer precis. Han har riktigt snygg namnteckning förresten."

Så skrynkade hon ihop papperet till en boll och kastade det över gräsmattan, där den lätta sommarvinden tog det.

"Ja, nu är han ju häktad", sa hon, "så nu kan det vara just detsamma hurdan namnteckning han har."

Kalle gav till ett tjut och kastade sig huvudstupa efter det dyrbara papperet. Han tittade förebrående på Eva-Lotta.

"Jag ska säga dej en sak, Eva-Lotta. Det kommer att sluta olyckligt för dej, om du fortsätter att slänga papper omkring dej på det där viset."

"**L**ol-e-vov-e Ror-ö-dod-a Ror-o-sos-e-non", sa Sixten med någon ansträngning. "Ett fasligt enkelt språk egentligen, när man tänker på't!"

"Ja, det kan du säga nu när du vet knepet", sa Anders.

"Och förresten så måste ni lära er att prata det mycket mycket fortare", sa Kalle.

"Ja, det ska inte vara en stavelse i dag och en i morgon", sa Eva-Lotta. "Ni ska knattra ista' som en kulspruta."

De satt på bagerivinden, alla riddarna av Vita och Röda Rosen, och de röda hade just fått sin första lektion i rövarspråket. Vid närmare eftertanke hade nämligen de vita förstått att det var deras medborgerliga skyldighet att inviga de röda i språkets hemligheter. Nyttan av språkkunskaper kan inte överskattas, brukade lärarna i skolan alltid predika. Ack, vad de hade rätt! Ty hur skulle Anders, Kalle och Eva-Lotta ha klarat sig ute i Herrgården om de inte hade behärskat rövarspråket? Kalle hade funderat på det där ett par dagar och till sist sa han till Anders och Eva-Lotta:

"Vi står inte till svars med att låta rödingarna gå omkring i en sån där bottenlös okunnighet. Det går alldeles åt pipan för dom, om dom nånsin råkar ut för nån mördare."

Och därför hade de vita nu startat språkundervisning på bagerivinden. Sixten hade ett mycket gott underbetyg i engelska och borde ha stormläst engelsk grammatik från morgon till kväll, eftersom han en av de allra närmaste dagarna skulle tentera i detta ämne. Men han ansåg det viktigare att ägna sig åt rövarspråket.

"Engelska kan var och varannan mördare", sa han, "så det har man inte stor nytta av. Men utan rövarspråket är man såld."

Och följaktligen satt han och Benka och Jonte i timal bland bråten på bagerivinden och tränade med rörande iver.

Språklektionen avbröts av Eva-Lottas pappa som kom klivande i trappan nere från bageriet. Han höll en tallrik nybakade bullar i handen och han räckte den till Eva-Lotta och sa:

"Farbror Björk ringde nyss. Han sa att Stormumriken har kommit tillbaka."

"Fof-i-non-tot", sa Eva-Lotta hänfört och tog sig en bulle. "Kom så kilar vi till polisstation!"

"Fof-i-non-tot, ja, för all del", sa bagarmästarn. "Men ta det lite lugnare med Stormumriken i fortsättningen, va?"

Alla riddarna av Vita och Röda Rosen bedyrade att de skulle ta det så lugnt så! Och bagarmästarn gick makligt nerför trappan igen.

"Förresten kan jag tala om för er att den där Klas har erkänt nu", sa han innan han försvann.

Ja, storebror Klas hade erkänt. Reversens vittnesbörd kunde han inte bestrida.

Så hade den kommit till sist, den stund som han hade tänkt på med sådan fasa, den stund som han hade gruvat sig för under så många ångestfulla nätter. Ögonblicket då han blev överbevisad om sin skuld och måste stå för vad han hade gjort.

Storebror Klas hade inte haft lugn i sin själ på många år. Hans ständiga penningbehov, som hade fört honom in på de tvivelaktiga affärerna med Gren, hade gjort honom till en rastlös, jagad människa som inte för ett ögonblick kunde känna någon ro. Och efter den förfärliga onsdagen i slutet av juli hade hans oro stegrats till en outhärdlig ångest, som inte ville lämna honom vare sig natt eller dag.

Hur skulle han inte då känna sig till mods nu, när han öppet måste tillstå sitt brott och göra sig beredd att sona det under många långa år? Nu om någonsin tryckte väl ångesten honom till marken?

Nej, var det inte märkvärdigt – storebror Klas var lugn för första gången på mycket länge. Det kom ett så stort

lugn över honom, när han hade lättat sitt samvete, att han aldrig hade upplevt något liknande. Han grät väl en stund över sin egen ynkedom, och han grep med skälvande händer om kommissariens stora, trygga näve, som om han sökte ett stöd, men han kände ingen ångest mer. Och han föll i en djup, drömlös sömn, som för en stund lät honom glömma det onda han gjort.

Han sov när riddarna av Vita och Röda Rosen kom störtande till polisstationen för att hämta Stormumriken. Han hörde inte deras ivriga röster när de trängde in till konstapel Björk och begärde att få klenoden utlämnad.

"Stormumriken", sa konstapel Björk dröjande. "Stormumriken finns inte här."

De stirrade häpna på honom. Vad menade han? Han hade ju själv ringt och sagt att den hade kommit tillbaka.

Farbror Björk tittade allvarligt på dem.

"Sök högt ovan jord", sa han med högtidlig röst. "Låt himmelens fåglar visa eder vägen! Fråga kajorna om de ha sett den vördade Stormumriken!"

Ett förklarat leende spred sig över rosornas unga anleten. Och Jonte sa med belåtet kluckande:

"Fof-i-non-tot! Kampen går vidare!"

"Kampen går vidare", sa Benka beslutsamt.

Eva-Lotta tittade gillande på konstapel Björk som satt där och såg så bra ut i sin uniform och la sitt gossaktiga

ansikte i så ansträngda allvarsrynkor.

"Farbror Björk", sa hon. "Om inte farbror Björk vore så förfärligt gammal kunde farbror Björk nästan få vara med om rosornas krig."

"Ja, farbror Björk kunde få bli en röd ros", sa Sixten.

"Sällan", sa Anders. "En vit!"

"Nej, bevare mej väl", sa konstapel Björk. "Så livsfarliga saker vågar jag mej inte på. En polismans lugna, trygga jobb, det passar bäst för en sån här gamling som jag."

"Äsch, man måste leva farligt emellanåt", sa Kalle och spände ut bröstet.

Han låg i sin favoritställning under päronträdet ett par timmar senare och funderade över det där att leva farligt. Han funderade, och han stirrade upp mot de farande sommarskyarna så ihärdigt att han knappt märkte hur hans inbillade åhörare försiktigt kom tassande och slog sig ned bredvid honom.

"Jag hör att herr Blomkvist om igen har lyckats sätta fast en mördare", sa han insmickrande.

Då bubblade plötsligt ilskan upp i Kalle Blomkvist.

"Här jag", sa han och stirrade argt på den där inbillade åhöraren som han inte kunde hålla ifrån sig. "Prata inte så mycket dumheter! Jag har inte satt fast nån mördare. Polisen har gjort det, för det är deras jobb. Jag tänker aldrig sätta fast nån mördare i hela mitt liv. Jag tänker sluta med

kriminalandet nu. Man kommer bara upp i en massa elände.”

”Men jag trodde herr Blomkvist tyckte om att leva farligt”, sa den inbillade åhöraren, och han lät uppriktigt sagt lite förebrående.

”Som om inte jag skulle leva farligt ändå”, sa mästerdetektiven. ”Unge man, ni skulle bara veta, hur det går till i rosornas krig!”

IIär avbröts hans tankar av en hård äppelkart som träffade honom i skallen. Med mästerdetektivens klipskhet räknade han snart ut att en äppelkart inte gärna kunde falla från ett päronträd, och han såg sig omkring för att upptäcka gärningsmannen.

Anders och Eva-Lotta stod vid staketet.

”Vak upp, du som sover”, skrek Anders. ”Vi ska ut och jaga Stormumriken!”

”Och vet du vad vi tror”, sa Eva-Lotta. ”Vi tror att farbror Björk har gömt den i utsiktstornet i Stadsparken. Du vet, hur mycket kajor där är för jämnan!”

”Fof-i-non-e-mom-a-non-gog”, skrek Kalle förtjust.

”Rödingarna kommer att slå ihjäl oss om vi hittar den först”, sa Anders.

”Det kvittar”, sa Kalle. ”Man måste leva farligt emellanåt.”

Kalle tittade menande på sin inbillade åhörare – förstod han nu att man kunde leva farligt utan att vara mäster-

detektiv? I smyg vinkade han ett försiktigt farväl åt den hyggliga unge mannen som stod där och tittade efter honom mer beundrande än någonsin.

Kalles bara, bruna fötter hamrade muntert mot trädgårdsgången när han sprang ut till Anders och Eva-Lotta. Och hans inbillade åhörare försvann och blev borta. Han försvann så tyst och omärkligt, som om han hade blivit bortförd av den lätta sommarvinden.

Det här är berättelsen om rosornas krig och kampen om Stormumriken. Under ett par hetsiga sommarveckor rasar striden mellan Vita och Röda Rosen. På de vitas sida kämpar riddarna Anders, Eva-Lotta och Kalle – den senare mera känd som mästerdetektiven Blomkvist – mot de röda riddarna Sixten, Benka och Jonte.

Striden leder dem in i den mörka slagskuggan av ett brott, som för en tid skakar den lilla stadens lugn. Och mästerdetektiven Blomkvist, som just har bestämt sig för att överge deckarbanan, tvingas än en gång att ingripa.

Läs också de andra berättelserna om mästerdetektiven:
Mästerdetektiven Blomkvist och Kalle Blomkvist och Rasmus.

Boken ingår i ASTRID LINDGRENS SAMLINGS-
BIBLIOTEK, en vacker samlarserie som omfattar alla
Astrid Lindgrens barn- och ungdomsböcker utgivna av
Rabén & Sjögren.